

خرید بی سابقه کتاب از سوی وزارت ارشاد

سومین دوره فصل برگزیدگان خود را شناخت

جشن کتاب‌های پاییزی در آستانه بهار

♦ در سومین دوره فصل از پدیدآورندگان ۵۴ عنوان کتاب در حوزه‌های مختلف تقدیر شد

وجود داشت و امروز اهالی قلم و صاحبان نظر و فرهنگ با کتاب‌های برگزیده آشنا خواهند شد. در این مراسم همچنین منوچهر اکبری دبیر علمی سومین دوره کتاب فصل، درباره دوری آثار در این دوره گفت: دوری کتاب فصل در چند مرحله انجام شد. در مرحله نخست آثار رسیده از سوی حداقل دو داور متخصص ارزیابی شد و آثار ارزشمند به مرحله بعد راه یافتند. در مرحله دوم آثار انتخابی از سوی دو داور دیگر مورد بررسی قرار گرفت و پس از پر کردن برگه‌های معیارهای عام و کمی، آثاری که از ۱۰۰ امتیاز ۷۰ امتیاز را از آن خود کرده بودند، به عنوان کتاب‌های برگزیده سومین دوره کتاب فصل معرفی شدند.

مراسم اهدای جوایز کتاب فصل پاییز، دوشنبه سیزدهم اسفند ماه با حضور معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیر عامل خانه کتاب و جمعی از نویسندگان و مترجمان در سرای دائمی اهل قلم برگزار شد. در ابتدای این مراسم علی شجاعی صائین مدیر عامل خانه کتاب ضمن خیر مقدم به میهمانان و برگزیدگان کتاب فصل پاییز سال ۸۶ گفت: کتاب سال را با تمام سختی‌هایش پشت سر گذاشتیم و کمتر از یک ماه بعد از آن، همکاران ما نتایج سومین دوره کتاب فصل را نهایی کردند که وظیفه خود می‌دانم از زحمات آنها تشکر کنم. وی افزود: در این دوره آثار خوبی در زمره آثار برگزیده

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی چهارشنبه گذشته در گردهمایی مدیران نهاد کتابخانه‌های سراسر کشور از توجه ویژه به کتاب و کتابخوانی طی سالهای گذشته خبر داد و گفت: با این وجود متاثر می‌شوم وقتی در سفرهای استانی با کتابخانه‌هایی روبه‌رو می‌شوم که تعداد کتاب‌های آن به ۵۰ نسخه می‌رسد. وی گفت: جای تاسف است، در حالی که با احساس نیاز یک کتابخانه مسجد ۵۰۰ نسخه به آنجا ارسال می‌شود، سهم کتابخانه عمومی شهرستان‌ها فقط ۱۰۰ نسخه باشد. این سیستم باید با توجه به رویکردهای جدید اصلاح شود. وی افزود: از ابتدای سال جاری تاکنون ۲۰ میلیارد تومان کتاب به قیمت پست جلد از ناشران خریداری شده که این رقم در تاریخ معاونت فرهنگی بی سابقه بوده است. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تاکید کرد: با اینکه کمیته خرید کتاب سنجیده و حساب شده عمل می‌کند، بخش زیادی از این کتاب‌ها تا چندی پیش به مساجد و مدارس ارسال می‌شد و کمتر به کتابخانه‌های نهاد می‌رفت. این مساله در دو دوره گذشته ارسال کتاب، اصلاح شده است؛ به گونه‌ای که نیمی از محموله‌های کتاب به کتابخانه‌ها می‌رود.

ادامه در صفحه ۳

با دکتر محمدرضا باطنی و «فرهنگ معاصر پویا»

معادل یابی با ذره بین

«فرهنگ معاصر پویا» انگلیسی - فارسی به قلم دکتر محمدرضا باطنی اخیراً از سوی موسسه نشر فرهنگ معاصر چاپ و منتشر شده است. فرهنگ معاصر پویا در واقع تکامل یافته کتاب فرهنگ معاصر (انگلیسی - فارسی) است که در سال ۷۱ چاپ شد و سال بعد جایزه کتاب سال را از آن خود کرد.

محمدرضا باطنی متولد ۱۳۱۳ اصفهان است، او به دلیل فقر مالی خانواده نتوانست به مدرسه برود و از سن سیزده سالگی هزینه زندگی خودش را با کار در بازار تامین می‌کرد. وی ضمن کار و شرکت در کلاس‌های شبانه، در امتحانات متفرقه، سیکل اول متوسطه را در سال ۱۳۳۱ گرفت و با همین مدرک به طور پیمانی وارد آموزش و پرورش شد و مدت پنج سال معلم روستاهای اصفهان بود و با شرکت در کلاس‌های شبانه دیپلم خود را در سال ۱۳۳۶ گرفت.

وی پس از ورود به دانشگاه تهران مدتی اقتصاد خواند و بعد ناگزیر وارد دانشسرای عالی شد و در رشته زبان انگلیسی ادامه تحصیل داد. او در سال ۱۳۴۰ به عنوان شاگرد اول دانشگاه عازم انگلستان شد و درجه فوق لیسانس زبان شناسی را اخذ کرد، سال ۱۳۴۶ موفق به دریافت مدرک دکتری در زبان شناسی همگانی و زبان‌های باستانی و به عنوان استادیار مشغول تدریس در دانشگاه تهران شد. او تا سال ۱۳۶۰ کار تدریس را ادامه داد و در این زمان بنا به تقاضای خود بازنشسته شد. باطنی بیش از بیست عنوان کتاب اعم از تالیف و ترجمه در کارنامه اش دارد که در سه زمینه زبان شناسی، فرهنگ نگاری و فلسفه است.

۱۰

مسئولان و کارشناسان از مزایای اجرای طرح می‌گویند

مجوز کتاب روی خط اینترنت

به جای مراجعه به اداره کل کتاب از هر مکانی که دسترسی به اینترنت داشته باشند می‌توانند فعالیت خود را به انجام برسانند. عیسی زارع پور می‌افزاید: «با ارسال فایل pdf کتاب به سامانه صدور مجوز اینترنتی کتاب علاوه بر صرفه جویی‌هایی که صورت می‌گیرد، می‌توان به نوعی فرایند نشر را شفاف‌سازی کرد. بدین صورت که هرکاری که روی کتاب صورت می‌گیرد از طریق اینترنت و صندوق پست اینترنتی به ناشر اطلاع داده و پیگیری‌ها هم از روی شبکه انجام می‌شود. به این ترتیب هرگونه تعامل اداره کل کتاب با ناشران از طریق همین سامانه صورت خواهد گرفت.»

زارع پور در عین حال درباره وضعیت اجرای فعلی این طرح نیز می‌گوید: «در حال حاضر این سیستم تنها در استان تهران اجرا می‌شود.» رئیس مرکز توسعه فناوری و اطلاعات و رسانه‌های دیجیتال وزارت ارشاد با اشاره به نقش ناشران در بهتر اجرا شدن این طرح می‌افزاید: «ناشران در اجرای درست این طرح نقش بسزایی دارند چرا که ممکن است در ابتدای آن مانند هر طرح نوپایی با مشکلاتی همراه باشد اما باید به مزایای آن توجه شده و ناشران سعی کنند به بهترین نحو از آن استفاده کنند چرا که مزایای قابل توجهی دارد و با اجرای آن، آرشو ملی دیجیتال کتاب شکل می‌گیرد که می‌تواند به ایجاد جست و جوی آنلاین برای محققان و امکانات دیگری بینجامد.»

۹

یکشنبه ۱۹ اسفند ۱۳۸۶
۱ ربیع الاول ۱۴۲۹، ۹ مارس ۲۰۰۸
شماره ۱۳۳، پیاپی ۷۷۴
۲۸ صفحه، ۲۰۰ تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: پدram پاک آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۴-۶۶۹۶۱۵۱
سازمان آگهی‌ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایرانچاپ

www.ketabehafteh.ir

انتصاب مدیران

کمیته‌های نمایشگاه کتاب

دکتر محسن پرویز، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و رئیس بیست و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران در احکامی جداگانه، معاون و مدیران کمیته‌های نمایشگاه را منصوب کرد. بر اساس این احکام احسان الله حاجتی به عنوان قائم مقام، حمید قبادی به عنوان معاون اجرایی، دکتر محمدرضاوصفی به عنوان مدیر کمیته بین‌المللی، محمود سالاری به عنوان مدیر کمیته ناشران داخلی، علی شجاعی صائین به عنوان مدیر کمیته فعالیت‌های جنبی و سیدسعید میرمحمدصادق به عنوان مدیر کمیته روابط عمومی منصوب شدند.

بیست و یکمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران ۱۲ تا ۲۲ اردیبهشت سال ۸۷ در مصلای امام خمینی (ره) برگزار می‌شود.

در کار فرهنگی نباید مسئله پول و بودجه، یک مشکل عمده به حساب آید؛ به این معنا که مشکلات و نقایص فرهنگی را در ردیف نیازهای بودجه ای و در آخرهای لیست قرار ندهیم؛ بلکه در اول های لیست - اگر نگوئیم در ردیف اول - قرار بدهیم. اگر درست فکر بکنیم، این به صرفه اقتصادی مملکت هم است. یعنی از این که بودجه و امکانات بیشتر را به کارهای فرهنگی - به خصوص فرهنگ آموزشی - متوجه کنیم، کشور زیان نخواهد کرد؛ زیرا که خود این برای آینده کشور تولید امکانات می کند.

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی ۶۸/۹/۲۱

رئیس دانشگاه علامه طباطبایی: مقابله با پروژه اسلام ستیزی ضروری است

یکی از کارهای مهمی که در طی یکی دو سال اخیر اهمیت خود را به جهان اسلام گوشزد می کند مقابله با پروژه اسلام ستیزی است که تحت عنوان مبارزه با ترویج بنیادگرایی توسط غربی ها و غرب زده ها تبلیغ می شود و گه گاه شدت زیادی هم در گوشه و کنار جهان می گیرد و در این میان اظهار نظر های برخی از روشنفکر نمایان داخلی موجب ریختن آب به آسیاب دشمنان اسلام است.

دکتر صدرالدین شریعتی رئیس دانشگاه علامه طباطبایی در گفتگو با کتاب هفته گفت: پس از فروپاشی بلوک شرق و حکومت شوروی و طرح نظریه برخورد تمدن ها، تهاجم و گستاخی به ساخت اسلام و مسلمانان شکل آشکار تری به خود گرفت، در همین راستا می بینیم که هتاکی نسبت به چهره قدسی و تابناک پیامبر اسلام (ص) در رسانه های غربی شکل می گیرد و مسلمانان مظلوم را بر سر خشم می آورد از طرف دیگر در همین ایام شاهد تبلیغات مسموم و شبهه افکنی و تحریف اصول اسلام و باور داشت های مسلمانان هستیم که این برنامه های سخیف در قالب طنز، کاریکاتور، فیلم و کتاب به صورت گسترده ای انجام می شود.

به اعتقاد او یکی از وظایف امروز جامعه اسلامی این است که با رویکردی منطقی و گفت و گو محور باورهای غلط رایج درباره اسلام و پیامبر (ص) را به جهانیان بشناساند و چهره راستین پیامبر (ص) را به آنها عرضه کند.

رئیس دانشگاه علامه طباطبایی با تاکید بر این واقعیت که در ایران در ارتباط با شخصیت پیامبر (ص) با یک فقر معرفی مواجهیم و نیاز به تلاش های بیشتری در این زمینه است گفت: اظهار نظر های مغرضانه داخلی و خارجی علیه پیامبر (ص)، متهم کردن ایشان به خشونت ورزی و منقلب شمشیر، عدم مدارا با دیگران از جمله اتهامات ناروایی است که به پیامبر اسلام نسبت می دهند، بنابراین ما با اندیشه خنثی سازی این توطئه ها و روشنگری در این زمینه، با توجه به ذهنیت منفی که علیه اسلام و مسلمین از طریق تبلیغات رسانه ای و چاپ آثار شیطانی در غرب ایجاد می شود باید به شناسایی و شناخت شخصیت ممتاز پیامبر (ص) همت گماریم.

او با محکوم کردن اظهار نظر های یکسو نگرانه برخی از معاندین با دین مبین اسلام این دسته از آراء را فاقد هر گونه توجیه علمی و معرفتی دانست و گفت: امروز دیگر عقاید عصر جاهلی راه به جایی نمی برند و بر ماست که در مقابل این دسته از عقاید با هوشیاری ایستادگی کنیم.

نظارت وزارت ارشاد بر ترجمه های قرآن

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام کرد سیاست های نشر کتاب در دولت فعلی نسبت به گذشته با تجدید نظر اساسی مواجه بوده است.

محمد حسین صفار هرنندی در حاشیه دیدار با آیت الله سبحانی در خصوص وضعیت نشر کتب دینی گفت: زمانی که این دولت لباس خدمت به تن کرد، نقادی از عملکرد فرهنگی گذشته در میان جامعه، حوزه های علمیه و چهره های فرهنگی وجود داشت که دولت جدید نیز نقدهایی به این عملکرد داشت. وی با تاکید بر تامل و تجدید نظر در حوزه های مرتبط با نشر، خاطر نشان کرد: در این دولت اولاً با اتخاذ یک سیاست سلیبی در قبال آنچه مورد انتقاد اساسی قرار گرفته بود حساسیت نشان دادیم و مانع این گونه خطا کاری ها شدیم و از سوی دیگر برای تقویت فرهنگ سالم اقدام های ایجابی به کار بستیم. وی ادامه داد: در دولت کنونی نشر کتب دینی از نظر کمی با رشد مواجه است و از نظر کیفی نیز قضاوت اهل نظر گویاتر خواهد بود.

پاسخ به شبهه افکنی پیرامون وحیانیّت

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی همچنین درباره شبهه افکنی پیرامون وحیانیّت قرآن و جایگاه پیامبر اکرم اظهار داشت: این سخنان حرف غربی هاست که با تاخیر فاز به منحرفان وطنی می رسد. محمد حسین صفار هرنندی در دیدار با آیت الله مکارم شیرازی اظهار داشت: در گذشته هم شاهد این اظهارات بوده ایم اما این مطالب خدشه ای به ساخت

قدسی پیامبر اسلام و کتاب شریف قرآن وارد نمی کند. وی اعلام کرد: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از انعکاس این اظهارات در روزنامه های کشور جلوگیری می کند.

صفار هرنندی در قسمت دیگری از سخنان خود از سپردن مسئولیت نظارت بر ترجمه قرآن به مرکز توسعه و ترویج فعالیت های قرآنی خبر داد و گفت: وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با علم به نگرانی مراجع معظم تقلید در زمینه ترجمه های قرآن کریم،

افزایش ۳۰ درصدی کتابهای خارجی در نمایشگاه

مدیر کمیته ناشران خارجی بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از افزایش ۳۰ درصدی تعداد ناشران و عناوین کتاب های خارجی شرکت داده شده در بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران خبر داد.

دکتر محمد رضا وصفی گفت: این رشد به علت ثبات در سیاست های بین المللی نمایشگاه و شناخت ناشران خارجی از نیاز و علاقه مخاطبان نمایشگاه بین المللی کتاب تهران پدید آمده است.

وی درباره شرکت ناشران عرب در بخش ریالی، تصریح کرد: به نظر می رسد میزان حضور ناشران عرب با توجه به قطع یارانه کاهش یابد ولی مدیریت نمایشگاه معتقد بود که اثرات این تصمیم در نمایشگاه بیست و یک نمود پیدا خواهد کرد.

وصفی اظهار داشت: حذف یارانه بخش عربی به جایگاه نمایشگاه کتاب و تبدیل آن به یک نمایشگاه منطقه ای کمک می کند. از همین رو ناشران شرکت کننده به گونه ای تدارک دیدند که بین ۳۰ تا ۴۰ درصد آثار خود را در نمایشگاه بین خریداران و توزیع کنندگان کشورهای اطراف ایران به خصوص عراق توزیع کنند.

مدیر کمیته ناشران خارجی بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران تاکید کرد: این میزان مبادله موجب می شود ناشران عراقی از ناشرانی که در ایران به نشر کتاب های عربی می پردازند، استقبال کنند به همین ترتیب بخش عربی نمایشگاه کتاب ایران به عنوان بازار کتاب عرب شناخته شود.

با همکاری وزارت ارشاد پس از چهار سال محقق می شود

هر کلاس درس، یک کتابخانه

طرح راه اندازی و تجهیز کتابخانه های کلاسی مدارس سراسر کشور پس از چهار سال مسکوت ماندن، با همکاری وزارت ارشاد در مدارس اجرا می شود.

علیرضا رستگاران، مدیر کل دفتر فضاسازی قرآنی و فرهنگی هنری وزارت آموزش و پرورش با اعلام این خبر افزود: طرح کتابخانه های کلاسی از سال ها پیش در وزارت آموزش و پرورش مطرح بوده ولی به علت منحل شدن معاونت پرورشی تاکنون مسکوت مانده بود.

رستگاران با اشاره به راه اندازی مجدد طرح ایجاد کتابخانه های کلاسی در مدارس گفت: در حال حاضر آموزش و پرورش بودجه کافی برای گسترش کتابخانه ها را ندارد ولی این طرح با همکاری وزارت ارشاد در حال اجراست. وی از اختصاص ۵۰ میلیارد ریال اعتبار برای اهدای کتاب به مدارس توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خبر داد و افزود: تا کنون بیش از ۵۰ درصد از این تعهد عملی شده و بقیه آن نیز بر اساس برنامه ریزی و تا پایان سال تحصیلی جاری عملی می شود.

به گزارش این مدیر کل دفتر فضاسازی قرآنی و فرهنگی هنری تصریح کرد: در بسیاری از استان ها کتاب ها در کتابخانه کلاسی مدارس قرار گرفته اند و بخشی از آنها نیز هنوز در انبار وزارت آموزش و پرورش نگهداری می شوند که در اولین فرصت به مراکز استان ها ارسال خواهند شد.

این مرکز را با مسئولیت خواجه پیری عهده دار نظارت بر ترجمه های قرآن کرده است. وی اضافه کرد: از این پس هیچ ترجمه ای بدون مجوز از این مرکز چاپ نخواهد شد. وی همچنین اظهار داشت: ترجمه هایی از قرآن که در گذشته به صورت نادرست انجام شده و به چاپ رسیده اند را نیز می توان از طریق طرح وجین در کتابخانه های مدارس، مساجد و ... شناسایی و جمع آوری کرد.

رئیس دانشگاه پیام نور با اشاره به برنامه ریزی دقیق خبر داد تحول در محتوای کتاب های درسی

به گفته رئیس دانشگاه پیام نور، محتوای کتاب های درسی دانشگاهی با برنامه ریزی دقیق، متحول خواهد شد.

دکتر علیرضا علی احمدی از تحول و برنامه ریزی گسترده در محتوای کتاب های درسی این دانشگاه خبر داد و گفت: به منظور آموزش دانشجوی محوری، به روز آوری کتاب های درسی و بومی کردن کتاب ها، برنامه ای برای ایجاد شاخه میان رشته ای مبتنی بر ارزش های دینی را در دست اجرا داریم.

وی برنامه ریزی اجرایی این طرح را در تدوین کتاب های مقطع کارشناسی ارشد در حوزه اقتصاد اسلامی، مدیریت اسلامی، مدیریت توسعه و تربیت اسلامی عنوان کرد.

رئیس دانشگاه پیام نور ادامه داد: برای توسعه کمی این برنامه به همراه ارتقای کیفی فعالیت های مختلف در راستای همین موضوع، اقداماتی انجام شده و بر همین اساس افزایش تعداد مراکز، واحدها و رشته های جدید در مقاطع مختلف تحصیلی دانشگاه پیام نور در سال جاری نیز (بیش از ۲۸۰ واحد و مرکز) برای تحقق این هدف انجام شده است.

وی، انعقاد برنامه همکاری با دانشگاه های معتبر در سراسر دنیا را در تدوین هر چه بهتر و روزآمد تر شدن کتاب های درسی مهم دانست و گفت: این برنامه را در سرلوحه کار خود قرار داده ایم. امضای تفاهتنامه با دانشگاه های هندوستان و دانشگاه جامع اسلامی هنر این کشور و مذاکره با دانشگاه های نروژ و انگلستان نیز از راه کارهایی است که برای دستیابی به همین هدف انجام پذیرفته است.

به گزارش اینبا وی خاطر نشان کرد: با این اقدام، فعالیت های آموزشی برون مرزی دانشگاه پیام نور گسترش خواهد یافت.

دغدغه اصلی کتابخانه ملی؛ حفاظت از نسخ خطی

نخستین هم‌اندیشی مسئولان و کارشناسان بخش خطی کتابخانه‌های بزرگ کشور هفته گذشته در کتابخانه ملی برگزار شد.

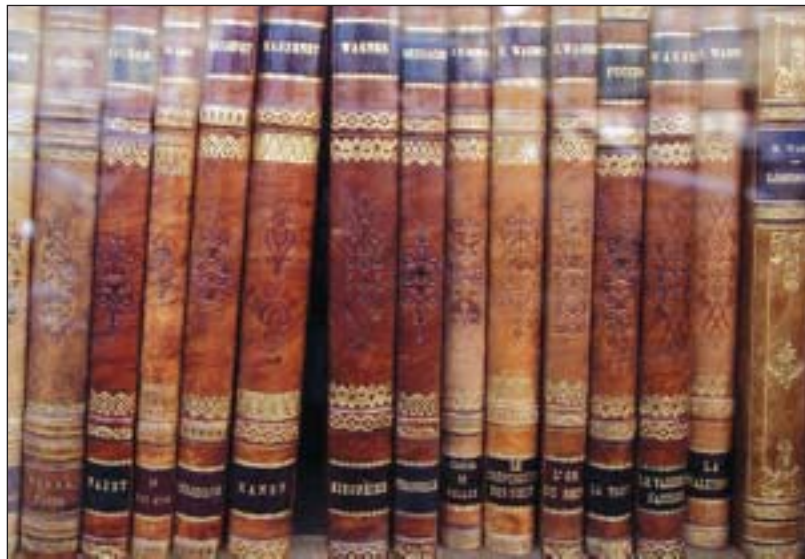
رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی در این نشست، نسخ خطی را برگه‌های هویت ملی خواند و گفت: هم‌اندیشی کارشناسان بخش‌های خطی مراکزی که این نسخ را نگهداری می‌کنند، موجب حفاظت و ساماندهی این دارایی‌های ملی می‌شود.

علی اکبر اشعری تجربه نشست‌های کارشناسان نشریات کتابخانه‌های بزرگ کشور را الگویی مناسب برای این هم‌اندیشی دانست و افزود: ما می‌توانیم با همکاری هم چهار فعالیت اصلی گردآوری، حفاظت، ساماندهی و اشاعه اطلاعات این نسخ را استاندارد کنیم.

او گردآوری نسخ خطی در اختیار مردم و یا در مراکز غیرامن را یکی از دغدغه‌های اصلی حفاظت از نسخ خطی دانست و افزود: متأسفانه نبود توجه کافی به این موضوع یکی از راهکارهای آسان شدن خروج غیرقانونی این کتاب‌های از کشور است.

مشاور فرهنگی رئیس جمهور تشکیل حافظه ملی دیجیتال نسخ خطی را اصلی‌ترین راهکار اطلاع‌رسانی کامل در این زمینه دانست و افزود: مراکز مختلف باید با تغییر نگاه خود به این نسخ از دارایی شخصی به دارایی ملی، زمینه‌های تشکیل این حافظه مشترک را فراهم سازند.

اشعری همچنین با اشاره به ظرفیت‌های آموزشی سازمان اسناد و کتابخانه ملی و نیاز مراکز مختلف، پیشنهاد کرد: دوره‌های آموزشی مرتبط با نسخ خطی در سطح کارشناسی و کارشناسی

ارشد برگزار شود.

معاون کتابخانه ملی سازمان اسناد و کتابخانه ملی نیز در این نشست، بررسی کارشناسی موضوعات مختلف نسخ خطی و ارائه راهکارهای عملیاتی را از دلایل اصلی برگزاری این هم‌اندیشی خواند.

دکتر عظیمی گفت: ما باید در ابتدا استانداردهای بومی حفاظت، ساماندهی و مرمت این نسخ را تدوین کنیم و سپس آنها را در اختیار کتابخانه‌های مختلف کشور قرار دهیم.

در این نشست، مسئولان و کارشناسان کتابخانه ملی، کتابخانه آستان قدس رضوی، مرکز احیای

میراث اسلامی، کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی، کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران و کتابخانه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی به ارائه نظرات خود درباره نسخ خطی و مسائل آن پرداختند.

این نشست به منظور هم‌اندیشی کتابخانه‌های بزرگ کشور در زمینه موضوعاتی نظیر بررسی راه‌های مقابله با خروج غیر قانونی نسخ خطی از کشور، ایجاد هماهنگی در فراهم‌آوری، فهرست‌نویسی و اطلاع‌رسانی این نسخ و همچنین تکمیل کمبودهای منابع خطی مراکز مختلف از طریق مبادله نسخ دیجیتال برگزار شد.

معرفی دو کتاب ایرانی برای ثبت در حافظه جهانی

از سوی کمیته ملی حافظه جهانی اعلام شد

(منطقه جغرافیایی وسیع) تقسیم و به شرح مرزها، مسافت‌ها، راه‌های ارتباطی، اقوام، ادیان و مذاهب هر ناحیه و وصف آنها پرداخته است.

مجموعه اسناد دوره صفویه نیز، مجموعه‌ای از اسناد تشکیلات اداری آستان قدس رضوی در این دوره است که مشتمل بر ۶۹ هزار صفحه و مربوط به قرن ۱۰ و ۱۱ هجری قمری است.

این اسناد به علت تنوع و گستردگی موقوفات و محدوده جغرافیای آنها که ایران و افغانستان را در بر می‌گیرد از منظم‌ترین و بزرگ‌ترین مجموعه اسناد باقیمانده از تشکیلات اداری در این دوره است.

این اسناد در قالب دفاتر کلی توجیهات، روزنامه‌چه شکل گرفته و هریک به گروه‌های متعددی تقسیم می‌شود که از لحاظ زمانی با ارزش محسوب می‌شوند. بنا بر این گزارش، دو اثر «ذخیره خوارزمشاهی» و «سفینه تبریز» نیز در دور بعد مجدداً بررسی خواهند شد.

در دور گذشته و در اولین حضور ایران در برنامه حافظه جهانی سازمان علمی فرهنگی ملل متحد، یونسکو، دو اثر «وقف نامه ربع رشیدی» و «شاهنامه بایسنقری» در حافظه جهانی ثبت شدند.

مجموعه اسناد تشکیلات اداری آستان قدس رضوی در دوره صفویه و کتاب «مسالک الممالک» تألیف ابوالقاسم استخری، جغرافی نویسنده ایرانی برای ثبت در حافظه جهانی انتخاب شدند.

در سی‌امین جلسه کمیته ملی حافظه جهانی که هفته گذشته به ریاست علی اکبر اشعری، مشاور فرهنگی رئیس جمهور و رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی برگزار شد، این کمیته از میان چهار اثر «ذخیره خوارزمشاهی»، «سفینه تبریز»، اسناد دوران صفویه آستان قدس رضوی و «مسالک الممالک» با اکثریت آرا مجموعه اسناد تشکیلات اداری آستان قدس رضوی در دوره صفویه و کتاب «مسالک الممالک» تألیف ابوالقاسم استخری، جغرافی نویسنده ایرانی سده چهارم هجری قمری به عنوان دو اثر پیشنهادی ایران برای ثبت در حافظه جهانی برگزیده شدند.

«مسالک الممالک» را - که یکی از مهم‌ترین کتاب‌های جغرافیایی قرن ۱۰ میلادی است - ابوالقاسم ابراهیم فارسی استخری، دانشمند و جغرافیدان معروف ایرانی که به کرخی نیز اشتهار دارد، نوشته است.

استخری در این کتاب با بررسی قلمرو جغرافیایی، جهان اسلام را به ۲۰ اقلیم

معاون آموزشی دانشگاه علامه طباطبایی خبر داد

مؤلفان دانشگاهی دکترای افتخاری می‌گیرند

معاون آموزشی دانشگاه علامه طباطبایی از انجام هماهنگی با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، برای ارائه دکترای افتخاری به استادان و اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها که در عرصه تحقیق و تالیف زحمت کشیده‌اند خبر داد.

عبدالله شفیعی آبادی در مراسم بزرگداشت دکتر علی اکبر سیف که در دانشکده روان‌شناسی دانشگاه علامه طباطبایی برگزار شد، گفت: تقدیر از استادان بانزشتسته از جمله راه‌های تشویق دانشجویان و اعضای هیات علمی دانشگاه به ارائه تالیف و ترجمه است و ما در صددیم با هماهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به کسانی که در این عرصه زحمت کشیده و به ارائه آثار پرداخته‌اند، دکترای افتخاری اهدا کنیم تا از این طریق بتوانیم رتبه دانشگاه را در میان دانشگاه‌های دیگر حفظ کنیم.

وی درباره مراسم بزرگداشت دکتر علی اکبر سیف گفت: برگزاری این مراسم مایه دلگرمی استادان برای ارائه کارهای بهتر و پرمحتواست.

شفیعی آبادی، اهمیت دانشگاه علامه طباطبایی را نه به بزرگی آن، بلکه به استادان و تالیفات، ترجمه‌ها و مقالاتی مربوط دانست که آنها ارائه کرده‌اند و به چاپ رسیده است.

آغاز به کار پورتال نهاد کتابخانه‌های عمومی

پورتال نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور با هدف هماهنگ‌سازی و یکسان‌سازی خدمات و اطلاعات درون سازمانی و برون سازمانی این نهاد راه اندازی شد.

محسن لطفی مدیرکل فناوری اطلاعات و آمار نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور اعلام کرد: پورتال نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور با هدف هماهنگ‌سازی و یکسان‌سازی خدمات نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور راه اندازی شد.

وی افزود: از دیگر اهداف ایجاد این پورتال ارائه خدمات دولتی به مردم در راستای ایجاد دولت الکترونیکی است که این بخش با توسعه پورتال یاد شده به ادارات کل استانها و نهایتاً به کتابخانه‌ها تحقق خواهد یافت. نشانی الکترونیکی پورتال نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور WWW.IRANPL.IR است.

خرید بی سابقه کتاب از سوی ارشاد

ادامه از صفحه اول

صفا هرندی ادامه داد: در سال‌های اخیر توجه ویژه‌ای به امر کتاب و کتابخوانی شده، به گونه‌ای که ما را در نقطه‌ای قرار داد که آن را باعث مباحثات می‌دانیم. در عین حال هنوز فاصله ما با تراز مقبول کتابخوانی زیاد است و برای بهبود این وضعیت باید شتابان قدم برداریم.

رئیس هیات امنای نهاد کتابخانه‌های عمومی تعداد کتابخانه‌های کشور را ۱۸۰۰ باب عنوان کرد و گفت: این تعداد در مقایسه با گذشته قابل مقایسه نیست. علاوه بر کتابخانه‌های عمومی، وجود کتابخانه‌های شخصی منازل، مساجد، مدارس و مراکز عالی در کتابخانه‌هایی که زیر پوشش نهادهای دیگر اداره می‌شوند، دسترسی مردم شهرها و روستاهای بزرگ رابه کتابخانه‌ها آسان کرده است. صفا هرندی افزود: در برخی شهرها، علائق ویژه منطقه‌ای مایه مسرت ماست، اینکه شهرستان کوچکی که فاقد کتابخانه عمومی است، کتابخانه‌های مجهز شخصی دارد.

وی تأکید کرد: مساله فعلی ما تعداد کتابخانه نیست، چون خیران کتابخانه‌ساز، با ایجاد نهضت کتابخانه‌سازی، هر روز به تعداد کتابخانه‌های ما می‌افزایند.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خاطر نشان کرد: یکی از مسایل اصلی کتاب است. در گذشته با اینکه تعداد تولید کتاب زیاد بود، ولی به نسبت قابل قبولی برای کتابخانه‌ها خریداری نمی‌شد. از این رو، سال آینده دنبال اجرایی کردن اختصاص پارانه نشر به امر خرید کتاب برای کتابخانه‌ها هستیم.

وی همچنین بر لزوم وجین کردن هرچه سریع‌تر کتاب‌های مستعمل تأکید کرد و گفت: باید کتاب‌های مستعمل از نظر ظاهر و محتوا جای خود را به کتاب‌های با ارزش و تازه بدهد.

صفا هرندی در ادامه از نبود قفسه‌ای برای آثار دفاع مقدس در بسیاری از کتابخانه‌ها ابراز ناخرسندی کرد و گفت: در برخی از کتابخانه‌های شهرستانی، حتی یک نسخه کتاب دفاع مقدس وجود ندارد. گویی اراده‌ای در گذشته مانع ورود این آثار به کتابخانه‌ها شده است و تعلل ما این مشکل را پابرجا می‌گذارد. تعجب من از کتابداران است که این خلأ را اعلام نمی‌کنند.

وی گفت: کتابخانه باید انباشته از کتاب‌های باارزشی باشد که شور و نشاط و خودتکایی را در جوانان فراهم کند. رئیس هیات امنای نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور از مسوولان مرکز نهاد کتابخانه‌ها، مدیران کل استان‌ها و همه متولیان امر کتاب خواست تا زمینه را برای غنای کتاب‌های موجود در کتابخانه‌ها فراهم کنند.

وی در ادامه بر گسترش نهضت کتابخوانی تأکید و گفت: چه نیکوست به جای آنکه کتابخانه عمومی، قرائتخانه باشد، کتابداران خواندن کتاب‌های مفید را به مخاطبان توصیه کنند.

وی اظهار داشت: تنوع دستگاه‌های فرهنگی نه تنها زحمت آفرین نیست بلکه پاسخگوی سلاقی متنوع است. در جمهوری اسلامی همه نهادها یک هدف را با راه‌های مختلف دنبال می‌کنند.

صفا هرندی تصریح کرد: هر روز پیوستگی و نسبت سایر نهادها با فرهنگ بیشتر می‌شود. اداره کل ارشاد استان هرگز گمان با همکاری دانشگاه علوم پزشکی طرح احداث کتابخانه را در کنار خانه‌های بهداشت اجرا کرده است که در این راستا تا ۶ ماه دیگر ۱۱۰ کتابخانه از این دست احداث می‌شود.

وی ادامه داد: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تفاهم‌نامه‌ای امضا کرده است که طرح احداث کتابخانه در کنار مراکز بهداشتی سراسر کشور عملی شود. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پایان تصریح کرد: باید مسایل جزئی که باعث تکدر و اختلاف وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و نهاد کتابخانه‌ها شده است، به زودی برطرف شود.

اهدای ۶۰۰ جلد کتاب به دانشگاه دولتی ایروان

رایزنی فرهنگی ایران در ارمنستان ۶۰۰ جلد کتاب به کتابخانه علمی دانشگاه دولتی ایروان اهدا کرد.

این مراسم در کتابخانه دانشگاه دولتی ایروان و با حضور سفیر و رایزن فرهنگی ایران در ارمنستان، معاون بین الملل دانشگاه دولتی ایروان، رئیس کتابخانه دانشگاه، رئیس بخش ایران شناسی دانشگاه دولتی ایروان و تعدادی از استادان و دانشجویان دانشگاه دولتی ارمنستان برگزار شد. در این مراسم آسپوریان رئیس کرسی ایران شناسی دانشگاه دولتی ایروان گفت: کتبی که در این برنامه به کتابخانه دانشگاه اهدا شد جزو کتب با اهمیت و مرجع و از کتبی است که در مراکز ایران شناسی ارمنستان وجود نداشته و یا خیلی کمیاب است.

رضا عطفی رایزن فرهنگی ایران نیز گفت: اخیراً یک پروژه تحقیقاتی در زمینه کتابخانه های بزرگ ارمنستان انجام شده که یک مورد هم کتابخانه دانشگاه دولتی ایروان بوده است. عطفی ادامه داد: در این برنامه ۶۰۰ جلد کتب مرجع زبان فارسی و ایران شناسی به زبان فارسی و همچنین حدود ۳۰ عنوان کتاب که توسط رایزنی به زبان ارمنی ترجمه شده به این مرکز اهدا شد. وی گفت: باریاست کتابخانه به توافق رسیدیم که در این کتابخانه مرکزی اتاقی به نام ایران راه اندازی شود که در این صورت رایزنی فرهنگی نسبت به تجهیز و تقویت آن اقدام می کند.

سفایان سفیر ایران در ارمنستان نیز طی سخنانی ضمن تشکر از مسئولان دانشگاه گفت: این کتب بخش کوچکی از نمونه ایران بزرگ است که امروز به دانشگاه اهدا شده و نماد همکاری های علمی و فرهنگی بین دو کشور است.

در بخش پایانی مراسم رئیس کتابخانه دانشگاه دولتی ایروان با تشکر از سفارت و رایزنی فرهنگی به دلیل اهدای کتب گفت: ما در این کتابخانه مراجعات زیادی برای کتب فارسی داشتیم ولی متأسفانه کتابی برای ارائه نداشتیم که با اهدای این کتب قدری از نیاز این مرکز برآورده شده است.

در ۶۱ سالگی انتشارات صورت گرفت

تقدیر از ۱۰۰ مؤلف و مترجم دانشگاه تهران

باقری زنوز، محمد کاظم بشارتی گیوی، محمد بلورچی، کامبیز بهنیا، داوود پارسا پزوه، احمد پوراحمد، حسن تاجبخش، ناصر توحیدی، پرویز جبه دارمارالانی، محمدحسین جزیره ای، جلال جمالیان، فیروز حریری، عبدالمحمد حسینی طباطبایی، علی رضا خانی، محمد خوانساری، مرتضی خوشخوی، علی درویش زاده، علی اصغر درویش صفت، محمد راد، عباس راستگو، حسن رحیمی، عبدالمجید رضایی، حسینقلی رفاهی، امانت الله زائر روشن، علیرضا سپاسخواه، منوچهر ستوده، نصرالله سفیدبخت، غلامرضا سلطانی، مسعود سلطانی، سیروس سلمان زاده، علی شریعتمداری، عباس شفیعی، محمد شکرچی زاده، اسماعیل شهبازی، پرویز شهبازی، علیرضا شیوازاد، محمود صادقیان، علیرضا صیداوی، امیر محمد طباطبایی، عزت الله عراقی، سید کاظم علوی پناه، آیت الله عباس علی عمید زنجانی، بردیا فرزام فر، رویا فیروزی، علیرضا فیض، ناصر کاتوزیان، پرویز کردوانی، سید علی کشاورز، کریم کمالی، ابراهیم کوهستانی، ابوالقاسم گرچی، محمود گلابچی، حسین محسنی، مهدی محقق، ابوالحسن محمدی، فرج الله محمودی،

بیفزاییم و با چنین گرامیداشت هایی از اهالی اندیشه و سپاسگزاری از آنان، به تشویق جوانان برای ساختن فردایی بهتر و پرافتخار همت کنیم.

رئیس دانشگاه تهران با اشاره به فعالیت های انتشارات این دانشگاه، گفت: موسسه انتشارات دانشگاه تهران در ۶۱ سالگی خود کوشش خستگی ناپذیری داشته و توانسته با انتشار بیش از پنج هزار عنوان کتاب گوی سبقت را از سایرین برآید و امیدوارم این روند ادامه داشته باشد.

در این مراسم از ۱۰۰ مؤلف و مترجم به این شرح تجلیل شد: قباد آذری تاکامی، حسن ابراهیم زاده، قنبر ابراهیمی، مرتضی ابراهیمی رستاقی، علی ابطحی، حسن احمدی، غلامعلی افروز، ایرج افشار، مرتضی الماسی، بهناز امین زاده، کرامت الله ایزد پناه، نوروز ایزد دوستدار، موسی ایرانشهر، ابراهیم

مراسم تقدیر از مؤلفان و مترجمان انتشارات دانشگاه تهران با حضور رئیس این دانشگاه، رئیس انتشارات و تعداد زیادی از اساتید، مؤلفان، و مترجمان دانشگاه تهران برگزار شد.

در ابتدای این مراسم سید حمید طالب زاده رئیس انتشارات دانشگاه تهران گفت: انتشارات دانشگاه تهران شش دهه پیش تاسیس شد و اولین کتابش را با عنوان "وراثت" منتشر کرد. بدون شک می توان گفت این انتشارات پیشانی بلند دانشگاه تهران است.

مهدی محقق از استادان تقدیری این مراسم نیز ضمن قدردانی از تلاش های صورت گرفته در انتشارات دانشگاه تهران گفت: ما متعلق به فرهنگی هستیم که کتاب دینی اش با کلمه کتاب و نخستین پیام وحی خداوند به پیامبرش با کلمه قرائت و خواندن آغاز می شود. من توفیق داشته ام که متجاوز از ۳۰ کتاب منتشر کنم که آرم دانشگاه تهران بر آن حک شده است.

فرهاد رهبر رئیس دانشگاه تهران نیز در سخنانی گفت: امروز افتخار داریم به عنوان خادم العلمادر جمع صمیمی و گرم شما حاضر شوم تا بوسه بزنم بر دست کسانی که قلم را لمس کرده اند؛ قلمی که خدا به آن سوغند

خورده است. بنای دین اسلام بر آگاهی و اندیشه نهاده شده و نهضت فراگیر علمی در قرون اولیه اسلام و درخشش جهانگیر مسلمانان در دوران طلایی تاریخ تمدن اسلامی و نقش پررنگ آن در پیشرفت بشریت که هیچ گاه از تاریخ زوده نخواهد شد، برخاسته از آموزه های اسلام است که اکنون در ایران سرفراز برافراشته شده و با معماری امام راحل آمیزه زیبای اسلام و ایران را به جهانیان عرضه کرده و امروز هم در سومین دهه آن با زعامت مقام معظم رهبری در نهضت نرم افزاری و تولید علم و دانش شاهد ادای سهم دانشمندان مان هستیم.

رهبر اضافه کرد: با تلاش هایی که در این سالیان صورت گرفته، رتبه جهانی دانشگاه تهران از هزار به ۵۰۰ رسیده و ما بر لازم است که با تقویت ارتباط با بخش صنعت بر کارآمدی دانشجویان و استادان

کودکان عسلویه صاحب کتابخانه می شوند

کانون پرورش فکری با همکاری سازمان مسکن و شهرسازی استان بوشهر با اعتباری بالغ بر دو میلیارد و پانصد میلیون ریال اولین کتابخانه کودک و نوجوان منطقه ویژه اقتصادی عسلویه را راه اندازی می کند. این مرکز با هدف رشد و شکوفایی استعداد های فرهنگی و هنری کودکان این منطقه تا اواخر سال آینده با بودجه ای بالغ بر دو میلیارد و پانصد میلیون ریال به بهره برداری می رسد.

کار احداث اولین کتابخانه و مرکز فرهنگی، هنری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در عسلویه با اعتبار اولیه یک میلیارد و دویست و چهل میلیون ریال از محل اعتبارات استانی آغاز شده است. ساختمان این کتابخانه ۴۲۰ متر زیربنا دارد و در زمینی به مساحت ۱۰۵۰ مترمربع ساخته می شود. به گفته غلامعلی قادریان مدیر کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان استان بوشهر این مرکز می تواند به رشد و شکوفایی استعداد های فرهنگی، هنری کودکان این منطقه و توسعه متوازن عسلویه کمک کند. کانون استان بوشهر هم اکنون با دارا بودن ۱۷ مرکز فرهنگی، هنری ثابت، سیار و پستی خدمات خود را در اختیار ۱۴ هزار کودک و نوجوان این استان ساحلی خلیج فارس قرار می دهد.

انتشارات الماس
منتشر کرد

تلفن تماس: ۰۹۱۲۱۵۳۰۹۷۹
۰۹۱۲۲۵۱۰۳۵۸

خانه کتاب منتشر کرد

**خلاصه مقالات
همایش مولور**

خیابان انقلاب بین فلسطین و صبای جنوبی
شماره ۱۱۷۸

فروش فوق العاده
۲۰٪ تا ۸۰٪ تخفیف - اسفند ۸۹
www.academybookshop.com

**کتابهای لاتین دانشگاهی
در فروشگاه آکادمی
(جهان ادیب)**
تلفن: ۳-۶۶۹۶۸۸۷۱

مقابل دانشگاه تهران
شماره ۱۴۴۲

مجموعه کتابهای کاربردی

کلید

آموزش بیش از چهل نرم افزار کاربردی بصورت قدم به قدم، مصور و پروژه ای

انشارات کلید آموزش
تلفن: ۶۶۹۵۳۰۷۳
www.Kelid.ir

۱۹ اسفند، آغاز ثبت نام بازار جهانی کتاب

۱۹ اسفندماه سال جاری تا ۲۰ فروردین ماه سال آتی از سوی کمیته بین الملل بیست و یکمین دوره نمایشگاه بین المللی کتاب تهران مهلت ثبت نام ششمین دوره بازار جهانی کتاب ایران اعلام شد. این بازار همزمان با نمایشگاه کتاب از ۱۲ تا ۲۲ اردیبهشت در مصلاهی امام خمینی (ره) برگزار می شود. محور فعالیت امسال، معرفی آثار تالیفی و تولیدات چند رسانه ای است که از سوی موسسات انتشاراتی و فرهنگی به فارسی و زبانهای خارجی چاپ و تولید شده و قابلیت ارائه در بازارهای جهانی کتاب و دنیای چند رسانه ای را دارد.

علاقه مندان به شرکت در ششمین دوره بازار جهانی کتاب ایران باید کتاب هایی را که توسط نویسندگان ایرانی تالیف شده باشد، معرفی کنند. کتاب های گردآوری یا اقتباس شده پذیرفته نمی شود. همچنین کتاب ها و نرم افزارهایی که از لحاظ محتوا قابلیت عرضه در بازارهای جهانی کتاب را داشته باشند، عرضه می شود.

کتاب های تالیفی و نرم افزارهایی که به فارسی و عربی تهیه شده اند باید تولید سال ۱۳۸۲ و بعد از آن باشد. کتاب های تالیفی و نرم افزارهایی که به زبانهای دیگر تهیه شده اند مشمول محدودیت زمانی قرار نمی گیرند.

همچنین عرضه کتاب ها و نرم افزارهایی که عنوان آنها در فهرست ارسال درج نشده باشند، مجاز نیست.

ناشران و موسسات فرهنگی علاقه مند به حضور در این رویداد فرهنگی برای کسب اطلاعات بیشتر با تلفن های ۸۸۳۴۲۹۷۶ و ۸۸۳۴۲۹۸۱ تماس گرفته یا درخواست خود را به همراه فهرست کتاب ها و نرم افزارها از طریق دوزنگار ۰۶ و ۸۸۳۱۸۶۵۵ یا آدرس الکترونیکی assistant@tibf.ir و pubpromotion@tibf.ir ارسال کنند.

اعلام مبلغ اجاره غرفه های نمایشگاه
در عین حال مبلغ و نحوه اجاره غرفه برای شرکت

ارسال ۵۰ میلیارد ریال کتاب به کانون های مساجد

ستاد عالی کانون های فرهنگی و هنری مساجد کشور از ارسال بیش از ۵۰ میلیارد ریال کتاب های دینی و مذهبی و کمک درسی به کانون های مساجد در سال جاری خبر داد.

حجت الاسلام ارباب سلیمانی با اشاره به فعالیت چهار هزار کانون فرهنگی و هنری در مساجد سراسر کشور، گفت: در کنار این کانون ها حدود دو هزار کتابخانه در مساجد فعالند و در سال ۸۶ بالغ بر سی میلیارد ریال کتابهای مختلف دینی و مذهبی و بیست میلیارد ریال کتاب های کمک درسی به این کتابخانه ها ارسال شده است.

وی این اقدام را در جهت ارتقای سطح آگاهی و معرفت نسل جوان عنوان و تصریح کرد: باید از کتابخانه ها به عنوان مراکزی برای افزایش بینش و آگاهی نسل جوان بهره برد.

حجت الاسلام ارباب سلیمانی از راه اندازی هزار کانون جدید در مساجد کشور در سال آینده خبر داد و افزود: در این راستا راه اندازی کانون های مساجد روستایی در اولویت قرار دارند.

اختصاص بن الکترونیک کتاب

به نیم میلیون دانشجو

تفاهمنامه اختصاص بن الکترونیک کتاب به نیم میلیون دانشجو میان معاونان فرهنگی وزارتخانه های فرهنگ و ارشاد اسلامی و علوم منعقد شد.

حداقل شارژ بن کارت الکترونیک دانشجویان ۲۰ هزار تومان است که ۵۰ درصد آن توسط وزارت ارشاد و بخش دیگر توسط دانشجویان تامین می شود. اسامی دانشجویان برای صدور بن الکترونیکی کتاب در اختیار وزارت ارشاد قرار گرفته است. بن کارت های الکترونیکی به گفته مدیرکل امور فرهنگی وزارت علوم در فروردین ماه به دانشجویان ارائه می شود.

راه اندازی نخستین کتابخانه

تخصصی سینمای ایران

نخستین کتابخانه تخصصی سینمای ایران با عنوان 'سید ابراهیم اصغر زاده' به زودی در مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی راه اندازی می شود.

این کتابخانه با ده هزار جلد کتاب تخصصی در حوزه سینما هفته جاری با حضور 'محمد رضا جعفری جلوه معاون امور سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی به بهره برداری می رسد.

'فرید فرخنده کیش معاون پژوهشی مرکز سینمای مستند و تجربی در این باره گفت: مراحل ساخت این کتابخانه تخصصی حدود سه سال است که در این مرکز آغاز شده است.

وی با اشاره به اینکه کتابخانه اصغر زاده نخستین مرکز نگهداری و کتابخانه ای با محور سینما در کشور است، افزود: بخشی از کتب از سوی معاونت امور سینمایی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و بخش دیگر توسط مرکز سینمای مستند و تجربی در اختیار ما قرار گرفته است.

وی تصریح کرد: برای افزایش منابع نوشتاری و تکمیل کتب این کتابخانه تلاش داریم که تمامی کتاب های منتشر شده در حوزه سینما را جمع آوری کرده و آنها را در اختیار مخاطبان و بازدیدکنندگان قرار دهیم.

ناشران خصوصی دولتی در بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از سوی مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران اعلام شد.

بر اساس تعرفه قیمت ها مبلغ اجاره غرفه برای ناشران خصوصی خواستار غرفه ۹ تا ۲۴ متر مربع، هر متر ۲۵۰ هزار ریال، متقاضیان ۲۵ تا ۴۸ متر مربع، هر متر ۴۰۰ هزار ریال و متقاضیان ۴۹ متر مربع به بالا، هر متر ۵۰۰ هزار ریال تعیین شده است.

بر اساس این تعرفه، مبلغ اجاره غرفه برای ناشران دولتی از ۲۴ تا ۴۸ متر مربع ۴۰۰ هزار ریال، از ۲۵ تا ۴۸ متر مربع ۵۵۰ هزار ریال و از ۴۹ متر مربع به بالا ۶۰۰ هزار ریال تعیین شده است.

متقاضیان باید ۵۰ درصد مبلغ کل اجاره غرفه را با توجه به متر از درخواستی و قیمت غرفه ها بر اساس تعرفه اعلام شده به حساب جاری سپهر ۰۲۱۰۱۵۹۲۷۴۷۰۰۲ بانک صادرات چهار راه کالج به نام مؤسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران واریز کنند. بر اساس مقررات نمایشگاه، باقیمانده وجه اجاره غرفه پس از ثبت نام قطعی و مشخص شدن متر از اختصاص یافته و قبل از تحویل غرفه ها دریافت می شود. همچنین ناشران خصوصی شهرستانی از ۵۰ درصد تخفیف بهره مند می شوند.

موسسه پژوهشی و انتشاراتی کویش
تقدیم می کند
جامع ترین و مستندترین
فرهنگ
شاعران زبان پارسی
از کتاب تا امروز
بیراهل ۲۰۰۰
در ۱۴۰۰ صفحه به قطع وزیری در دو ستون
تألیف
میدانجی شیتب انجیا
تلفن مرکز کویش: ۸۸۰۴۸۰۰۴
موسسه گسترش فرهنگ و مطالعات
۸۸۷۹۴۲۱۸-۰۱۹

خانه کتاب منتشر کرد
از درجه تقد
گفتارهای و جستارهای انتقادی ادبی
فیایان انقلاب بین فلسطین و صبای جنوبی
شماره ۱۱۷۸

چاپ دوم
افسانه های کهن ایرانی
به روایت فضل الله مهتک (سجده) به همراه مستند کتابی و صوتی
مراکز بخش تهران ۱:
بخش گسترش ۸۸۷۷۲۰۲۹ • بخش توزیع ۶۶۳۰-۹۸۷
بخش گزیده ۶۶۳۰-۹۸۷ • بخش آلبوم ۶۶۳۶۱۸۹۲
بخش نقد ۶۶۳۶۶۹۱۱ • بخش آثار ۶۶۳۳۲۲۱۱
بخش مهباز

قابل توجه
ناشرین محترم
تحویلی نو در عرصه چاپ کتاب
با خدمات چاپ و انتشارات کتاب شمس
انجام کلیه امور کتاب از مجوز و حروفچینی تا صحافی را بصورت کامپیوتری (بدون لیتوگرافی)
بالاترین کیفیت و کمترین قیمت
یکجا تجربه کنید
تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۲۹۷۴۱
۰۹۱۲۲۱۵۹۰۷۲

انتشارات موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین المللی ابرار معاصر تهران
تلفن: ۰۹۱۲۵۱۴۱۷۲۳ و ۸۸۷۵۶۲۰۳-۷
فکس: ۸۸۵۰۰۲۵۰
www.tisri.org

سومین دوره کتاب فصل برگزیدگان خود را شناخت

جشن کتاب‌های پاییزی در آستانه بهار

مترجمان کتب ارزشمند انجام می‌شود و در جامعه‌ای که نیاز به رسیدن به قله‌های علم و دانش یک ضرورت است، این اقدام می‌تواند در گسترش کتاب‌های سودمند، مفید واقع شود.

وی افزود: «به عنوان معلمی که بیش از ۲۵ سال در دانشگاه تهران تدریس کرده است، احساس می‌کنم که امکان تکرار سابقه درخشان ما در هنر معماری وجود دارد.»

گلابچی افزود: «هدف من در این کتاب، بیان مطالبی بود که فاصله بین تئوری و عمل را به حداقل برساند. ما معتقدیم که معماری آمیخته‌ای از هنر، مهندسی و علوم انسانی است و کیفیت زندگی مردم را در هر مکان تعریف می‌کند و نحوه استفاده از فضا را رقم می‌زند.» گلابچی درباره کتاب خود گفت: «این کتاب حاصل سال‌ها مطالعه در معماری و هنر است؛ با این هدف که گامی نو در گسترش مرزهای دانش برداشته باشد. ما تحت این عنوان کتاب‌های زیادی داشته ایم که عمدتاً ترجمه از انگلیسی و فرانسه بوده است، اما این کتاب با هدف افزودن ویژگی‌ها، دستاوردها و نوآوری‌های دیگر به این موضوع پدید آمده است. در این کتاب آخرین یافته‌ها و دستاوردهای حوزه تخصصی معماری و حوزه نظری این علم مورد توجه قرار گرفته است و در پایان هر فصل، آثار برجسته معماری ایران و سایر کشورها که مرتبط با مباحث مطرح شده در آن فصل است، به نحو تحلیلی معرفی شده است تا دانشجویان کاربردهای عملی این علم را در ایران و جهان پیدا کنند.»

اهدای جوایز

در بخش پایانی مراسم اهدای جوایز سومین دوره کتاب فصل، دکتر محسن پرویز، علی شجاعی صائین، مهدی محقق، منوچهر اکبری و روی سن آمدند تا جوایز برگزیدگان این دوره از کتاب فصل را اهدا کنند.

در ابتدا در بخش کلیات کتابشناسی فهارس دستنویس‌های اسلامی کتابخانه‌های ایران و جهان در کتابخانه حضرت آیت الله العظمی مرعشی نجفی (ره) تألیف حسین منقی به عنوان اثر برگزیده معرفی شد و از مولف آن تقدیر به عمل آمد.

در بخش فلسفه نیز از دو کتاب تقدیر شد. در حوزه فلسفه اسلامی و در شاخه تألیف، کتاب «تصورالدین طوسی؛ فیلسوف گفتگو» تألیف دکتر غلامحسین ابراهیمی دینانی مورد تقدیر قرار گرفت و در حوزه فلسفه غرب نیز از کتاب «درآمدی بر فلسفه هنر» تألیف نول کارول با ترجمه صالح طباطبایی تقدیر به عمل آمد.

در حوزه دین، در بخش کلیات، از کتاب «فصولی از اعیان الشیعه نوشته سید محسن امین با ترجمه و تحقیق حمزه عثمان احمد تقدیر شد. در بخش سیره معصومین کتاب «علی سلطه الحق» تألیف اسید جاسم با ترجمه و تعلیقات صادق جعفر الرواق برگزیده شد. همچنین در بخش کلام در سه حوزه تألیف، ترجمه و تصحیح به ترتیب از سه کتاب «بررسی تطبیقی مهدویت در روایات شیعه و اهل سنت» تألیف مهدی اکبرنژاد، «پرسیمان‌های کلامی؛ پنج رساله کوتاه کلامی از شیخ مفید، فخر المحققین، شیخ طوسی و سید مرتضی» به کوشش و ترجمه علی اوجبی و «پاسخ‌نامه» پاسخ به ۲۱ سوال اعتقادی و فلسفی تألیف علامه سید محمد عصار با تصحیح و تحقیق حجت الاسلام دکتر احمد عابدی، تقدیر به عمل آمد. در حوزه دین همچنین در بخش فقه و اصول از دو کتاب «مدارک العروه الوثقی: فقه شیعه» تألیف محمد مهدی موسوی خلخالی و «نهایه الوصول الی علم الاصول» تألیف علامه حلی با تصحیح ابراهیم

شناختند. این کتاب سرگذشت یک مغ ایرانی است که مقارن با میلاد حضرت مسیح برای دیدار حضرت مسیح به راه می‌افتد اما تا سال‌ها او را نمی‌بیند.

وی افزود: «مغ‌هایی که مقارن با تولد حضرت مسیح (ع) از طریق ستاره‌ها به تولد یک پادشاهی می‌برند و در بیت لحم به دیدار این نوزاد نائل می‌شوند، در ادبیات مسیحی سه نفر بوده‌اند اما مغ چهارمی هم وجود داشته که این کتاب سرگذشت اوست. این کتاب نوشته وندایک شاعر و کشیش قرن نوزدهم است. او در این کتاب می‌گوید در یکی از احوالات شهودی که به من دست داد، یک جوان ایرانی با لباس اشکانی بر من ظاهر شد و گفت من نفر چهارم بودم و قرار بود در قلعه فلک الافلاک به آن سه مغ دیگر ببینم ولی به دلایلی نتوانستم به موقع به آنها برسم و ۳۳ سال به دنبال مسیح بودم و حالا تو باید داستان مرا بگویی.»

الهی قمشه‌ای افزود: «آن مغ گروهی از ایرانیان را به رفتن به نزد پادشاهی که متولد می‌شود فراخواند اما هر کس عذری آورد. بنابراین خود او تمام زندگی‌اش را فروخت و سه گوهر برای پیشکشی به آن نوزاد خرید؛ زمرد که نشان زندگی است، مروارید که مظهر پاکی و نجابت است و یاقوت که مظهر عشق است و این سه رنگ‌های پرچم ایران هستند. او سال‌ها در جست و جوی مسیح بود و هر یک از آن گوهرها را به فقیر و اسیری بخشید و در پایان مسیح به دیدار او آمد.

سپس دکتر محمود گلابچی مولف کتاب برگزیده «مقاومت مصالح کاربردی» که یکی از برندگان بیست و پنجمین دوره کتاب سال نیز بود، ضمن ابراز قدردانی از دست اندرکاران کتاب فصل، گفت: «این اقدام موثر و شایسته برای ارج نهادن به قلم و کتاب و مولفان و

مراسم اهدای جوایز کتاب فصل پاییز، دوشنبه سیزدهم اسفند ماه با حضور معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیرعامل خانه کتاب و جمعی از نویسندگان و مترجمان در سرای دائمی اهل قلم برگزار شد.

در ابتدای این مراسم علی شجاعی صائین مدیرعامل خانه کتاب ضمن خیر مقدم به میهمانان و برگزیدگان کتاب فصل پاییز سال ۸۶ گفت: «کتاب سال را با تمام سختی‌های پشت سر گذاشتیم و کمتر از یک ماه بعد از آن، همکاران ما نتایج سومین دوره کتاب فصل را نهایی کردند که وظیفه خود می‌دانم از زحمات آنها تشکر کنم.»

وی افزود: «در این دوره آثار خوبی در زمره آثار برگزیده وجود داشت و امروز اهالی قلم و صاحبان نظر و فرهنگ با کتاب‌های برگزیده آشنا خواهند شد.» در این مراسم همچنین منوچهر اکبری دبیر علمی سومین دوره کتاب فصل، درباره داوری آثار در این دوره گفت: «داوری کتاب فصل در چند مرحله انجام شد. در مرحله نخست آثار رسیده از سوی حداقل دو داور متخصص ارزیابی شد و آثار ارزشمند به مرحله بعد راه یافتند. در مرحله دوم آثار انتخابی از سوی دو داور دیگر مورد بررسی قرار گرفت و پس از پر کردن برگه‌های معیارهای عام و کمی، آثاری که از ۱۰۰ امتیاز ۷۰ امتیاز را از آن خود کرده بودند، به عنوان کتاب‌های برگزیده سومین دوره کتاب فصل معرفی شدند.»

وی افزود: «از میان ۳۹۳۵ اثر ارزیابی شده، در مرحله اول داوری ۳۷۴۶ اثر حذف شد و ۱۸۹ عنوان کتاب به مرحله دوم راه یافت و در نهایت از ۵۴ عنوان کتاب - دو اثر به طور مشترک - در بخش‌های کلیات، فلسفه، دین، علوم اجتماعی، علوم خالص، علوم کاربردی، هنر، ادبیات، تاریخ و کودک و نوجوان تقدیر می‌شود.» اکبری که دبیر علمی بیست و پنجمین دوره جایزه کتاب سال نیز بود، ضمن تأکید بر این امر که داوری جایزه کتاب فصل با یاری بیش از سیصد نفر از استادان از مراکز علمی، آموزش عالی و پژوهشی انجام شده است، درباره تفاوت این دوره از کتاب فصل با دوره‌های پیشین گفت: «زمانی که کار داوری اولین دوره کتاب فصل را شروع کردیم، فقط کتاب‌های علوم انسانی را مورد داوری قرار دادیم. در دومین دوره علوم کاربردی و پزشکی را نیز اضافه کردیم اما در این دوره همه حوزه‌های علمی را در گردونه داوری قرار دادیم.»

وی خاطر نشان کرد: «ما در سالی در حال داوری هستیم که هنوز به پایان نرسیده است، لذا باید در داوری کتاب‌های زمستان ۸۶ تامل کنیم. اما اگر همه نیروها را هم بسیج کنیم، عادلانه نیست که تا پیش از پایان سال، کتاب‌های سال جاری را قضاوت کنیم. بنابراین چهارمین دوره کتاب فصل ان‌شاءالله در بهار ۸۷ برگزار خواهد شد.»

دکتر اکبری در پایان سخنان خود از دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیرعامل خانه کتاب، مدیرکل اداره کتاب وزارت ارشاد و مسئول دبیرخانه کتاب فصل تشکر کرد.

با برگزیدگان

سخنرانی سه تن از برگزیدگان نیز یکی از بخش‌های مراسم اهدای جوایز سومین دوره کتاب فصل بود.

در ابتدا دکتر مهدی محقق که نام او به خاطر ترجمه کتاب «بستان الاطباء» تألیف سعد بن الیاس ابن مطران در حوزه علوم کاربردی و در رشته پزشکی در فهرست برندگان این دوره جای گرفته بود، خطاب به دبیر جشنواره کتاب فصل گفت: «من و هم‌نسلانم به حد کافی جایزه گرفته‌ایم، بنابراین پیشنهاد می‌کنم برای

بهداری به ترتیب در بخش های تالیف و تصحیح تقدیر شد و در نهایت کتاب «دانشنامه اساطیر جهان» تالیف رکنس وارنر با ترجمه دکتر ابوالقاسم اسماعیل پور در حوزه ترجمه و در بخش ادیان دیگر، به عنوان اثر برگزیده معرفی شد.

علوم اجتماعی

در حوزه علوم اجتماعی در چهار بخش از ۹ کتاب تقدیر به عمل آمد.

در بخش آموزش و پرورش کتاب «دانش در چالش؛ دانشگاه در جامعه دانایی» تالیف جرارد دلانتی با ترجمه علی بختیاری زاده به عنوان اثر برگزیده معرفی شد. در بخش علوم اجتماعی نیز در دو بخش تالیف و ترجمه به ترتیب از دو کتاب «مؤلفه های جامعه پذیری سیاسی در حکومت دینی» تالیف علی اخترشهر و «داغ ننگ؛ چاره اندیشی برای هویت ضایع شده» نوشته اروینگ کافمن با ترجمه مسعود کیانیپور، به عنوان آثار برگزیده تقدیر شد.

در بخش علوم سیاسی دو کتاب «پژوهش در علوم سیاسی؛ رویکردهای اثبات گرا، تفسیری و انتقادی» تالیف کاووس سید امامی و «آنبوه خلق؛ جنگ و دموکراسی در عصر امپراطوری» تالیف آنتونیو نگری و مایکل هارت با ترجمه رضا نجف زاده، به ترتیب در حوزه های تالیف و ترجمه برگزیده شدند.

در بخش اقتصاد در حوزه تالیف کتاب «توسعه پایدار» نوشته شمس السادات زاهدی برگزیده شد و در حوزه ترجمه نیز کتاب «غروب نفت در صحرا؛ بحران آتی نفت در عربستان سعودی و اقتصاد جهانی» تالیف متیو آر. سیمونز با ترجمه همایون نسیمی به عنوان کتاب برگزیده معرفی شد.

در بخش حقوق نیز دو کتاب «مبانی مالکیت فکری» تالیف محمود حکمت نیا و «تاریخ تئوری های حقوقی اسلامی» تالیف وائل بن حلاق با ترجمه محمد راسخ به ترتیب در حوزه های تالیف و ترجمه برگزیده شدند.

علوم خالص و علوم کاربردی

در حوزه علوم خالص و در رشته های فیزیک، شیمی، زمین شناسی و زیست شناسی پنج اثر برگزیده

معرفی شد.

در رشته فیزیک کتاب ترجمه شده «جهان کوانتومی نوین» تالیف تونی هی و پاتریک والترز با ترجمه محمدرضا محبوب برگزیده شد و در رشته شیمی کتاب «شیمی فیزیک» تالیف ایرالوین با ترجمه مشترک غلامرضا اسلامپور، غلامعباس پارسا، علی مقاری و بیژن نجفی به عنوان کتاب برگزیده معرفی شدند.

در رشته زمین شناسی دو کتاب برگزیده معرفی شد. در حوزه تالیف کتاب «زمین شناسی مهندسی کارست» تالیف محمد حسین قبادی برگزیده شد و کتاب «تراوایی نسبی در مخازن هیدروکربنی» تالیف مهدی هنریور، هریرت هاروی و لئوناردو کودریتز با ترجمه امیر حسین علیزاده، بهادر ستمی و امیر طاهری، در حوزه ترجمه عنوان اثر برگزیده را از آن خود کرد. و بالاخره در رشته زیست شناسی کتاب «فیزیولوژی گیاهی» تالیف لینکلن تاینز با ترجمه گروهی از مترجمان زیر نظر حسن ابراهیم زاده، کتاب برگزیده شد. ابراهیم زاده به همراه همکارانش، یکی از برگزیدگان جایزه کتاب سال نیز بود.

در حوزه علوم کاربردی در رشته پزشکی دو اثر کتاب جامع اورولوژی ایران «تالیف ناصر سیم فروش و اکبر نورعلیزاده و «بستان الاطباء و روضه الالباء» تالیف سعد بن الیاس مطران با ترجمه و تعلیقات دکتر مهدی محقق به ترتیب در حوزه های تالیف و ترجمه برگزیده شدند.

در رشته برق نیز کتاب «مهندسی مایکروویو» تالیف دیوید پوزار با ترجمه محمدرضا سهیلی فرو مجید آقابابایی برگزیده شد و در رشته کامپیوتر کتاب «محاسبات فازی» تالیف محمدباقر منهایج در حوزه تالیف اثر برگزیده شد و در بخش ترجمه، کتاب «جاوا، جاوا، جاوا: رهیافتی شیء گرا در حل مسائل» تالیف رالف مورلی با ترجمه هادی محمدزاده و علی جهانیان و «طراحی دیجیتال پیشرفته با (VERILOG HDL)» تالیف مایکل چینلی با ترجمه فرزاد شکاری زاده به طور مشترک برگزیده شدند.

در رشته های مکانیک، مهندسی شیمی و مهندسی

کشاورزی نیز به ترتیب کتاب های «ارتعاشات مکانیکی» تالیف اس. اس. رائو با ترجمه بهرام پوستی، «طراحی راهبردی جامع تصفیه آب» تالیف علی ترابیان و علی اصغر قدیم خانی و «آف های نوین در مدیریت علف های هرز» تالیف داگلاس دی. بوهلر با ترجمه دکتر محمد حسن راشد محصل و مهندس سیداحمد حسینی به عنوان آثار برگزیده معرفی شدند.

هنر و ادبیات

در حوزه هنر در سه بخش کلیات، هنرهای نمایشی و معماری چهار کتاب برگزیده معرفی شد.

در حوزه کلیات کتاب «درآمدی بر هنرهای زیبا؛ جستارهایی درباره هنر و فلسفه» تالیف آنتین ژیلسون با ترجمه بیتا شمسنی اثر برگزیده شد. در حوزه هنرهای نمایشی کتاب تالیفی «ساختار اسطوره ای در فیلمنامه» تالیف کریستوفر گلر با ترجمه عباس اکبری به عنوان اثر برگزیده معرفی شد و در رشته معماری نیز دو کتاب «مقاومت مصالح کاربردی» تالیف محمود گلابچی و «معماری معاصر غرب» تالیف کریستیان نوربرگ شولنس با ترجمه دکتر مهرداد قیومی بیدهندی، به ترتیب در دو بخش تالیف و ترجمه به عنوان آثار برگزیده معرفی شدند.

در حوزه ادبیات نیز در بخش های تاریخ و نقد ادبی، متون قدیم، شعر معاصر، نثر معاصر فارسی و ادبیات زبان های دیگر شش اثر برگزیده معرفی شد.

«آیین آینه؛ سیر تحول نمادپردازی در فرهنگ ایرانی و ادبیات فارسی» تالیف حسینعلی قبادی در حوزه تاریخ و نقد ادبی، کتاب «ختم الغریب (تحفه العراقین)» سروده خاقانی شروانی در بخش تصحیح متون قدیم و کتاب «چله نشینی در اشک» سروده فاطمه نصر در بخش شعر معاصر به عنوان آثار برگزیده معرفی شدند. در بخش نثر معاصر فارسی نیز دو اثر «جنگ و عشق» نوشته منیر السادات موسوی و «عبور از بودن» نوشته حسین مهکام، به طور مشترک برگزیده شدند و کتاب «آن خردمند دیگر» نوشته هنری و ندادیک با ترجمه و توضیحات دکتر حسین الهی قمشه ای نیز در بخش ادبیات زبان های

دیگر، به عنوان اثر برگزیده معرفی شد.

تاریخ و کودک و نوجوان

در حوزه تاریخ و در بخش تاریخ ایران سه اثر (تالیف، ترجمه و تصحیح) برگزیده شدند. آثار تاریخی و رارود و خوارزم «تالیف منوچهر ستوده، شیراز در روزگار حافظ» تالیف جان لیمبرت با ترجمه همایون صنعتی زاده و «مرآت الوقایع» تالیف عبدالحسین خان ملک المورخین با تصحیح زنده یاد عبدالحسین نوایی عناوین این کتاب ها بود.

در حوزه کودک و نوجوان و در رشته های داستان ایرانی، داستان ترجمه، شعر، دین و علوم و فنون، ۹ کتاب برگزیده معرفی شد.

در بخش داستان ایرانی «مجموعه قصه های رویاه زرنگ» نوشته مسلم ناصری و «مجموعه داستان بیوک آقا» نوشته یوسف خوش کلام به ترتیب در گروه های کودک و نوجوان برگزیده شدند.

در بخش داستان ترجمه کتاب «نقطه» نوشته پیتز رینولدز با ترجمه اکرم حسن در گروه کودک و نان و گل سرخ» نوشته کارترین پاترسون با ترجمه زنده یاد حسین ابراهیمی (الوند) در گروه نوجوان به عنوان آثار برگزیده معرفی شدند.

در شعر و در بخش کودک، کتاب «پراز بوی گلابی» سروده محمود پور وهاب اثر برگزیده شد و در گروه نوجوان نیز کتاب «پرنده گفت شاعرم» سروده افسانه شعبان نژاد به عنوان اثر برگزیده معرفی شد. وی در دومین دوره کتاب فصل نیز یکی از برگزیدگان بود.

در بخش دین نیز «مجموعه قصه های خیلی قشنگ» نوشته محمود پور وهاب و مجید ملا محمدی و «اکنون تنها یک وعده باقی مانده است» تالیف حورا طباطبایی قمی، میترا بیگلری، مونا زریف و زهره لؤلؤئی به ترتیب در دو گروه کودک و نوجوان برگزیده شدند.

در بخش علوم فنون نیز «دایره المعارف علمی می دانی چرا؟» تالیف استیو پارکر و دیگران با ترجمه گروهی مجید عمیق، عباس قاسم زاده، شادی باقری، داوود شعبانی، ندا اشتیانی، مجید رضایی راد و مهرداد تهرانیان، به عنوان اثر برگزیده معرفی شد.

جهت رضایت عزیزان زائر و نماز گزار نمایشگاه کتاب در روزهای سه شنبه و پنجشنبه و ایام نوروز بطور شبانه روزی باز می باشد

آدرس: قم - مسجد مقدس جمکران - صندوق پستی: قم - ۶۱۷
شماره تماس: ۰۲۵۱-۷۲۵۳۳۴۰ و ۷۲۵۳۷۰۰

اطلاعیه

قابل توجه ناشران، کتابفروشان، صحافان چاپخانه ها، لیتوگرافی ها و مراکز نشر سراسر کشور

ویرایش جدید کتاب راهنمای ناشران و کتابفروشان ایران در قالب جدید و با عنوان کتاب «مرجع نشر» در مرحله تهیه است

از ناشرانی که در سالهای ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۶ کتاب منتشر کرده اند و همچنین کتابفروشان، صحافان، چاپخانه ها، لیتوگرافی ها و مراکز بخش فعال درخواست می شود اطلاعات خود را از طریق نشانی های زیر، تا پایان اسفند ماه به خانه کتاب ارسال فرمایند.

مراکزی که مایل نیستند اطلاعات آنها در کتاب «مرجع نشر» درج شود، درخواست خود را به صورت کتبی به خانه کتاب ارسال نمایند.

نشانی: تهران خیابان انقلاب، نرسیده به چهارراه ولی عصر، بین خیابان فلسطین و برادران مظفر، شماره ۱۱۷۸، طبقه اول، اطلاع رسانی؛ صندوق پستی ۳۱۳-۱۳۱۴۵

تلفن: ۰۲۰۴۰۲۰۵۰۶۶۴۱۴۹۵۰، داخلی های ۲۰۷، ۲۰۵، ۲۰۴؛
دورنگار ۶۶۴۱۵۳۶۰

پست الکترونیک: infomation@ketab.org.ir

روایت دبیر علمی از برگزاری سه دوره جایزه کتاب فصل

جشن فصلی، اشتیاق دائمی

یکی از نکاتی که می‌تواند به طور غیر مستقیم به بهبود حوزه نشر بینجامد، برپایی جایزه‌های مختلف در حوزه کتاب است. این جوایز با ایجاد روحیه و انگیزه در میان نویسندگان و اهالی قلم می‌تواند تأثیر مثبتی در فضای فرهنگی جامعه داشته باشد. در سال جاری طراحی و برپایی سه دوره از جایزه کتاب فصل توانسته گام مهمی در این راستا بردارد. جایزه کتاب فصل به پیشنهاد معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سه دوره با هدف تکمیل چرخه داوری کتاب سال جایگاه مناسبی در بین اهالی قلم پیدا کرده و در طول این دوره‌ها با تغییراتی در بخش‌های داوری و افزایش رشته‌های شرکت‌کننده در جایزه، روند رو به رشدی به همراه داشته است. کتاب فصل پاییز که سومین جایزه در طول سال ۸۶ است با بیش از ۵۰ برگزیده در رشته‌های مختلف، برنامه اهدای جوایز خود را در سیزدهمین روز اسفند برگزار کرد. با منوچهر اکبری دبیر علمی این جایزه درباره روند برپایی جوایز کتاب فصل، داوری‌ها و دیگر مسائل مربوط به این جایزه گفت‌وگو کرده‌ایم.

کتاب فصل با چه هدفی راه‌اندازی شد و در طول این سه دوره چه روندی داشته است؟

جایزه کتاب فصل بر مبنای پیشنهاد معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی طراحی شده و هدف اصلی آن تکمیل چرخه داوری کتاب سال بوده است. از آنجا که داوری کتاب سال کار حجیمی است و قضاوت در یک دوره حدوداً شش ماهه روی تمامی حوزه‌ها در آیین‌نامه صورت می‌گیرد، این برنامه را در نظر گرفته‌اند که شامل برگزاری جایزه کتاب فصل می‌شود. در این جایزه

ما کتاب‌های منتشره در یک فصل راهمانند کتاب سال داوری می‌کنیم البته به واسطه کم بودن کتاب‌ها، داورها هم کمتر هستند. علاوه بر این در طول سه دوره برگزاری این جایزه، تغییراتی در برخی حوزه‌ها داشته‌ایم. در دوره اول تنها ما به داوری کتاب‌های علوم انسانی پرداختیم، در دوره دوم کتاب‌های علوم کاربردی را مورد بررسی قرار دادیم و در دوره سوم تمامی رشته‌های موجود در کتاب سال را در گردونه قضاوت قرار دادیم. البته این بدین معنا نیست که فقط کتاب‌هایی که در کتاب فصل به مرحله داوری راه پیدا می‌کنند ملاک داوری و قضاوت کتاب سال قرار بگیرند اما ذهنیت گروه داوران یک‌بار با این کتاب‌ها و آثار شاخص شکل گرفته است بنابراین فرصت وقت گذاشتن برای آثار ضعیف را از داوران می‌گیریم.

همچنین یکی دیگر از تفاوت‌های کتاب فصل با کتاب سال این است که ما در کتاب فصل تنها بخش برگزیدگان را داریم از این رو این دوره (دوره سوم) ما ۵۰ برگزیده در رشته‌های مختلف معرفی کردیم. کتاب فصل چه اهداف دیگری را در کنار تکمیل چرخه داوری کتاب سال پیگیری می‌کند؟

به هر حال این که ما بتوانیم فرهنگ تقدیر و تحسین را در جامعه جایبندازیم یکی دیگر از اهداف ماست.

داوری دارد و آیا برنامه‌ای برای افزودن بخش‌های دیگر به گردونه داوری دارید؟

در زیر مجموعه دیوئی بیش از ۶۰ گرایش و رشته وجود دارد که معمولاً در کتاب سال در حدود یک سوم این گرایش‌ها جایزه دریافت می‌کنند و چرخه بسیار سخت‌تر است. ولی ما در این دوره بیش از ۵۰ برنده داشتیم هرچند در دوره‌های قبلی به واسطه کمتر بودن گرایش‌ها برندگان کمتری داشتیم اما این تعداد برگزیده بسیار امیدبخش است.

بازتاب جایزه در بین نویسندگان و اهالی قلم به چه صورت بوده است؟

بازتاب جایزه بسیار امیدبخش بوده و در دوره‌های گذشته همه شرکت‌کنندگان و مدعوین برگزاری چنین برنامه‌هایی را تشویق کرده‌اند که این امر باعث دلگرمی دست‌اندرکاران شده است. علاوه بر این ما در برگزاری جایزه کتاب فصل شاهد اتفاقات جالبی بوده‌ایم. از جمله این که شاهد روحیه امید و اشتیاق در بین برگزیدگان جوان بودیم که بسیار از این جایزه استقبال کرده‌اند و به نوعی روحیه امیدواری در جامعه ایجاد می‌شود و فرهنگ امید و تقدیر را نهادینه می‌کنیم.

تجربه‌هایی که در طول این سه دوره برگزاری پیدا کرده‌اید باعث تغییراتی برای دوره‌های بعدی شده است؟

قطعاً ما در این سه دوره تجربه‌هایی داشته‌ایم و در هر دوره شاهد تغییراتی بوده‌ایم. ما باید در تقسیم‌بندی کتاب‌ها تجدید نظر داشته باشیم و با همه احترامی که برای تقسیم‌بندی دیوئی در کتابخانه و کتابداری قائل هستیم باید بگویم لزوماً نمی‌توان تقسیم‌بندی دیوئی را تقسیم‌بندی بی‌عیب و نقصی در داوری دانست. علی‌الخصوص در حوزه ادبیات باید تجدید نظر صورت بگیرد.

از یک یا دو دوره بعدی معیارهای داوری را قدری تخصصی‌تر کنیم.

ترکیب داوری‌ها در کتاب فصل به چه نحوی است؟

کتاب فصل یک دوره انتخاب اولیه دارد که ما به آن ریزش اولیه می‌گوییم. در این مرحله کتاب‌های ضعیف به وسیله سرداوران و کمیته اصلی از گردونه داوری خارج می‌شوند. در مرحله دوم بعد از ریزش اولیه، کتاب‌ها توسط دو داور نهایی مورد بررسی قرار می‌گیرند. در این مرحله داوران براساس فرم داوری کتاب‌ها را قضاوت می‌کنند و کتاب برتر را انتخاب می‌کنند. البته ما سعی کرده‌ایم در طول چند دوره برگزاری جایزه کتاب فصل سلاقی بیشتری را وارد گردونه داوری کنیم. یعنی در کنار داوران با تجربه کتاب سال، داوران جدید را نیز وارد حوزه قضاوت و به این ترتیب سلاقی بیشتری را درگیر کنیم.

آیا در طول سه دوره برگزاری این جایزه، داوری‌ها با تغییری همراه بوده است؟

مطمئناً این اتفاق افتاده است. چرا که کتاب‌هایی که وارد گردونه داوری می‌شوند به نوعی تعیین‌کننده داوری‌ها هم هستند. یعنی اگر کتاب جدیدی به مرحله داوری برسد داوران جدیدی هم که در آن حوزه تخصص دارند وارد گردونه داوری‌ها می‌شوند و این گونه نیست که یک جدول ثابت داوری وجود داشته باشد. یعنی اولویت ما بر این مسئله تأکید دارد که برگه داوری را یک داور متخصص در آن رشته امضا کند و گردونه داوری را محدود نکرده‌ایم. البته مسائلی را در نظر می‌گیریم و تمهیداتی می‌اندیشیم. برای مثال سعی می‌کنیم رابطه خاصی - چه دوستانه چه مغرضانه - بین صاحب اثر و داور وجود نداشته باشد. در حال حاضر کتاب فصل در چند بخش و رشته

چرا که در جایزه کتاب فصل به طور مستمر، انتخاب، داوری و تشخیص کتاب‌های برتر صورت می‌گیرد و به این طریق تقدیر و تشکر از مولفان و خالقان آثار در طول سال تسری پیدا می‌کند. همچنین نسل جوان وقتی ببیند که جایی به عنوان کانون فعالیت در انتخاب و داوری و بررسی کتاب‌ها به طور مستمر شکل گرفته، به نوعی با فرهنگ تقدیر و تحسین آشنا می‌شود.

علاوه بر این با توجه به این مسئله که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی کتاب‌های برتر را خریداری می‌کند، اتفاقات ارزنده‌ای صورت می‌گیرد؛ یکی این که فرد برگزیده تشویق می‌شود و دیگر این که در ناشر امید و انگیزه ایجاد می‌کند که به نشر کتاب‌های مناسب و قوی اهتمام ورزد، علاوه بر این وقتی کتابی برگزیده می‌شود، فروش کتاب هم در بازار افزایش پیدا می‌کند که همین مسئله به انتقال بیشتر تفکر و اندیشه در جامعه منجر می‌شود.

معیارهای اصلی آیین‌نامه شامل چه مباحثی است؟ آیا در طول این سه دوره معیارها تغییراتی داشته است؟

روح کلی آیین‌نامه کتاب فصل برگرفته از آیین‌نامه کتاب سال است و اگر ما در کتاب سال در یک سال دو کتاب را به داوری می‌گذاریم، در کتاب فصل در یک فصل همان کار را انجام می‌دهیم البته ما در کتاب فصل فرصتی برای محققان و خالقان آثار قائل هستیم و اگر کتابی به هر دلیل در فصل داوری به دست ما نرسیده باشد، کتاب را از گردونه داوری در فصل بعد محروم نمی‌کنیم. در حال حاضر نیز مشغول تأمل بر این نکته هستیم که بعد

مسئولان و کارشناسان از مزایای اجرای طرح می گویند

مجوز کتاب روی خط اینترنت

وی می افزاید: «در صورت اینترنت شدن این طرح تا حد زیادی مشکل اتلاف هزینه و زمان ناشران حل خواهد شد و با سرعت بیشتری می توانیم کتاب هایمان را منتشر کنیم و بدین ترتیب وضعیت نشر رشد قابل توجهی خواهد داشت.»

انتشارات به نشر نیز که در حال حاضر هم در مشهد و هم در تهران مشغول به فعالیت است درباره اجرا شدن این طرح نگاه مثبتی دارد. رامین ثنایی مسئول اداری و پشتیبانی و چاپ انتشارات به نشر در تهران می گوید: «زمان و هزینه زیادی صرف گرفتن مجوز نشر می شود و اگر ناشران بتوانند به سهولت و از طریق اینترنت دریافت مجوز کتاب هایشان را دنبال کنند بسیار مطلوب خواهد بود.»

ثنایی یکی از لازمه های این طرح را داشتن یک خط پرسرعت اینترنتی (ADSL) می داند که بتواند به ناشران برای ارسال فایل آثارشان کمک کند و می گوید: «در صورت داشتن امکانات لازم ناشران می توانند به خوبی از این طرح استفاده کنند.»

مسئول اداری و پشتیبانی انتشارات به نشر می افزاید: «البته باید در نظر داشت که هر طرحی در ابتدا ممکن است مشکلات خاص خود را داشته باشد و باید پشتیبانی های لازم از طرح صورت بگیرد تا بتوانیم در آینده از همه امکانات موجود آن استفاده کنیم.»

باید مدتی را منتظر صدور مجوز بمانیم و اگر بخواهیم خودمان برای دریافت مجوز اقدام کنیم باید زمان و هزینه زیادی را برای سفر به تهران و انجام اقدامات اداری صرف کنیم که امیدواریم این طرح به زودی در شهرستان ها و استان های مختلف علاوه بر تهران راه اندازی شود.»

نیز درباره ایده ابتدایی این طرح می گوید: «یکی از فعالیت هایی که اداره کل کتاب وزارت ارشاد برعهده دارد صدور مجوز نشر است که در حالت سنتی باید ناشر رفت و آمدهایی را به اداره کل کتاب داشته باشد و هزینه و زمانی را صرف انجام این کار کند به همین دلیل سال گذشته در مرکز فناوری اطلاعات IT برای حل این مشکل و از بین بردن محدودیت های مکانی و زمانی، همچنین بالا بردن سرعت خدمات رسانی و افزایش امنیت منابع، طرح سامانه اینترنتی صدور مجوز کتاب مطرح شد که در ۲۰ بهمن ماه سال جاری شاهد افتتاح این مرکز بودیم.»

قاسمی درباره امکانات این سامانه می گوید: «در حال حاضر مرکز IT برای کلیه ناشران شناسه و رمز عبوری در نظر گرفته است که ناشران با در اختیار داشتن مدارک لازم می توانند آنها را دریافت کنند. ناشران پس از آن می توانند فایل Pdf آثار خود را برای ما ارسال کنند تا بررسی های لازم انجام شود.» گفتنی است در حال حاضر ناشران برای آشنایی بیشتر با این طرح و فضای کار می توانند با مراجعه به مرکز فناوری اطلاعات و در دست داشتن فایل Pdf کتاب ها برای صدور مجوز اقدام کنند.

جعفر قاسمی درباره اطلاع رسانی این طرح نیز به کتاب هفته می گوید: «با توجه به این که ناشران بسیاری هر روزه برای دریافت مجوز به ما مراجعه می کنند، ما به صورت حضوری درباره این طرح به آنها اطلاعات لازم را می دهیم، علاوه بر این که خبر افتتاح این سامانه در ماه گذشته توسط خبرگزاری های مختلف هم منتشر شد.» وی می افزاید: «اداره کل کتاب نیز در مجلاتی که منتشر می کند اطلاعات مربوط به این طرح را در اختیار علاقه مندان قرار می دهد.»

استقبال ناشران

ناشران به عنوان مخاطبان اصلی این طرح درباره این طرح نظرات مختلفی دارند. اجرای این طرح به ویژه برای ناشران شهرستانی که باید زمان و هزینه بیشتری را صرف گرفتن مجوز کتاب می کردند، مزایای قابل توجهی به همراه دارد.

سیدمحمدحسین امامزاده ای مدیر مسئول انتشارات امامزاده ای در شیراز که در حوزه کتاب های کودک و نوجوان مشغول فعالیت است درباره روش سنتی صدور مجوز کتاب می گوید: «اگر آثارمان را برای دریافت مجوز به اداره کل ارشاد استان بدهیم،

صدور مجوز نشر کتاب یکی از موضوعاتی است که به همه ناشران مربوط می شود. زمان و هزینه ای که باید صرف انجام این امر شود برای آن دسته از ناشران شهرستانی که کتابهایشان را به اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خود ارائه نمی کنند و ناگزیر از مراجعه به تهرانند، بیشتر است. اداره کل کتاب و مرکز فناوری اطلاعات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هم با توجه به این امر و همچنین نامطمئن بودن منابع آنالوگ، سیستمی به نام سامانه صدور اینترنتی مجوز کتاب را راه اندازی کردند که براساس این طرح ناشران مختلف می توانند آثارشان را به صورت نسخه pdf برای اداره کل کتاب ارسال کرده و بدین روش مجوز کتاب هایشان را دریافت کنند. این سیستم که برای اولین بار در کشور راه اندازی شده می تواند خدمات رسانی به ناشران را با سرعت بیشتر و هزینه کمتری به انجام برساند. علاوه بر این به گفته کارشناسان با اینترنتی شدن صدور مجوز نشر، گام دیگری در جهت ایجاد دولت الکترونیک کردند برداشته شده است.

شفاف سازی فرایند نشر

مدیر مرکز توسعه فناوری اطلاعات و رسانه های دیجیتال وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که به نوعی مسئول فنی انجام این طرح است درباره کارکردهای آن می گوید: «به طور کلی بحث خدمات الکترونیک در بستر شبکه مزایایی دارد که در این طرح نیز وجود دارد. از جمله این مزایا صرفه جویی در زمان و منابع ناشر است. در این طرح ناشران به جای مراجعه به اداره کل کتاب از هر مکانی که دسترسی به اینترنت داشته باشند می توانند فعالیت خود را به انجام برسانند.» عیسی زارع پور می افزاید: «با ارسال فایل pdf کتاب به سامانه صدور مجوز اینترنتی کتاب علاوه بر صرفه جویی هایی که صورت می گیرد، می توان به نوعی فرایند نشر را شفاف سازی کرد. بدین صورت که هرکاری که روی کتاب صورت می گیرد از طریق اینترنت و صندوق پست اینترنتی به ناشر اطلاع داده و پیگیری ها هم از روی شبکه انجام می شود. به این ترتیب هرگونه تعامل اداره کل کتاب با ناشران از طریق همین سامانه صورت خواهد گرفت.»

زارع پور در عین حال درباره وضعیت اجرای فعلی این طرح نیز می گوید: «در حال حاضر این سیستم تنها در استان تهران اجرا می شود.»

رئیس مرکز توسعه فناوری و اطلاعات و رسانه های دیجیتال وزارت ارشاد با اشاره به نقش ناشران در بهتر اجرا شدن این طرح می افزاید: «ناشران در اجرای درست این طرح نقش بسزایی دارند چرا که ممکن است در ابتدای آن مانند هر طرح نوپایی با مشکلاتی همراه باشد اما باید به مزایای آن توجه شده و ناشران سعی کنند به بهترین نحو از آن استفاده کنند چرا که مزایای قابل توجهی دارد و با اجرای آن، آرشو ملی دیجیتال کتاب شکل می گیرد که می تواند به ایجاد جست و جوی آنلاین برای محققان و امکانات دیگری بینجامد.»

زارع پور تصریح می کند: «این طرح ها می توانند به صورت خصوصی هم راه اندازی شوند که امیدواریم بتوانیم این امکانات را به زودی در حوزه نشر داشته باشیم چرا که ما گنجینه عظیمی در حوزه آثار مکتوب داریم.»

از بین بردن محدودیت ها

جعفر قاسمی مسئول مرکز فناوری اطلاعات IT معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

اطلاعیه

قابل توجه ناشران، کتاب فروشان، صحافان،

چاپخانه ها، لیتوگرافی ها و مراکز نشر سراسر کشور

ویرایش جدید کتاب راهنمای ناشران و

کتاب فروشان ایران، چاپخانه ها، لیتوگرافی ها و

مراکز نشر سراسر کشور در قالب جدید و به

عنوان کتاب مرجع نشر در مرحله تهیه است

موسسه خانه کتاب با همکاری کانون ویژه پویا

از ناشران، کتاب فروشان، صحافان، چاپخانه ها،

لیتوگرافی ها و مراکز پخش فعال که تمایل به درج

آگهی در کتاب فوق را دارند دعوت می نماید تا با

تلفن ۲۲۲۵۵۲۴۶ (مرکز جذب آگهی) و فکس:

۲۲۹۰۲۷۷۷ تماس حاصل نمایند

سایر محمدی

«فرهنگ معاصر پویا» انگلیسی - فارسی به قلم دکتر محمدرضا باطنی اخیراً از سوی موسسه نشر فرهنگ معاصر چاپ و منتشر شده است. فرهنگ معاصر پویا در واقع تکامل یافته کتاب فرهنگ معاصر (انگلیسی - فارسی) است که در سال ۷۱ چاپ شد و سال بعد جایزه کتاب سال را از آن خود کرد. محمدرضا باطنی متولد ۱۳۱۳ اصفهان است، او به دلیل فقر مالی خانواده نتوانست به مدرسه برود و از سن سیزده سالگی هزینه زندگی خودش را با کار در بازار تامین می کرد. وی ضمن کار و شرکت در کلاس های شبانه، در امتحانات متفرقه، سیکل اول متوسطه را در سال ۱۳۳۱ گرفت و با همین مدرک به طور پیمانی وارد آموزش و پرورش شد و مدت پنج سال معلم روستاهای اصفهان بود و با شرکت در کلاس های شبانه دیپلم خود را در سال ۱۳۳۶ گرفت. وی پس از ورود به دانشگاه تهران مدتی اقتصاد خواند و بعد ناگزیر وارد دانشسرای عالی شد و در رشته زبان انگلیسی ادامه تحصیل داد. او در سال ۱۳۴۰ به عنوان شاگرد اول دانشگاه عازم انگلستان شد و درجه فوق لیسانس زبان شناسی را اخذ کرد، سال ۱۳۴۶ موفق به دریافت مدرک دکتری در زبان شناسی همگانی و زبان های باستانی و به عنوان استادیار مشغول تدریس در دانشگاه تهران شد. او تا سال ۱۳۶۰ کار تدریس را ادامه داد و در این زمان بنا به تقاضای خود بازنشسته شد. باطنی بیش از بیست عنوان کتاب اعم از تالیف و ترجمه در کارنامه اش دارد که در سه زمینه زبان شناسی، فرهنگ نگاری و فلسفه است. توصیف ساختمان دستوری زبان، مسائل زبان شناسی نوین، نگاهی تازه به دستور زبان، زبان و تفکر، ترجمه «زبان و زبان شناسی» از اربرت هال، ترجمه «زبان شناسی جدید» از مانفرد بی پرویش، درآمدی بر فلسفه، انسان به روایت زیست شناسی، ساخت و کار ذهن، مغز و رفتار و... عناوین برخی از آثار منتشر شده اوست.

با دکتر محمدرضا باطنی و «فرهنگ معاصر پویا»

معادل یابی با ذره بین

انگلیسی زبان یا از جدیدترین ویراست فرهنگ های یک زبانه انگلیسی گرفته شده اند. تعداد زیادی مثال انگلیسی همراه با ترجمه آنها به فرهنگ اضافه شده است. برای کمک به کاربران فرهنگ، حدود ۲۵۰ نکته کاربردی تدوین و در این فرهنگ گنجانده شده و مدخل های ویراست دوم بازبینی شده اند در نتیجه بعضی از معانی مدخل های انگلیسی که در ویراست دوم به آنها توجه نشده بود، در این ویراست وارد شده و برابر های مناسب فارسی برای آنها داده شده است.

دوستان پیشنهاد دادند که برای این فرهنگ اسمی انتخاب کنیم، مثل فرهنگ هزاره که فرهنگ با این اسم شناخته شود، بنابراین نام پویا را به مناسبت روند پویایی این تحقیق انتخاب کردیم.

لازم به توضیح است که این فرهنگ الان به سه صورت مختلف چاپ شده است؛ فرهنگ دو جلدی، یک جلدی و جیبی. البته قطع جیبی این فرهنگ با یک ذره بین همراه است تا حروف ریز آن هنگام مراجعه مخاطب را دچار مشکل نکند. این فرهنگ که فرهنگ پویای ریز چاپ نام گرفته، همان فرهنگ دو جلدی و یک جلدی انگلیسی - فارسی پویاست که با استفاده از حروف ریز تر و کاغذ نازک در شکل و اندازه کوچک تهیه شده است. این فرهنگ علاوه بر دارا بودن مزیت سهولت حمل و کاربردی تر بودن آن، همه ویژگی های فرهنگ دو جلدی و یک جلدی انگلیسی - فارسی پویا را داراست.

شما اخیراً فرهنگ فعل های گروهی پویا را در قالب یک کتاب مستقل توسط نشر فرهنگ معاصر منتشر کرده اید. در حالی که فرهنگ انگلیسی - فارسی پویا، فعل های گروهی را هم داشت.

این که چرا ما یک فرهنگ جداگانه تحت عنوان فرهنگ فعل های گروهی تالیف و منتشر کرده ایم، از آنجا ناشی می شود که ویراست دوم فرهنگ پویا فعل های گروهی را نداشت، یعنی ما در ویراست سوم فرهنگ پویا، به فکر اضافه کردن فعل های گروهی افتادیم. بنابراین عادلانه نبود آنهایی که ویراست دوم این فرهنگ را دارند، مجدداً ویراست سوم را هم بخرند. ما می خواستیم این عده بتوانند فرهنگ مستقل فعل های گروهی را تهیه کنند و هزینه زیادی متحمل نشوند.

دلیل دیگر چاپ فرهنگ فعل های گروهی این است که تقریباً ۶۰ درصد از مطالب آن در فرهنگ پویا آمده است. ما در جریان تالیف و تدوین فرهنگ

پویا مقدار زیادی فیش تهیه کرده بودیم که اگر همه آنها - فعل های گروهی - را در فرهنگ پویا جا می دادیم، فرهنگ پویا از تناسبات خارج می شد. بنابراین آنها را کنار گذاشتیم. پس یک فرهنگ مستقل از فعل های گروهی تالیف کردیم و همه افعالی که کمتر معمول و رایج بود را به این کتاب اضافه کردیم. فرهنگ فعل های گروهی برای کدام دسته از مخاطبان فراهم آمده است؟ فعل های گروهی بیشتر به درد کسانی می خورد

آقای باطنی! گویا کتاب «فرهنگ معاصر انگلیسی - فارسی» شما یک سال پس از انتشار در سال ۷۲ به عنوان کتاب سال برگزیده شده است.

بله این کتاب به دلیل ویژگی هایی که داشت، نظر مساعد صاحب نظران و مخاطبان را جلب کرد و مورد توجه قرار گرفت. علاوه بر این، به عنوان کتاب سال هم انتخاب شد. درباره ویژگی های این فرهنگ که سبب برگزیده شدن آن شد، می توان گفت که مدخل های انگلیسی و معادل های فارسی آن با تکیه بر پنج فرهنگ معتبر از زبان های زنده روز گرفته شده است. توجه این فرهنگ بیشتر بر برش های ظریف معنایی است و برای دستیابی به این هدف، سعی شده معانی واژه های انگلیسی از متن مثال های واقعی که در فرهنگ های مذکور ضبط شده، استخراج و طبقه بندی شوند. نکته دیگر این که این فرهنگ بر اصل برابر یابی پایه گذاری شده و چون در فرهنگ های دوزبانه - برخلاف فرهنگ های یک زبانه - تعریف واژه به تنهایی مشکل چندانی را برای مراجعه کننده حل نمی کند. از این رو نهایت تلاش به عمل آمده تا با بهره گیری از فرهنگ های دیگر، برابر های دقیق فارسی برای معانی گوناگون واژه های انگلیسی انتخاب و ثبت و ضبط شود. البته این فرهنگ کامل نبود. چون به خاطر پیچ و تاب ها و دگرگونی طرح در جریان تالیف و تدوین، سبب شد بعضی از حروف خیلی مفصل شود، زیر مدخل نداشته باشد و فعل های گروهی نداشته باشد.

اما آن فرهنگ، امروز از اساس دگرگون شده است. در ویراست دوم یا تجدیدنظر فرهنگ مذکور تعداد زیادی لغت جدید اضافه کردیم و حروفی که به لحاظ حجم ناهمگون بودند، به توازن رسیدند و واژه های زیادی که لازم و ضروری بود، اضافه شد. اما کماکان از داشتن زیر مدخل - که از ضروریات فرهنگ نویسی است - محروم ماند. در واقع باز هم کار ناقص بود.

در چاپ تازه چه کرده اید؟

نخستین چاپ این فرهنگ در سال ۱۳۷۱ پس از هفت سال کار و پژوهش منتشر شد و ویراست دوم آن با اصلاحات و افزوده های فراوان در سال ۷۶ به بازار آمد.

چاپ تازه این فرهنگ پس از هشت سال کار مجدد در واحد پژوهش فرهنگ معاصر در دو جلد به جامعه علمی و فرهنگی کشور عرضه شد. به بیان دیگر، این فرهنگ نتیجه بیست

سال کار و پژوهش است که در سه مرحله و در هر مرحله کامل تر از مرحله قبل ارائه شده است. چاپ تازه این فرهنگ نسبت به ویراست دوم دارای تفاوت هایی است به این ترتیب که: فعل های گروهی که در زبان انگلیسی نقش بسیار مهمی دارند، در این ویراست وارد شده اند. اصطلاحات روزمره، مثل های مشهور و باهم آیی های رایج در این ویراست ضبط شده اند. در حدود ده هزار مدخل جدید به فرهنگ اضافه شده که اغلب از رسانه های خبری

به فرهنگ پویا اضافه کردیم، هم برای کسانی است که در زمینه های خاص کار می کنند، هم برای کسانی که فراتر از آن می خواهند بدانند. مثلاً در زمینه های فنی، حقوقی، پزشکی و... واژگان بیشتری آوردیم. از جهت دیگر، آنچه که در ویراست سوم به این فرهنگ اضافه شده، چیزهایی است که هنوز در فرهنگ ها نیامده اما در رسانه های گروهی خیلی مورد استفاده قرار می گیرد یا در زمینه اختصارات که در زبان انگلیسی نقش مهمی ایفا می کنند، در ویراست سوم شرح دادیم که اینها چه معنایی دارند. بنابراین این مدخل ها و واژگان جدید که در ویراست سوم فرهنگ پویا آمده، مطالبی است که به درد همه می خورد.

شما اشاره کردید که به جای تعریف واژه ها، سعی در معادل یابی هم داشته اید.

بله. معادل یابی برای ما اهمیت بسیار زیادی داشت. چون ما معتقدیم کسی که به فرهنگ مراجعه می کند، شرح یک واژه را نمی خواهد. مثلاً اگر در توضیح واژه بهمن بگویید عبارت است از توده ای برف که از سینه کوه می غلتد و هنگام غلت بزرگ و بزرگ تر می شود و... کسی که واژه Avalanche را دارمی خواهد بداند، چه واژه ای باید در زبان فارسی جایگزین آن کند و تعریف و توضیح این واژه به کارش نمی آید. ما سعی کردیم معادل این لغت را در زبان فارسی پیدا کنیم و در همه موارد سعی کردیم تعریف واژه های انگلیسی را کنار بگذاریم و معادل آن را در زبان فارسی پیدا کنیم. مثلاً با مفهومی برای اولین بار برخورد کردیم و معادلی در زبان فارسی به جای آن درست کردیم.

این تلاش برای معادل یابی آیا برای غنی تر کردن زبان فارسی است یا برای گسترش دایره واژگان؟ چون خیلی ها مطرح می کنند که زبان فارسی هنگام

که به کار ترجمه می پردازند و کسانی که رمان ترجمه می کنند. به خاطر این که زبان انگلیسی گفتاری بیشتر مورد استفاده قرار می گیرد و معمولاً حجم زیادی از مطالب امروز که به زبان گفتاری نوشته می شود، با استفاده از فعل های گروهی است. مثلاً وقتی می خواهند بگویند یا بنویسند فلان مقام استعفا داد، از فعل گروهی کنار رفت استفاده می کنند. در واقع زبانی که در فیلم ها یا ناول های امروز می بینید از فعل های گروهی بهره می گیرند.

اینها چون خیلی شبیه به هم هستند و در حکم اصطلاح هستند، مترجم و یا کسی که زبان انگلیسی را به کار می گیرد، باید این اصطلاحات را بداند. حتی در خبرهایی که در رسانه های خبری می آید، از همین فعل های گروهی استفاده می کنند. زبان انگلیسی اساساً از به کارگیری اصطلاحات و واژگان روزمره هیچ ابایی ندارد. در حالی که ما سعی داریم در آثار نوشتاری از زبان و سبک سنگین تری استفاده کنیم. اما در گفت و گوها شیوه دیگری پیش می گیریم و زبان عامیانه را به کار می بریم. زبان انگلیسی هیچ حساسیتی از به کارگیری این گونه زبان و این گونه اصطلاحات ندارد. در مجموع چاپ و انتشار «فرهنگ فعل های گروهی» کمک بزرگی به علاقه مندان و دانشجویان و مترجمان زبان انگلیسی خواهد کرد. در واقع هسته اصلی زبان انگلیسی که بر سر زبان مردم می چرخد، همان فعل های گروهی هستند که تعدادشان چیزی حدود سه هزار تا است.

در چاپ جدید فرهنگ پویا حدود ده هزار مدخل اضافه کرده اید. این ده هزار عموماً چه مدخل هایی هستند و چرا از رسانه های انگلیسی زبان انتخاب شده اند؟

این لغات جدید و مدخل هایی که در چاپ جدید

دیداری از کتابخانه زنده یاد دکتر سید جعفر شهیدی

یادگارهای خواندنی استاد

دکتر شهیدی کتابخانه‌های خانواده، معرفت و کتابخانه مسجد النبی و مسجد جامع قرار دارد که این مسئله نشان‌دهنده این موضوع است که این منطقه دارای موقعیت مناسبی از لحاظ امکانات کتابخانه‌ای است. البته کتابخانه دکتر شهیدی به واسطه موقعیت مکانی آرامی که دارد فضای خاصی را ایجاد کرده است. علاوه بر این به واسطه نزدیکی این کتابخانه با محله پدر ثانی که محل سکونت اقلیت فرهنگی ارمنه محسوب می‌شود، آنها نیز از اعضای این کتابخانه هستند که بیشتر از امکانات امانت این کتابخانه استفاده می‌کنند.

کتابخانه دکتر شهیدی که در حال حاضر مقدمات راه‌اندازی سیستم رایانه‌ای خود را فراهم می‌کند سالانه دو یا سه بار کتابخانه را به کتاب‌های جدید تجهیز می‌کند که این خریداری با توجه به نیازهای اعضا در طول سال صورت می‌گیرد. علاوه بر این کتابخانه در کنار سالن مطالعه و امانت کتاب فعالیت‌های دیگری را هم در دست دارد که در فصل تابستان این برنامه‌ها شامل نشست‌های مختلف از جمله «یک کتاب و یک نویسنده» است و در فصول دیگر سال این برنامه‌ها اغلب غیرحضور می‌باشند. مسابقات کتابخوانی، خلاصه‌نویسی و خاطره‌نویسی از جمله برنامه‌هایی که کتابخانه دکتر شهیدی به صورت جنبی برگزار می‌کند که این برنامه‌ها با استقبال قابل توجهی مواجه می‌شود. علاوه بر این بانک لوح فشرده کتابخانه هم که به تازگی افتتاح شده است نرم‌افزارها و سی‌دی‌های کتاب‌های درسی را جمع‌آوری می‌کند و در اختیار علاقه‌مندان قرار می‌دهد. این کتابخانه توانسته فضای مناسبی را برای علاقه‌مندان کتاب فراهم کند و علاوه بر این یاد دکتر شهیدی را تا به امروز زنده نگاه داشته است.

یادی که سبز ماند

دکتر سید جعفر شهیدی در سال ۱۲۹۷ هجری خورشیدی در شهرستان بروجرد به دنیا آمد. ایشان مورخ، ادیب و پژوهشگر ایرانی از شاگردان برجسته استاد دهخدا و علامه فروزانفر بوده است که آثار بسیاری در تالیف و ترجمه دارد و کتاب تاریخ تحلیلی اسلام ایشان در بین عموم مردم شناخته‌شده‌ترین آن آثار محسوب می‌شود.

دکتر سید جعفر شهیدی در صبح سرد زمستانی یکشنبه ۲۳ دی ۱۳۸۶ در تهران دیده‌از جهان فروبست، اما یاد ایشان چه کتاب‌ها و چه در کتابخانه‌هایی که در تهران و بروجرد به نام ایشان برپاست سبز ماند.

فشرده در کتابخانه سبب شده است که این کتابخانه توجه دانش‌آموزان بسیاری را به خود جلب کند. بهاروند می‌گوید: «کتابخانه در نزدیکی ایام امتحانات و کنکور بسیار شلوغ است و تابستان‌ها هم به دلیل تعطیلی مدارس، بسیاری از این فضا برای گذران اوقات فراغت خود استفاده می‌کنند علاوه بر این که اگر هوا مناسب باشد، برخی از فضای حیاط هم برای مطالعه استفاده می‌کنند.»

جمع‌آوری آثار

در حال حاضر کتابخانه دکتر شهیدی با ۱۰ پرسنل شامل مدیر، پنج کتابدار و چهار پرسنل خدماتی هر روز از ساعت ۸ صبح تا ۹ شب مشغول فعالیت است. روزهای فرد سالن مطالعه این کتابخانه مختص آقایان و روزهای زوج متعلق به خانم‌هاست که البته سالن امانت شامل این تقسیم‌بندی نمی‌شود.

مسئول کتابخانه درباره کتاب‌های اهدایی مرحوم دکتر شهیدی به کتابخانه می‌گوید: «حدود ۵۰۰ جلد از کتاب‌های کتابخانه در سال ۷۴ از سوی دکتر شهیدی به کتابخانه اهدا شده است. علاوه بر این امیدواریم در برنامه‌ای که درخردادماه سال آینده برپا خواهیم کرد نمایشگاهی کامل از آثار این استاد را با همکاری خانواده ایشان گردآوری و بزرگداشتی برای ایشان در این کتابخانه برگزار کنیم.»

خدیجه علیخانی می‌گوید: «در سال‌های حیات دکتر شهیدی، همواره ارتباط کتابخانه با ایشان حفظ شده بود و دکتر گاه با اطلاع قبلی و گاه بی‌خبر به کتابخانه می‌آمدند و از آنجا که ارتباط خوبی با همسایه‌ها داشتند بسیاری از همسایه‌ها برای ملاقات با ایشان به کتابخانه مراجعه می‌کردند. علاوه بر این در طول سال بنا به مناسبت‌های مختلفی که برگزار می‌شد ایشان در کتابخانه حضور پیدا می‌کردند و آخرین برنامه‌ای هم که ایشان حضور داشتند برنامه بزرگداشتی بود که برای ایشان در تابستان دو سال پیش برگزار کردیم. پس از آن در زمستان سال پیش هم به دلیل ضبط برنامه‌ای مستند توسط صداوسیما از زندگی زنده‌یاد دکتر سید جعفر شهیدی، ایشان در کتابخانه حضور پیدا کردند.»

به گفته علیخانی در حال حاضر به دلیل خاطره‌هایی که افراد خانواده دکتر با این محله دارند فرزندان ایشان به این کتابخانه رفت و آمد دارند و هنوز ارتباط کتابخانه با خانواده دکتر شهیدی حفظ شده است.

برنامه‌های جنبی

در حال حاضر در منطقه ۸ تهران علاوه بر کتابخانه

اهدا و مشارکت برای ایجاد و تاسیس مکان‌های فرهنگی از سوی اهالی فرهنگ از جمله فعالیت‌هایی محسوب می‌شود که علاوه بر گسترش و توسعه فضاهای فرهنگی باعث ایجاد احساس لذت بخش و صمیمی برای مخاطبان چنین فضاهایی می‌شود. در حال حاضر منازل بسیاری از بزرگان علمی و دینی کشور به کتابخانه‌های فعالی تبدیل شده‌اند که علاوه بر گسترش فضاهای کتابخانه‌ای به نوعی این فرهنگ را هم به نسل جوان انتقال داده‌اند.

در تهران منزل دکتر شهیدی و بزرگان دیگری تبدیل به کتابخانه‌هایی شده‌اند که جوانان بسیاری را در سالن‌های مطالعه گردآورده‌اند. این مکان‌ها علاوه بر بعد فرهنگی به نوعی مکان‌های تاریخی هم محسوب می‌شوند که خاطره‌های بسیاری از صاحبان قدیمی خود را حفظ کرده‌اند.

در شرق تهران، انتهای یک کوچه بن‌بست فرعی در خیابان شهید ثانی نارمک امروز کتابخانه‌ای واقع شده است که در گذشته خانه‌ای بوده است متعلق به مرحوم دکتر جعفر شهیدی.

مکانی دنج برای خواندن

منزل شخصی دکتر شهیدی در سال ۷۴ توسط شهرداری منطقه ۸ تهران خریداری و با همکاری و مساعدت دکتر شهیدی به کتابخانه‌ای تبدیل می‌شود که به نام کتابخانه دکتر شهیدی شناخته شده است. خدیجه علیخانی مسئول این کتابخانه درباره ویژگی و ساختمان کتابخانه می‌گوید: «این کتابخانه در فضایی به مساحت ۵۴۰ مترمربع با یک ساختمان دو طبقه و فضای بازی که در بهار و تابستان مشتاقان را برای مطالعه به هوای آزاد دعوت می‌کند واقع شده است و حدود ۲۵۰۰ عضو دارد.»

در طبقه اول کتابخانه مخزن و کتاب‌های مرجع قرار دارند که حدود ۲۱ هزار جلد کتاب را در خود جای داده‌اند. وقتی به طبقه دوم می‌رویم سالن مطالعه را می‌بینیم که علاقه‌مندان مطالعه را در خود جمع کرده‌اند هر چند مانند دیگر کتابخانه‌های کشور، مخاطبان اصلی سالن‌های مطالعه جوانان و نوجوانان هستند که قصد شرکت در کنکور دانشگاه‌ها را دارند. صادق بهاروند که دانش‌آموز پیش‌دانشگاهی و از اعضای کتابخانه دکتر شهیدی است می‌گوید: «کتابخانه در مکان دنجی واقع شده و همین مسئله باعث شده است بچه‌هایی که می‌خواهند برای کنکور آماده شوند به این مکان مراجعه کنند. علاوه بر این وجود منابع مختلف کمک‌درسی و وجود بانک لوح

ترجمه متون فلسفی، کارآمد نیست.

ممکن است این کارها نتیجه فرعی آن مسئله باشد و به تقویت زبان فارسی بینجامد. در درجه اول ما می‌خواستیم کسانی که می‌خواهند متنی را ترجمه کنند، بتوانند خیلی راحت از این معادل‌ها استفاده کنند، بدون آن که دچار سردرگمی شوند. این که زبان فارسی در بعضی از زمینه‌ها از جمله در انتقال مفاهیم فلسفه غرب ناتوان است، درست است. باید گفت واژگان زبان فارسی محدود و ناتوان است، نه این که ساختار زبان فارسی. اما چیزی که در فرهنگ دیگری پیدا شده، طبیعی است که زبان فارسی برای آن لغت ندارد و باید معادل آن را درست کرد.

برخی کارشناسان می‌گویند در زبان فارسی حدود صد هزار واژه داریم. آیا این کثرت واژگان دلیل بر توانایی...

بله. دلیلش هم این است که ما از ورود لغات خارجی به زبان فارسی هراس داریم. الان شما اگر فرهنگ رانندگی هوس را نگاه کنید، می‌بینید از این که لغات خارجی وارد زبان انگلیسی بشود، هیچ ابایی ندارند. دایره واژگان زبان انگلیسی اگر اینقدر گسترده و غنی است به خاطر این است که واژگان بسیاری از زبان‌ها را عیناً وام گرفته و مردم در مکالمات روزانه از این لغات استفاده می‌کنند. در واقع تعداد واژگانی که در زبان انگلیسی مورد استفاده مردم قرار می‌گیرد؛ چیزی حدود سه هزار واژه است.

البته هراس ما هم از ورود واژگان بیگانه بیجا نیست. سیاست فرهنگستان زبان در ساختن لغات معادل و لغات جدید تلاشی ارزشمند است و من این حرکت را تایید می‌کنم.

چرا آموزش زبان انگلیسی در مدارس و دانشگاه‌ها موفق نیست در حالی که آموزشگاه‌های بخش خصوصی موفقند؟

ما معمولاً در سیستم آموزشی خود، آموزش زبان خارجی را از دوره راهنمایی شروع می‌کنیم. یک دانش‌آموز دوره راهنمایی حداقل چند سال دارد؟ سن دوازده - سیزده سالگی، درست زمانی است که توانایی برای یادگرفتن یک زبان از بچه‌ها سلب شده است. بچه‌ها تا سن دوازده سالگی زبان دوم را مثل یک بازی یاد می‌گیرند. ولی موقعی که ما آموزش زبان خارجی را شروع می‌کنیم، خیلی دیر است. یعنی مصادف با زمانی است که از نظر ساختار مغز و از نظر عصب‌شناسی در این سن، کودک توانایی یادگیری زبان را از دست داده است و زبان مادری در ذهن و ضمیرش ریشه دار شده است. بنابراین در این سن و بالاتر، کودک هر چیزی که به زبان خارجی می‌خواهد یاد بگیرد، باید ابتدا به زبان فارسی ترجمه کند. یعنی از این کانال یاد می‌گیرد و آموزش می‌بیند. آموزشگاه‌های زبان یعنی آموزشگاه‌های بخش خصوصی در زمینه آموزش زبان خیلی موفق‌تر از مدارس و دانشگاه‌ها هستند. من می‌خواهم این مسئله را به پدر و مادرها تاکید کنم که نگران فرزندان خود هستند که در سنین قبل از دبستان و در دوران مهد کودک آموزش زبان می‌بینند. این دسته از خانواده‌ها نباید نگران باشند که آموزش زبان خارجی در سن پایین سبب عقب‌ماندگی ذهنی بچه‌ها می‌شود. عده‌ای بر اساس شایعات فکر می‌کنند کودکانی که در معرض آموزش دو زبان قرار می‌گیرند دچار مشکلاتی می‌شوند که این شایعات از اساس غلط است. کودکان بسیاری در جهان هستند که در خانواده‌های چندزبانه متولد می‌شوند و رشد می‌کنند. مثلاً پدر به یک زبان صحبت می‌کند، مادر به زبان دیگر و در مدرسه زبان سوم می‌آموزند. در این گونه خانواده‌ها کودکان خیلی زود و به آسانی هر سه زبان را یاد می‌گیرند. سیستم و نظام آموزشی کشور هر چه زودتر آموزش زبان را شروع کند، موفق‌تر است و نتیجه بهتری می‌گیرد. مردم اسکانندیایی (سوئدی‌ها و نورژی‌ها و فنلاندی‌ها) از نظر آموزش زبان در دنیا از همه موفق‌ترند. چون زبان را از سنین پایین یاد می‌گیرند. در این کشورها با هر کسی صحبت کنید زبان انگلیسی را در حد مسائل روزمره بلد است. در کشور ما هم چنین آموزش‌هایی عملی است اما راه فعلی ما اشتباه است.

آرامش در حضور دیگران

یکی از مظاهر جامعه‌دانی محور، میزان استفاده از کتاب برای گسترش اندیشه و رشد و بالندگی در زمینه‌های علمی و پژوهشی است. خود این امر در فضای بزرگ‌تر و گسترده‌تری شکل می‌گیرد که بستری برای حضور کتاب فراهم می‌آورد. کتابخانه فضایی است که انسان‌ها با کتاب به دانی می‌رسند. این امر در فضایی که قرار است محیط علمی و دانشگاهی باشد اهمیت دوچندانی پیدا می‌کند و لازم است با دقت بیشتری بر آن تامل کرد. دانشگاه‌های ایران از ابتدای حضور در کشور دارای کتابخانه به عنوان پایه و مبنای علمی بوده‌اند؛ چندان که دانشگاه تهران به عنوان نخستین دانشگاه ایران که در سال ۱۳۱۳ راه‌اندازی شد دارای یکی از بزرگ‌ترین کتابخانه‌های ایران و جهان هم در زمینه دانشگاهی و هم در زمینه کتابخانه‌ای است و هزاران استاد و دانشجو و پژوهشگر ایرانی و خارجی از این مرکز بزرگ خاطره‌ها دارند و از آن بهره‌ها برده‌اند. کتابخانه‌های دانشگاهی در ایران پس از دانشگاه تهران به مرور و باره‌اندازی دانشگاه‌ها در سراسر کشور راه‌افتادند و چرخ علمی و پشتوانه‌اندیشگی دانشگاه‌ها را به حرکت درآوردند.

کتابخانه‌های دانشگاهی در حال حاضر با وجود محدودیت‌های مالی و بودجه‌ای که دارند به صورت فعال و پویا به حرکت خود ادامه می‌دهند و در زمینه تامین منابع علمی در حوزه‌های داخلی و خارجی از طریق راه‌های مختلفی وارد عرصه می‌شوند.

دانشگاه‌های بزرگ مایکی از مهم‌ترین مشتریان نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب تهران هستند و بیشتر کتاب‌های علمی و دانشگاهی و حتی آثار ادبی و فرهنگی از سوی دانشگاه‌ها خریداری می‌شوند.

حمایت‌های دستگاه‌های دولتی از جمله وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و فرهنگ و ارشاد اسلامی در همه این سال‌ها باعث تقویت کتابخانه‌های موجود و راه‌اندازی کتابخانه در دانشگاه‌های فاقد این مراکز و رونق کتابخوانی در دانشگاه‌ها و به ویژه در شهرهای کوچک شده‌اند.

بیش از ۲۵۰ دانشگاه و مرکز آموزش عالی که با احتساب مراکز علوم اسلامی به حدود ۲۷۰ مرکز می‌رسد اگر چه به صورت یکسان دارای کتابخانه‌های بزرگ نیستند اما با توجه به گستردگی فعالیت‌ها و تعداد رشته‌های تحصیلی و تعداد دانشجویان از کتابخانه بهره می‌برند. این امر در حوزه دانشگاه آزاد که در بیشتر شهرهای ایران شعبه دارد در حال حاضر به صورت پراکنده دنبال می‌شود و با توجه به همت مردم ساکن هر شهر می‌توان شاهد کتابخانه‌هایی متناسب با دانشجویان هر مرکز بود.

از مشکلات کتابخانه‌های دانشگاه‌های ایران استقبال نشدن از سوی دانشجویان است. متأسفانه در میان برخی دانشجویان کتاب کالایی چندان جذاب و مورد نیاز زندگی و جامعه تلقی نمی‌شود و همین امر باعث شده است که برچسب مدرک‌گرایی به فضای دانشگاهی مالصاق شود. به هر حال دانشگاه‌های ما با تلاش بسیار در صدد حفظ هویت علمی دانشگاه هستند و با در نظر داشتن مطالعات و پژوهش‌های زیادی که در مقاطع کارشناسی ارشد صورت می‌گیرد در صدد تسری این امر به تمام مقاطع و به تبع در سطح جامعه برآمده‌اند. این امر با توجه به چشم‌اندازهای پیش رو دور از تصور نیست. تنها باید بخواهیم.

کارشناسان از وضعیت کتابخانه‌های دانشگاهی می‌گویند

کتاب در دو قدمی دانشگاه

آن تاکید دارد.

کتابخانه‌های خوابگاهی، یک حرکت تازه

در کنار کتابخانه‌های دانشگاهی که با گسترش به دانشکده‌ها هم رسیده‌اند، خوابگاه به عنوان محل زندگی دانشجویان محل مناسبی برای کتابخوانی و دور نشدن از فضای مطالعه و تحقیق است. با توجه به گستردگی دانشگاه‌ها در سراسر کشور و حضور دانشجویان غیر بومی در همه شهرها، فضای خوابگاهی یکی از مهم‌ترین مکان‌های حضور دانشجویان و از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. گسترش امر کتابخوانی را می‌توان در این فضا شاهد بود و پژوهش محوری را به عین در این گونه‌ها مشاهده کرد.

در دوره جدید وزارت علوم توجه به گسترش کتابخانه در خوابگاه‌ها مورد تاکید قرار گرفته است و راه‌اندازی و تجهیز کتابخانه‌های خوابگاه‌ها در اولویت فعالیت‌های اداره کل امور فرهنگی این وزارتخانه قرار دارد.

دکتر محسن اسلامی مدیر کل امور فرهنگی وزارت علوم می‌گوید: «با توجه به حوزه کتابخانه‌های دانشگاهی و دانشکده‌ای که در مجموعه معاونت پژوهشی وزارتخانه قرار دارد ما به برنامه‌ریزی برای توجه به کتاب و کتابخانه در محیط‌های خوابگاهی پرداختیم».

وی به حدود ۷۰۰ کتابخانه در خوابگاه‌های دانشجویی سراسر کشور اشاره می‌کند و می‌افزاید: از سال ۸۴ کار بر روی کتابخانه‌های خوابگاهی آغاز شد و با بررسی تعداد خوابگاه‌ها مشخص شد که با محدودیت فضای کتابخانه‌ای در خوابگاه‌ها روبه‌رو هستیم و گسترش آن در دستور کار قرار گرفت».

وی از رایزنی با دانشگاه‌ها برای خرید و تجهیز کتابخانه‌های خوابگاهی سخن می‌گوید و می‌افزاید: «با رایزنی‌هایی که با معاونت امور فرهنگی وزارت ارشاد صورت گرفت بیش از ۲۰۰ هزار کتاب به مجموعه خوابگاه‌ها اهدا شد و تاکنون کار تجهیز کتابخانه‌های خوابگاهی ۳۵ دانشگاه انجام شده و دیگر دانشگاه‌ها هم به تدریج و با دریافت کتاب‌های خود به تجهیز کتابخانه‌های خوابگاهی می‌پردازند».

وی از برپایی نمایشگاه‌های کتاب در دانشگاه‌ها و از جمله در ۱۷ دانشگاه که در هفته کتاب امسال برگزار خبر می‌دهد و می‌گوید: «بر این اساس ۵۱۰۰ عنوان کتاب در این نمایشگاه‌ها به نمایش درآمد و سپس به کتابخانه‌های خوابگاهی اهدا شد».

اسلامی از امضای تفاهنامه با معاونت فرهنگی وزارت ارشاد برای کار بر روی کتابخوانی در دانشگاه‌ها و به ویژه در کتابخانه‌های خوابگاهی خبر می‌دهد و می‌افزاید: «در این راستا وزارت ارشاد با ارسال اسامی ۵۰۰ هزار دانشجو در سراسر کشور برای این دانشجویان بن الکترونیکی کتاب صادر خواهد کرد و در آینده شاهد رونق کتابخوانی در محیط‌های دانشگاهی و علمی خواهیم بود».

دانشگاه بستر تمام تحولات اجتماعی و فرهنگی و مهم‌ترین مکان برای ایجاد، رشد و توسعه فرهنگ کتابخوانی است و هر چقدر در این حوزه کلیدی سرمایه‌گذاری شود به توسعه همه جانبه کمک خواهد کرد. یکی از مهم‌ترین راهکارهای این امر گسترش فضای کتابخانه‌ای و منابع علمی و غنا بخشیدن به این منابع در محیط‌های دانشگاهی و خوابگاهی است و با توجه به حساسیت دولت نهم به امر فرهنگ روز به روز شاهد رشد و توسعه در این زمینه خواهیم بود.

امنای بنیاد جمالزاده رانسانه‌هایی از این امر می‌داند. وی این سرانه را در کتابخانه دانشگاه تهران نسبت به دو سال پیش دارای رشد خوبی ارزیابی می‌کند. اما علیرضا واشقانی، مدیر تامین منابع علمی کتابخانه مرکزی دانشگاه صنعتی امیرکبیر با اشاره به شرایط متغیر مدیریت دانشگاه‌ها و محدودیت منابع مالی کتابخانه‌های مراکز علمی می‌گوید: «سرانه چندانی برای کتاب دانشجویی نمی‌توان اعلام کرد. اما دانشگاه امیر کبیر با مدیریت جدید توجه به این امر را در اولویت خود قرار داده است».

به گفته وی برای رسیدن به سرانه بالای کتاب دانشجویی زمان زیاد و توجه فراوانی باید صرف شود. استقلال مالی کتابخانه‌ها از دانشگاه‌ها و وزارت علوم و اجازه تامین منابع مطالعاتی از سوی خود کتابخانه‌ها امری است که در بسیاری از کتابخانه‌ها وجود دارد. واشقانی در این زمینه می‌گوید: «کتابخانه‌ها برای تامین منابع داخلی خود استقلال دارند اما برای خرید منابع خارجی و به ویژه منابع آنلاین و الکترونیکی که به صورت هیئتی و توسط وزات علوم خریداری می‌شود کتابخانه‌ها تابع این وزارتخانه هستند».

وی وابستگی این کتابخانه به وزارت علوم را در حد تامین تجهیزات و امکانات کتابخانه‌ای می‌داند و از ارتباط خوب این کتابخانه با وزارت ارشاد برای تامین منابع سخن می‌گوید.

با گسترش شتابان و حرکت سریع جهان به سمت دنیای دیجیتال و فاصله گرفتن هر روزه از فضای رودرو و مکتوب و ضرورت توجه به این امر به ویژه در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی تامین این گونه منابع از سوی دانشگاه‌ها مورد توجه قرار گرفته و مسئولان کتابخانه‌های دانشگاهی از خرید برخی منابع برای استفاده دانشجویان و پژوهشگران خبر می‌دهند.

با توجه به فضای مطالعه گریز جامعه ما و به ویژه در محیط‌های دانشگاهی و در مقاطع تحصیلی کاردانی و کارشناسی - در کنار مطالعه زیاد مقاطع کارشناسی ارشد - میزان استفاده و اقبال دانشجویان به کتابخانه‌های امروزی است که بسته به هر دانشگاه تفاوت دارد.

کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران به عنوان نقطه طلایی کتابخانه داری در ایران با توجه به حضور گسترده پژوهشگران با استقبال گسترده دانشجویان هم روبه‌روست؛ امری که معاون این کتابخانه هم بر

کشور ما با وسعت گسترده‌ای که دارد از ابتدای حیات تمدنی خویش به امر آموزش و پژوهش جایگاه ویژه‌ای داده و از تاسیس دانشگاه جندی شاپور در سال‌های دور تا آغاز به کار هزاران دانشگاه و مرکز آموزش عالی در این سال‌ها حکایت از این توجه دارد. کتابخانه به عنوان پشتوانه ابزار فکری دانشگاه در ایران سابقه طولانی دارد و کتابخانه بزرگ دانشگاه جندی شاپور در گذشته نمادی از اهمیت این پشتوانه است.

کتابخانه به عنوان یکی از عناصر اصلی حیات دانشگاه در تمام مراکز آموزشی حضوری پررنگ دارد و در دانشگاه‌های بزرگ این عنصر حیات بخش به شکل یک کتابخانه بزرگ پاسخگوی تمام نیازهای مطالعاتی پژوهشگران خارج از دانشگاه هم هست. نمونه چنین مراکز در تهران کتابخانه بزرگ مرکزی دانشگاه تهران، شهید بهشتی، امیرکبیر، صنعتی شریف و در شهرستان‌ها دانشگاه‌های بزرگی مثل دانشگاه شیراز، دانشگاه اصفهان و... را می‌توان مطرح کرد. این که کتابخانه‌ها در مراکز بزرگ و کوچک دانشگاهی و بسته به وسعت و گستردگی این مراکز و تعداد دانشجویان آنها چقدر پاسخگوی نیاز پژوهشی کشور است را می‌توان در رشد تحقیق و ترقی سریع مقالات ایرانی در رده جهانی و بالارفتن جایگاه ایران از نظر تحقیق در میان کشورهای جهان یافت.

معاون کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران کسب رتبه ۵۳۹ این دانشگاه در میان دانشگاه‌های جهان راناشی از همین امر می‌داند. این در حالی است که پیش از این رتبه این دانشگاه در جدول دانشگاه‌های برتر دنیا ۲۰۰۰ بوده و این رشد ۴۰۰ درصدی حاکی از توجه دانشجویان و استادان ایرانی به امر پژوهش است و بیشتر این موفقیت هم مرهون کتابخانه‌های بزرگ و غنی دانشگاه‌هاست که پاسخگوی مناسبی برای نیازهای فعالان حوزه‌های علمی کشور است. علی‌نورزاد معاون کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران در مورد سرانه کتاب دانشجویی در کتابخانه‌های دانشگاه‌ها و به ویژه دانشگاه تهران با اشاره به خرید سالانه‌ای که برای کتاب از سوی این دانشگاه صورت می‌گیرد از سرانه بالا برای کتاب دانشجویی در این دانشگاه سخن می‌گوید.

وی خرید ۳۳۰ میلیون تومانی کتاب از سوی این کتابخانه و عضویت این دانشگاه در قانون و اسبازی (ارسال هر نسخه از کتاب منتشر شده از سوی وزارت ارشاد) و مبادله و اهدای کتاب و اعتبارات هیئت

چشم اندازهای جشنواره شعر فجر در گفت و گو با محمود سالاری، دبیر اجرایی جشنواره

رقابت شاعرانه

هفته گذشته در گفت و گویی با دبیر علمی جشنواره شعر فجر با بخشهایی از روند برگزاری این جشنواره آشنا شدیم. اما جشنواره شعر فجر، کمیته‌ای اجرایی نیز داشت که دبیری آن بر عهده محمود سالاری مدیر کل دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و کتابخوانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بود. دبیر اجرایی دومین جشنواره شعر فجر در گفت و گویی با کتاب هفته به تشریح فعالیت‌های کمیته اجرایی این جشنواره پرداخته است. وی معتقد است جشنواره شعر فجر با قدرت به راه خود ادامه می‌دهد چه این که این جشنواره در واقع ادای احترام به شعرا، شعر، ادبیات و زبان این مرز و بوم است.

به عنوان دبیر اجرایی دومین جشنواره شعر فجر، این دوره از جشنواره را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

تلاش ما در دومین جشنواره شعر فجر بر این بود که بضاعت شعری تمام استان‌ها دیده شود و آنها هم بتوانند به میدان بیایند. در ارتباطاتی که داشتیم تلاشمان بر این بود که این اتفاق به بهترین نحو بیفتد. از سوی دیگر باید این نگاه را هم می‌داشتیم که در برپایی جشنواره ۲۹ سال عقب ماندگی داریم. بنابراین موظف بودیم که در کنار بخش رقابتی شعر جوان، بخش غیررقابتی هم برای تجلیل از پیشکسوتان عرصه شعر داشته باشیم.

در دومین جشنواره بضاعت شعری دوستان در چند سال اخیر مورد ارزیابی قرار گرفت. فکر می‌کنم در این دوره، جشنواره شعر در کنار اینکه محتوایی شده بود به شاخص‌هایی دست پیدا کرد و به این نتیجه رسیدیم که چه بخش‌هایی قابل رقابت است و در چه بخش‌هایی باید به بضاعت شعری توجه شود. شاید در دوره بعد هم بتوانیم در کل بخش‌های شعر، جشنواره را به صورت رقابتی برگزار کنیم. چون هنوز برخی از دوستان شاعر و پیشکسوت هستند که مستحق تجلیلند. به هر حال شاید سال آینده هم مجبور باشیم بخش‌هایی در حاشیه داشته باشیم. اما تقریباً بضاعت شعری ما در حال پیدا کردن قابلیت رقابتی شدن در تمام بخش‌هاست.

دایره فعالیت دبیر اجرایی در این جشنواره چگونه بود؟

شورای سیاستگذاری که رأس

مجموعه بود، برای هر بخش سیاستگذاری می‌کرد اما اجرا بر عهده دبیر اجرایی بود. اینکه گفته می‌شود باید در هر بخش پنج داور باشد، فراهم آوردن امکانات، رفت و آمد و ارسال مراسلات، پذیرایی و کارهای اداری بر عهده بخش اجرایی بود. اسکان و پذیرایی مهمانان در تهران و مشهد، دعوت از مهمانان و ... کارهای اجرایی ما بود. به هر حال کار اجرایی در همه جشنواره‌ها کار مشکلی است و این جشنواره هم از این قاعده مستثنی نبود.

در کار اجرایی دومین جشنواره شعر فجر با چه مشکلات و موانعی روبه‌رو بودید؟

خوشبختانه تعامل ما با دوستان مجموعه وزارتخانه و بخصوص خانه کتاب و دوستانی که در این مرکز قبول زحمت کرده بودند، خوب بود و از این جهات به مشکل زیادی برخوردیم. اما اگر دقیق و با چشم انداز وسیع بدانیم که در سال آینده قرار است چه اتفاقی

بیفتد، شاید کمی ضربه‌هنگ کارمان کنترل شده‌تر باشد. چون امسال با ضربه‌هنگ تند کارها را پیش بردیم و این ضربه‌هنگ تا آخرین مراحل کار همراهمان بود. یعنی در ارتباط با استان‌ها و مراکز شهرستان و دعوت‌ها و ... مشکلاتی داشتیم. ممکن است برخی از دوستان کارت دعوت را دیر دریافت کرده باشند و دلخوری به وجود آمده باشد که من همین جاز همه آنها عذرخواهی می‌کنم. اما چون ضربه‌هنگ کارمان تند بود، این اتفاقات ناگزیر بود. تا اواخر آذر ماه اصلاً ما تصور نمی‌کردیم که کار اجرایی جشنواره بر عهده ما باشد. اما خدا را شکر شورای سیاستگذاری به سرعت تشکیل شد و اولین جلساتش به طور منظم هر پنجشنبه در دفتر وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد و چارچوب کار به سرعت شکل گرفت و بعد دنبال مسائل اجرایی رفتیم.

فراخوان جشنواره هم در همان زمان ارسال شد؟

خیر. فراخوان بعد از آذر ماه ارسال شد اما مطمئن بودیم که فقط در بخش شعر جوان فراخوان داریم. در بقیه بخش‌ها قرار نبود اثری ارسال شود، بنابراین فراخوانی هم در کار نبود. فراخوان فقط برای بخش جوان بود که کارها را ارسال می‌کردند و باید در جایی آرشیو می‌شد و به دست داوران می‌رسید.

دکتر محمود اکرامی فر دبیر جشنواره شعر فجر در گفت و گو با کتاب هفته گفته بود که بالا رفتن ارزش مادی و معنوی جشنواره شعر فجر، می‌تواند در دراز مدت بر رونق کتاب‌های شعر اثر مثبت بگذارد. نظر شما در این باره چیست؟

قطعاً همین‌طور است. اگر بتوانیم برای هدایایی که می‌دهیم شأنی قائل شویم، یعنی مثلاً بگوییم این لوح تقدیر ارزش مادی ندارد ولی یک امتیاز اداری دارد، می‌توانیم در حوزه گام‌هایی به جلو برداریم. چون ما باید برای شعر ایجاد انگیزه کنیم. اگر کسی برای اهل

فجر را به یاد دارند. خیلی از بزرگان سینما حاضر نبودند کارهایشان را در جشنواره نمایش دهند. اما جشنواره به راه خودش ادامه داد و فیلمسازان جوان در آن دوره‌ها شرکت کردند و جشنواره را به تشخص رساندند.

بنابراین اینکه جشنواره‌ای را تحریم کنیم، درست نیست. جشنواره باید راهش را ادامه دهد، چون یک جریان جاری است. آرام آرام همین جوان‌هایی که در این جشنواره و جشنواره‌های مشابه شرکت می‌کنند، به مرور استخوان خرد کرده‌های این عرصه می‌شوند و جریان‌های تازه شعری را به راه خواهند انداخت. حالا اینکه شاعری حضور پیدا کرد، یا جشنواره را تحریم کرد، نباید باعث شود که اصل جریان را فراموش کنیم. این جریان باید به راه خودش ادامه دهد. بودنش مزایایی دارد و نبودنش هم معایبی که البته ما نباید مزایا را فدای معایب کنیم.

تعجب می‌کنم از بعضی از دوستانی که مسائل سیاسی، جناحی و تسویه حساب‌های شخصی را با جریان‌ات اصیل فرهنگی خلط می‌کنند. جریان شعری یک جریان اصیل فرهنگی است. حالا اگر یک نحله شعری یا سیاسی به برگزاری جشنواره توسط وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قائل نیست، نباید باعث شود که اصل جریان را فراموش کنیم. ما نهالی را غرس می‌کنیم، از آن حمایت می‌کنیم، یا می‌گیرد، ریشه‌دار می‌شود و دیگر با تندبادهای سهمگین هم نمی‌شکند. بعد می‌شود کارهای دیگری برای آن کرد. هنوز هم نمی‌توانیم بگوییم جشنواره فیلم و تئاتر فجر بعد از بیست و چند دوره برگزاری، کاملاً بی‌نقص است. اما نمی‌توانیم بگوییم نباید باشد. ما هم امیدواریم که جشنواره سوم شعر فجر تا جایی که می‌شود کم‌نقص باشد. اما آیا تا به حال شده است که در علم فیزیک موتوری یا بازده صد در صد ساخته شده باشد؟ کار اجرایی کار انسانی است و انسان‌ها در اجرا با موانعی برخورد می‌کنند که دست خود آنها نیست. ما باید تلاش کنیم که کم‌خطراتین کار را انجام دهیم.

بیت (ع) شعر می‌گوید، عشق و ارادت به اهل بیت (ع) دارد اما در کنارش ما باید انگیزه هم ایجاد کنیم. همچنین باید برای اقبال از موضوع امام و انقلاب ارزش قائل شویم. ما باید شاعران جوانی را که امام (ره) را ندیده‌اند ولی به عشق امام شعر می‌گویند، روی چشممان بگذاریم و به این سمت برویم که ارزش‌های معنوی برای جشنواره در نظر بگیریم. هیچ ایرادی ندارد که در امتیازاتی که به نخبگان شعر می‌دهیم، درجه بندی هنری و امتیاز ویژه‌ای قائل شویم. این مسئله به بالا رفتن انگیزه‌ها خیلی کمک می‌کند. در کنار این امر نباید از مسائل مادی هم غافل شویم. درست است که مسائل معنوی نباید فراموش شود اما به هر حال انسان به مادیات هم نیاز دارد. باید جایزه جشنواره شعر را از نظر مادی هم در سطح معقولی قرار دهیم.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در اختتامیه دومین جشنواره شعر فجر اعلام کرده بود که این قصد وجود دارد که برای جشنواره شعر فجر دبیرخانه دائمی تشکیل شود. این مسئله در چه مرحله‌ای است؟

ما هنوز در مرحله جمع‌بندی و تسویه حساب‌های جشنواره هستیم. جلسه شورای سیاست‌گذاری هنوز تشکیل نشده و قرار است با حضور خود آقای وزیر برگزار شود. در آن جلسه در این باره هم تصمیم‌گیری می‌شود. آقای وزیر بر این امر تأکید داشتند اما اینکه کجا تشکیل شود و با چه ساز و کاری، مشخص نیست. اگر قرار باشد در دفتر مطالعات و برنامه‌ریزی فرهنگی و کتابخوانی که دبیرخانه دومین جشنواره بوده است تشکیل شود، ما باید تمهیداتی بیندیشیم و امکاناتش را فراهم کنیم در کل باید گفت که از آن استقبال می‌کنیم.

اگر درباره جشنواره نکته دیگری وجود دارد، بفرمایید. برخی از دوستان شاعر یا خبرنگار در برخی از رسانه‌ها گفته بودند که فلان شاعر یا فلان تشکل شعری این جشنواره را تأیید نکرده است. خوانندگان شما حتماً نخستین دوره‌های برگزاری جشنواره فیلم

کارشناسان از برگردان قرآن کریم برای کودکان و نوجوانان می گویند

ترجمان نور

کتابی منطبق با سرشت و طبیعت انسان می داند و می گوید: «خداوند قرآن را برای همه انسان ها فرود فرستاده و هر کس به اندازه درک و فهم خود می تواند از این کتاب آسمانی بهره ببرد.»

وی همه قرآن را قابل آموزش به کودکان نمی داند و معتقد است: «رسول بزرگوار اسلام از پدر و مادرها خواسته تا سوره «یس» را که ریحانه قرآن است به کودکان خود آموزش دهند، بنابراین با توجه به این حدیث درمی یابیم که همه آیات را نمی توان به این گروه سنی آموزش داد و باید به استخراج بخش هایی از قرآن و ترجمه آن برای بچه ها پرداخت که برایشان قابل فهم و درک باشد.»

زکی لویا اشاره به دو دیدگاه مختلف درباره آموزش قرآن می گوید: «بعضی براین باورند که عمل به دستورات قرآن تا پیش از رسیدن به سن تکلیف بر هیچ کس واجب نیست، بنابراین بهتر است که به جای آموزش روخوانی قرآن به کودکان، آنها را با داستان ها و مفاهیم این کتاب آسمانی آشنا کنیم اما گروه دیگری معتقدند که حتی کودکان پیش از دبستان هم می توانند زبان قرآن را بیاموزند، از این رو به آموزش زبان عربی به این گروه سنی پرداخته اند.»

این کارشناس علوم قرآنی همه نهادهای مرتبط را به تعامل با یکدیگر فرامی خواند و معتقد است که سازمان تبلیغات اسلامی، آموزش و پرورش، صدا و سیما و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی باید دست در دست یکدیگر بگذارند و بسترهای لازم برای مانوس کردن کودکان با قرآن را پدید آورند.

برگرداند و سال ها طول کشید تا این طرز تفکر عوض شد و کسانی که هم با زبان قرآن آشنا بودند و هم زبان مقصد را به خوبی می شناختند به برگردان این کتاب مقدس روی آوردند.»

نویسنده کتاب «ما از پی سنایی و عطار آمدم...» ترجمه قرآن برای کودکان را کاری به مراتب دشوارتر از ترجمه برای بزرگسالان می داند و می گوید: «این گروه سنی دارای واژگان محدودتری نسبت به بزرگسالان است و نمی تواند همه آیات الهی را دریابد، اگرچه تمام بزرگسالان هم نمی توانند همه آیات و سوره ها را درک کنند و به جرئت می توان گفت که خود اعراب نیز از درک جنبه های ادبی و هنری این کلام آسمانی ناتوان بوده و ظرایف، استعاره ها و آرایه های ادبی مندرج در این کتاب را در نمی یابند همان گونه که هر فارسی زبانی، به دقایق زبان خود پی نمی برد.»

معنای قرآن را به کودکان بیاموزیم
«نه تنها کودکان که همه انسان ها دارای سرشتی خداجو بوده و در جستجوی کمال هستند و هیچ کتابی به خوبی قرآن، مسیر رسیدن انسان ها به کمال را نشان نداده و هموار نکرده است بنابراین به جای پرداختن به لفظ و ظاهر قرآن که ممکن است برای کودکان دشوار باشد، می توان به معنا و مفهوم آن پرداخت و به روشی غیر مستقیم و تأثیرگذار، کودکان را با تربیت قرآنی آشنا کرد.»

مجید زکی لو، کارشناس علوم قرآنی و مدیر آموزش و پژوهش سازمان دارالقرآن الکریم، همچنین قرآن را

ابراهیمی ترجمه قرآن را برای هر سن و گروهی، بسیار دشوار می داند و معتقد است: «با توجه به این که مفاهیم قرآن چندپهلوی و لایه لایه است، ترجمه این کتاب آسمانی برای هر گروه سنی، کار ساده ای نیست و مترجمان ناچارند به تفاسیر گوناگون مراجعه کرده و با توجه به کتاب هایی که در زمینه احادیث و علوم قرآنی نوشته شده به ترجمه قرآن بپردازند.»

ابراهیمی در عین حال معتقد است که نمی توان به ترجمه قرآن برای کودکان پرداخت و تنها باید روخوانی این کتاب آلمانی را به آنان آموزش داد و با توجه به تفاسیر گوناگون، داستان ها و حکایات شیرینی از کلام خدا را برایشان برگزید و در اختیارشان گذاشت.

نویسنده کتاب «در باغ سبز قرآن»، نویسندگان کودک و نوجوان و دانشمندان علوم قرآنی را به همکاری با یکدیگر فرامی خواند و می گوید: «کسانی که به ترجمه قرآن برای کودکان و نوجوانان می پردازند باید ذهن و زبان این گروه سنی را بشناسند از طرفی کسانی که به ترجمه قرآن پرداخته و با علوم قرآنی آشنا هستند، چندان با دنیای کودکان و نوجوانان آشنا نبوده و ظرایف و لطایف آن را دریافته اند، به همین خاطر بهتر است شاعران و نویسندگان کودک و نوجوان با کارشناسان علوم قرآنی در ارتباط بوده و هر دو گروه از فکر و اندیشه هم بهره ببرند.»

ابراهیمی برخلاف رحماندوست معتقد به ترجمه لفظ به لفظ قرآن است و می گوید: «بهتر است به ترجمه لفظ به لفظ قرآن بپردازیم و توضیحات را در زیر نویس یا حواشی صفحه بگنجانیم. من نیز در ترجمه جزء س می چنین کرده ام.»

کودکان متشابهات را درک نمی کنند
کارشناسان علوم قرآنی، آیات الهی را به محکمت و متشابهات تقسیم می کنند و معتقدند همه افراد نمی توانند متشابهات را دریابند و معنا و مفهوم آن را درک کنند از این روست که قرآن را دارای بطن های گوناگون دانسته اند و براین باورند که اگرچه همه افراد به قدر فهم و دانش خود می توانند از کلام الهی بهره ببرند اما تنها تعداد کمی می توانند به مغز و باطن آن دست پیدا کنند. این همان کاری است که از عهده و توان کودکان و درک و فهم آنان خارج است، همان گونه که جعفر ابراهیمی، شاعر و نویسنده کودک و نوجوان نیز چنین می پندارد.

محمود حکیمی ترجمه قرآن را برگردان زبان خالق به زبان مخلوق و کاری بسیار دشوار می داند و معتقد است: «دانشمندان اسلام تا قرن چهارم هجری، مخالف با ترجمه قرآن بودند و فکر می کردند شایسته نیست کلام خداوند را که به زبان عربی است به زبان دیگری

ترجمه قرآن به هر زبانی، کاری بسیار دشوار است. زیرا هیچ ترجمه ای نمی تواند پیام الهی و کلام خداوند مهربان و بلندمرتبه را آن گونه که باید و شاید به مخاطبان منتقل کند اما از آنجا که همه خوانندگان با زبان عربی و ظرایف و دقایق آن آشنا نیستند، چاره ای جز ترجمه این کتاب آسمانی به دیگر زبان ها باقی نمی ماند. اما چگونه می توان این کلام مقدس و جاودانه را به فارسی روان و برای کودکان و نوجوانان ترجمه کرد؟ مصطفی رحماندوست، شاعر و نویسنده کودک و نوجوان از جمله کسانی است که به ترجمه قرآن برای نوجوانان پرداخته و جزء های اول تا سوم و همین طور جزء س می قرآن را برای این گروه سنی به فارسی روان برگردانده است.

رحماندوست براین باور است که خداوند، قرآن کریم را بر سینه پیامبر (ص) فرود فرستاده و همه انسان های مومن و خداپرست را به خواندن و عمل به آن فراخوانده و تشویق کرده است. بدون آن که هیچ محدودیت سنی برای مخاطبان این کلام الهی در نظر بگیرد، بنابراین همان گونه که بزرگسالان می توانند از خواندن این کتاب مقدس لذت ببرند، کودکان و نوجوانان نیز می توانند قرآن بخوانند و به اندازه دانش و بینش خود، معانی بلند و عمیق نهفته در آن را دریابند. وی با اشاره به ترجمه های گوناگون قرآن می گوید:

«هر کدام از مترجمان با دید و روش خاصی به ترجمه این کتاب آسمانی پرداخته اند. من نیز، زبان کودکان را برگزیده و کوشیده ام تا ساده ترین و امروزی ترین واژه ها را انتخاب کنم و برخلاف بعضی که معتقد به ترجمه لفظ به لفظ قرآن هستند، زیرا ترتیب الفاظ این کتاب الهی را مقدس می دانند. به ترجمه زبان به زبان پرداخته ام تا خواندن برگردان فارسی آیات برای نوجوانان آسان و خوشایند و بر اساس واژگان پایه این گروه سنی باشد.»

رحماندوست می گوید: «بعضی براین باورند که کتاب های دینی و الهی را نمی توان ترجمه کرد زیرا این کار موجب تنزل و پایین آمدن سطح این کتاب های مقدس می شود اما نباید فراموش کرد که همه افراد نمی توانند به یادگیری زبان عربی بپردازند، بنابراین بهتر است که قرآن را از ریشه «قرا» و کتابی برای خواندن بدانیم و آن را به زبانی شیوا و روان ترجمه کنیم.»

قرآن را لفظ به لفظ ترجمه کنیم
جعفر ابراهیمی (شاهد) نیز از جمله کسانی است که آیاتی از قرآن را برای نوجوانان ترجمه کرده است اگرچه ترجمه او بیشتر جنبه ادبی دارد. ابراهیمی به تأثیری که هر کدام از آیات بر شعر و ادب پارسی گذاشته اند هم در ترجمه خویش اشاره کرده است.

معرفی کتاب

لذت گفت و گو با خدا

علی صائمی: یک روز به یاد ماندنی در زندگی هر یک از ما مسلمانان، روزی است که به سن تکلیف می رسیم؛ روزی که می توانیم به انجام واجبات دینی بپردازیم و آن گونه باشیم که آفریدگارمان خواسته است.

حرف زدن با خدا و عمل کردن به دستورات او آدابی دارد که اگر به نظم درآید به جهت آهنگین بودن، دلنشین تر و تأثیرگذارتر است. «مثل کبوتر»، سروده حسین آهوپای، دخترانی که به سن تکلیف رسیده اند را با احکام و آداب نماز آشنا و ابتدا مقدمات نماز را که

و طریقه خواندن نماز نیز از دیگر قسمت هایی است که در این کتاب به آن پرداخته شده است.

در این کتاب تلاش شده تا احکام نماز به کودکان آموزش داده شود و برای این کار از قالب منظوم و به زبانی شعر گونه استفاده شده است چون آهوپای، تخیل و احساس کودکان را برنمیگینخته و تنها با به نظم درآوردن جملات و بهره گرفتن از وزن و قافیه کوشیده تا دستورات دینی را به آنها آموزش دهد و برای این کار از زبانی مستقیم بهره برده است اگرچه پیش از او نیز کسان دیگری از این قالب برای بیان مقاصد خود و انتقال بهتر آن استفاده کرده اند. محمدرضا صلواتیان، تصویرگر این مجموعه است. «مثل کبوتر» را انتشارات فرهنگ گستر در ۵۰۰۰ نسخه و به قیمت ۱۵۰۰ تومان منتشر کرده است.

اقامه، شرط لباس و مکان، طهارت، قبله، وقت و اذان است به آنها معرفی می کند. همچنین فلسفه و طریقه وضو گرفتن و دو شیوه غسل کردن را به آنها آموزش می دهد.

«تیمم» بخش دیگری است که آهوپای به آن پرداخته، پاک بودن لباس نمازگزار و غصبی نبودن آن نیز از دیگر مواردی است که در این کتاب به آن توجه شده است.

آگاه کردن بچه ها از اوقات شرعی و قبله و سمت و سویی که باید رو به آن نماز بخوانند، همچنین مکانی که برای انجام این فریضه الهی انتخاب می کنند از دیگر مواردی است که به آن اشاره شده است.

اذان و اقامه و بیان تفاوت این دو با یکدیگر، بیان واجبات یا ارکان نماز که نیت و دو سجده، رکوع و قیام تکبیره الاحرام را شامل می شود

بازی های مکتوب

«یکی بود، یکی نبود، زیر گنبد کبود، در شهری خانه ای بود. توی این خانه، لانه ای بود. لانه پنج تا موش، پنج تا موش بازیگوش...» مصطفی رحماندوست در «قصه یک گربه و پنج موش» از یکی شدن و همبستگی آدم ها با یکدیگر سخن گفته و این اتحاد و یکپارچگی را عاملی برای نزدیک شدن به یکدیگر و از میان برداشتن دشمنان دانسته است.

رحماندوست در این قصه از نثری آهنگین بهره برده است: «اولی، موش دم سفید. دومی، موش دم سیاه. سومی، موش دم دراز. چهارمی، موش دم کوتاه. پنجمی، موش پشمالو، چاق و تپل، مثل هلو.»

این شاعر و نویسنده کودک در این کتاب نیز چون قصه های دیگر مجموعه «بازی بانگشت ها» از تکرار عبارات بهره برده است.

«دم سفید، یواش یواش از لانه بیرون آمد/ دم سیاه، آرام آرام از لانه بیرون آمد/ دم دراز، پاورچین پاورچین از لانه بیرون آمد...»

رحماندوست معتقد است: «بچه ها، تکرار جمله ها و عبارات را دوست دارند و از آن لذت می برند. همچنین تکرار موجب می شود که قصه را بهتر و راحت تر حفظ کنند و به خاطر بسپارند و با ازبر کردن عبارات کمتر، بتوانند به آسانی آن را برای یکدیگر تعریف کنند.»

بازی بانگشت ها، بازی شاد و نشاط آوری برای کودکان است که در هر مکان و زمانی قابل اجراست.

کودکان بازی بانگشتان خود را بسیار دوست دارند و هنگام انجام آن، رابطه ای صمیمانه با بزرگسالان همبازی خود احساس می کنند و «قصه یک گربه و پنج موش» این امکان را به کودکان می دهد که دست در دست پدران و مادران خود بگذارند و به قصه هایشان گوش بسپارند.

رحماندوست معتقد است: «این گونه کتاب ها، قصه گویی چهره به چهره را رواج می دهد و موجب می شود که ارتباط عاطفی نزدیکی بین والدین و بچه ها برقرار شود آن هم در شرایطی که عاطفه رنگ می بازد و پدر و مادرها کمتر دست کودکان خود را به مهر در دست می گیرند.

مجموعه «بازی بانگشت ها»، خلایقیت بچه ها را افزایش داده و فعالیت ذهن، زبان و دست آنها را هماهنگ می کند.

«یک گربه و پنج موش» قصه ای است که هم می توان آن را از روی کتاب خواند و هم در بازی بانگشتان کودکان به کار گرفت. این قصه، حالت روایی دارد تا کودکان به راحتی بتوانند آن را برای یکدیگر تعریف کنند.

رحماندوست، قصه کودکان خود را به گونه ای سروده که مرز میان قصه گویی و قصه نویسی را درهم می شکند زیرا قصه گویی، جدای از قصه نویسی است و بر واژه ها و حکایت آن، متکی است. او در این قصه، همان گونه که خود گفته، عقل و هوش بچه ها را در بوبه آزمایش گذاشته است.

«قصه یک گربه و پنج موش» را هدا حدادی تصویرگری و کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در ۱۵ هزار نسخه و به قیمت ۴۲۰ تومان منتشر کرده است.

محمدرضا یوسفی، از تازه ترین آثار خود می گوید

جنگ «داستانک ها» با بی حوصلگی

هنرمند، ضمن این که با زیاده گویی های بی مورد به شعور و حوصله مخاطب توهین نمی کند. به هر حال در مجموعه «داستانک ها»، تلاش شده تا به احساس نویسنده و شعور خواننده احترام گذاشته شود.

تکیه بر کهن الگوها

محمدرضا یوسفی در مجموعه داستانک ها نه تنها به ترانه های عامیانه توجه کرده که از ادبیات کهن نیز بهره گرفته است. تا آنجا که گاه، بعضی از داستانک هایش به اشعار حافظ، سعدی و... شبیه می شوند. اگرچه نویسنده، وجود چنین همانندی هایی را کاملاً طبیعی می داند: «ذهن من، از گذشته تاکنون، بسیار به فولکلور نزدیک بوده است. از پنج سالگی برای من، قصه می گفته اند و من با همه رسانه های دوره خود آشنا بوده و آنها را تجربه کرده ام و با داستان های شاهنامه، حکایات سعدی و... آشنا شده ام.»

یوسفی، ذهن خود را سرشار از کهن الگوها می داند و معتقد است: «گاهی، به عنوان نویسنده، ناخودآگاه از این الگوهای کهن الگو می گیرم و این گریزناپذیر است. البته اگر بدانم داستانی که می نویسم، شبیه به فلان حکایت سعدی است، خواه ناخواه آن را حذف می کنم، اما این شباهت ها، زاینده ناخودآگاهی است که در کهن الگوها ریشه دارد.»

از لحظات گذرای زندگی می پردازد: «در داستان کوتاه، به معنای کلاسیک آن، آغاز، میانه و پایان وجود دارد اما در داستانک چنین نیست. همچنان که در داستان کوتاه، شخصیت پردازی به چشم می خورد و صحنه سازی، درحالی که در داستانک، شخصیت ها به تیپ نزدیک می شوند و به صحنه ها نیز، اشارات مختصری می رود. به طور کلی، عناصر داستان در داستانک به صورت کوتاه و ایما و اشاره ای بیان می شوند، نه توضیحی و تفسیری.»

یوسفی معتقد است که رواج داستان های مینی مالیستی به پس از جنگ جهانی دوم برمی گردد و می گوید: «بعضی بر این باورند که تحولات جامعه شناختی در روزگار اخیر، طیف گسترده ای از افراد را به وجود آورده که بی حوصله هستند و علاقه چندانی به خواندن رمان و داستان بلند ندارند. برخی دیگر نیز، تغییر و تحولات ادبی را در نظر گرفته و معتقدند برای این که مخاطب را از دست ندهیم، باید با شرایط روز هماهنگ شویم. گروهی دیگر نیز به حس هنرمند توجه کرده و معتقدند که هنرمندان باید بر اساس طول موج احساس و اندیشه خود حرکت کنند که این، منطقی ترین توجیه است. چراکه هم به گونه ادبی احترام می گذارد و هم به احساس و توانایی های

محمدرضا یوسفی در سال ۱۳۳۲ در شهر همدان به دنیا آمده و فارغ التحصیل رشته تاریخ از دانشگاه تهران است. او نوشتن را با شعر و نمایشنامه آغاز کرده و پس از آن با داستان و فیلمنامه ادامه داده است. وی تاکنون، جوایز بسیاری از نهادها و مراکز مختلف فرهنگی داخلی و خارجی دریافت کرده که از آن میان می توان به دیپلم افتخار کنگره جهانی کودک و نوجوان IBBY در سال های ۱۹۹۶ و ۱۹۹۸، دیپلم افتخار جشنواره «زن در روستا» به عنوان نویسنده برگزیده سال ۱۳۸۲، لوح ویژه برای نمایشنامه «خاله تنها، خاله با ما» از جشنواره تئاتر کودک سال ۱۳۷۵ و... اشاره کرد.

او در مجموعه جدید خود که به همت انتشارات فرهنگ گستر منتشر شده و نام «داستانک ها» بر پیشانی آن به چشم می خورد از زبان انار، اسب، هزارپا، صندلی و... سخن گفته است.

یوسفی در پاسخ به این که چرا نام «داستانک ها» را برای این مجموعه انتخاب کرده و آیا داستانک، ترجمه «داستان مینی مالیستی» است می گوید: «من با کودکان، ارتباط مستمر داشته و دارم. اوایل، آنها از من می خواستند تا در مورد رمان، داستان کوتاه و... برایشان سخن بگویم و من وقتی به طور مستقیم به این عناصر می پرداختم، حوصله آنها سر می رفت و کمتر به حرف هایم توجه می کردند. در نتیجه به کار پرداختم و این نوشته ها را در مجموعه «پروانه ها، آینه ها و رنگینه ها» به طور پراکنده گنجانده و منتشر کردم. بعد از آن شروع به نوشتن داستان هایی کوتاه با موضوع واحد کردم و یک باره ۲۰ داستان درباره هزارپاها، صندلی ها و... نوشتم و دیدم که بچه ها به خوبی توانستند با این نوشته ها ارتباط برقرار کنند.»

وی در ادامه بیان می کند: «البته، آن زمان نمی دانستم چه عنوانی برای این نوشته ها انتخاب کنم. نمی توانستم نام آنها را قطعه بگذارم، چون قطعه نبودند! حتی به جست و جو در مفاهیم و ژانرهای گوناگون ادبی پرداختم اما عنوانی برای آنها نیافتم و این ماجرا، همزمان بود با گسترش مینی مالیسم در ایران و من داستانک را با دریافت خود تعریف و برای این نوع نوشته ها انتخاب کردم.»

نویسنده کتاب «کلاغی ها»، داستانک را گونه ای ادبی می داند که گاه یک حس گذرا را انتقال می دهد و گاه اندیشه خاصی را بیان می کند یا به ارائه تصویری

معرفی کتاب

آشنایی با لاک پشت کوچولو

اسم این لاک پشت کوچولو فرانکلین است. او می تواند تا صد بشمارد و آن قدر بزرگ شده که خودش بند کفش هایش را می بندد. او به تنهایی تا خانه دوستش خرس قهوه ای می رود و حتی تا بستنی فروشی هم می رود. اما هنوز آن قدر بزرگ نشده که پدر و مادر او را در خانه تنها بگذارند...

پولت بورژوا، نویسنده مجموعه لاک پشت کوچولو است که در سه جلد و برای گروه سنی ۶ تا ۱۰ ساله منتشر شده است. بورژوا به سال ۱۹۵۱ در کانادا به دنیا آمده و داستان های این مجموعه را با الهام از خاطرات دوران کودکی اش نوشته است.

نویسنده در این مجموعه می کوشد تا با زبانی ساده، بچه ها را با مسائل گوناگون آشنا کند. کاشت نهال، مراقبت از درختان، خوش قول بودن، احترام به بزرگ ترها و... همه آن چیزهایی است که نویسنده، به ربنی غیرمستقیم به

کودکان آموزش داده است.

پولت بورژوا، لاک پشت کوچکی به نام فرانکلین را به عنوان قهرمان قصه خود انتخاب و داستان را از زبان او برای کودکان تعریف کرده است. چون بچه ها علاقه خاصی به داستان های این چنینی دارند و بسیاری از نویسندگان از گذشته تاکنون این روش (فابل) را برای بیان مفاهیم مورد نظر خود انتخاب کرده اند.

«لاک پشت و پرستار، لاک پشت بدقول و لاک پشت درخت می کارد، سه عنوان متفاوت از مجموعه لاک پشت کوچولو هستند که هر کدام قصه تازه ای را برای کودکان بازگو کرده و حس مسئولیت پذیری، نوع دوستی و دیگر ویژگی های انسانی را در آنها زنده می کند.

تصاویر این مجموعه را با آن رنگ های شاد و زنده، برندا کلارک نقاشی کرده است. او این لاک پشت را شبیه یک پسر بچه شیطان طراحی کرده است و این ویژگی سبب می شود تا کودکان با این لاک پشت کوچولو احساس نزدیکی می کنند. مجموعه لاک پشت کوچولو تاکنون به ۲۱ زبان زنده دنیا ترجمه شده و یک مجموعه کارتون هم از روی آن ساخته شده است.

این مجموعه را ارمان اثباتی ترجمه و انتشارات شهر قصه در ۳۰۰۰ نسخه منتشر کرده است.

تابش ستاره هشتم بر برگ‌های تحقیق

الذهب، ولایتعهدی امام رضا(ع)، تنظیم متن عهدنامه مأمون، مراسم نماز عید فطر و شهادت امام رضا(ع) به تفصیل سخن می‌گوید. قبول مشروط ولایتعهدی را توسط امام رضا(ع) با قبول کردن خلافت از طرف امام علی(ع) مقایسه می‌کند و معتقد است: این مرحله از تاریخ اسلام بسیار همانند با دوره‌ای است که امام علی(ع) پس از ۲۵ سال خانه‌نشینی، با اصرار مردم، خلافت را قبول کرد و درست دارای همان شکلی است که خلافت پنج‌ساله امام علی داشت. نویسنده کتاب و نویسنده مقاله هر دو معتقد هستند که بنی عباس، اسلام و مسلمانان را برای خود می‌خواستند نه اینکه خود را برای اسلام و مسلمانان بخواهند و مأمون از ترس قیام شیعیان امام رضا(ع)، مجبور شد که ولایتعهدی را به امام رضا پیشنهاد کند و در نهایت نیز از ترس شورش بنی عباس، امام رضا(ع) را به شهادت رساند. قضیه شهادت امام رضا به دستور مأمون از مسلمات تاریخ است.

الامام الرضا علیه السلام: سیره و تاریخ، ذهبی، عباس، قم: مرکز الرسالة
شرحی از تاریخ زندگانی امام رضا(ع) و سیره و سنت اوست که بر پایه منابع روایی و تاریخی فراهم آمده است. نویسنده در فصل آغازین دفتر، به بررسی مسئله ولایتعهدی امام رضا(ع) پرداخته و چگونگی آغاز و انجام آن را توضیح داده است. فصل دوم به بررسی دیدگاه‌های کلامی و علمی امام رضا(ع) اختصاص دارد و طی آن از مناظره‌های امام رضا با گروه‌های مخالف، به ویژه با زندیقان و دهریان سخن به میان آمده است. کتاب دارای شش سرفصل اصلی با این عنوان‌هاست: جنبه‌های سیاسی و فرهنگی دوران امام رضا(ع)، زندگانی امام رضا(ع) از ولادت تا امامت، دوران امامت، مناظره‌های امام رضا(ع) با اصحاب ادیان و عقاید مختلف اسلامی، پاسداری از هویت تشیع و رد اتهامات غالیان و فرقه‌های دیگر و آثار علمی منسوب به امام و پیامدهای مسئله ولایت عهدی ایشان.

آراء سیاسی امام علی بن موسی الرضا علیه السلام، باقی پور، فاطمه السادات، قم: مؤسسه آموزش عالی باقرالعلوم
تحلیلی در مورد علل پذیرش ولایت عهدی و علل عدم پذیرش خلافت توسط امام رضا(ع) و بررسی دیدگاه‌های سیاسی آن حضرت است. نویسنده ضمن تحلیل رویدادهای تاریخی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی عصر امام رضا(ع)، به انگیزه مأمون برای فراخوانی آن حضرت از مدینه به خراسان اشاره کرده و انگیزه‌های پیشنهاد منصب خلافت و ولایت عهدی به امام(ع) را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است. از نظر نویسنده علت پیشنهاد منصب خلافت از طرف مأمون به امام رضا(ع) مخدوش ساختن چهره امام در نزد شیعیان حضرت بود که امام رضا(ع) آن را نپذیرفت. در مورد پذیرش ولایت عهدی توسط امام رضا(ع)، نویسنده به تهدیدات مکرر مأمون و اجباری بودن آن در این زمینه اشاره کرده و کناره‌گیری و عدم دخالت امام رضا(ع) به عنوان شرط پذیرش ولایت عهدی را مورد تحلیل قرار داده است. نویسنده معتقد است که این حرکت امام رضا(ع) باعث شد تا مأمون به نیات پلید خود در تخریب چهره امامت نرسد. در پایان، نویسنده به برخی از آراء سیاسی امام رضا(ع) با توجه به سخنان و سیره عملی آن حضرت اشاره می‌کند.

اسلام داشت، ۴- آشفستگی و تشتت فکری که بخشی از آن نتیجه عامل پیشین و بخشی از آن ناشی از سوء استفاده افراد مغرض از فرصت‌هایی چون محبوس بودن امام کاظم(ع) و یا عدم معرفی صریح امام بعدی توسط امام صادق(ع) بود.

تاریخ اسلام در دوره امامت امام رضا و امام جواد علیهما السلام، تهیه و تنظیم پژوهشکده تحقیقات اسلامی نمایندگی ولی فقیه در سپاه، قم: تحسین.
پژوهشی درباره زندگانی امامان معصوم، به ویژه امام رضا و جواد(ع) و رخدادهای دوران حیات این دو امام معصوم است. نویسنده در فصل نخست، خلاصه‌ای از زندگانی امام علی(ع) تا امام کاظم(ع) را آورده است، سپس زندگانی امام رضا(ع)، خصوصیات فردی و فضایل اخلاقی ایشان را مورد پژوهش قرار داده و به تشریح شرایط سیاسی-فرهنگی دوران امامت ایشان پرداخته و درباره فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی آن حضرت سخن گفته است. وی همچنین حوادث دوران مأمون، حرکت‌ها و قیام‌های ایرانیان و علویان و سیاست‌ها و تدابیر امام رضا(ع) و پایگاه مردمی وی را بررسی می‌کند. زندگانی امام جواد و مشخصات فردی و فضایل اخلاقی، موافقان و مخالفان سیاسی امام، اقوال محدثان و مورخان اهل سنت درباره آن حضرت، امامت و ویژگی‌های پیشوایی ایشان، اقدامات و تلاش‌های مخالفان، موضع‌گیری‌های آن حضرت در برابر حکومت، فعالیت‌های فرهنگی و فکری و چگونگی به شهادت رسیدن امام جواد(ع) مباحث فصل سوم را تشکیل می‌دهد. فصل پایانی به گزارش اجمالی از زندگی امامان پس از آن حضرت اختصاص یافته است.

کتابی درباره زندگانی حضرت رضا(ع) حکیمی، محمد رضا.
سومین مقاله از کتاب شیخ آقا بزرگ است. این مقاله به معرفی کتاب سرگذشت و شهادت امام رضا از علی غفوری پرداخته و نویسنده آن را در این کار موفق دانسته است. نویسنده مقاله ابتدا پیرامون انتشارات مذهبی سخن می‌گوید و ۱۱ شرط را در این باره برمی‌شمارد که به نظر او، وجود آنها در نویسندگان مذهبی، لازم و ضروری است. سپس برای نمونه از کتاب یاد شده نام می‌برد و ضمن تلخیص و تهذیب آن، درباره مباحثی چون شناخت امام، حدیث سلسله

در زمینه تاریخ زندگی امامان شیعه و از جمله امام رضا(ع) پژوهش‌های مختلفی در ادبیات شیعه صورت گرفته و کتب بی شماری نوشته شده، اما بسیاری از گفتنی‌ها همچنان ناگفته مانده است. اگرچه وقایع عصر امام رضا(ع) در منابع عام و معتبر تاریخی چون تاریخ طبری، تاریخ یعقوبی، الاخبار الطوال، عیون الاخبار، معارف دینوری، مروج الذهب، تجارب الامم، المنتظم، الكامل فی التاريخ، البدایه والنهایه، العبر و... مسطور است اما تاریخ بغداد، امالی، الامامه و السیاسه، مقاتل الطالبین، انساب الاشراف، الفخری، اصول کافی و... از جمله منابع اصیل و کهن دست اولی است که نویسندگان اعم از شیعه و سنی گزارش کرده‌اند؛ روندی که پس از دوازده قرن هنوز هم تداوم داشته و کماکان نویسندگان با هدف تبیین و شناخت بعد تازه‌ای از دریای بی‌کران معارف رضوی به پژوهش و خلق اثری تازه می‌پردازند. این مجال فرصتی کوتاه برای معرفی اجمالی گزیده این آثار است.

چکیده زندگانی امام رضا(ع)، استادولی، حسین، تهران: شیر.
گزیده سیره و زندگی نامه علی بن موسی، امام رضا(ع) است.

مناظره امام رضا(ع) با جمعی از علماء ادیان و ملل غیر اسلامی، (عنوان متن ترجمه شده: الاحتجاج علی اهل اللجاج)، به کوشش احمد بن علی طبرسی ترجمه مرتضی آقا تهرانی، مؤسسه اسلامی نیویورک، اثر حاضر، قسمت‌هایی از کتاب احتجاج طبرسی است که در برگزیده مناظره امام رضا(ع) با گروهی از دانشمندان غیر مسلمان است و با شیوه‌ای گزارشی و به سه زبان عربی، فارسی و انگلیسی نگاشته شده است. در مقدمه ترجمه انگلیسی کتاب، گزیده‌ای اجمالی از شرح حال امام رضا(ع) ارائه شده است. مهم‌ترین کتاب چنین است: مناظره امام رضا(ع) با اسقف اعظم نصارا، مناظره آن حضرت با عالم یهودی و اثبات نبوت پیامبر اکرم(ص)، مناظره با بزرگ قوم زرتشت، مناظره امام رضا(ع) با عمران صابی و اسلام آوردن او. قابل ذکر است در قسمت دوم کتاب، ترجمه انگلیسی آن آمده است.

بررسی نهضت کلامی امام رضا(ع)، امین، محمد رضا.
بررسی عوامل شکل‌گیری حرکت کلامی در عصر امام رضا(ع) است. نویسنده در این پایان‌نامه ابتدا به علم کلام و شناخت اجمالی فرقه‌های کلامی در عصر امام رضا(ع) اشاره دارد. آنگاه از عوامل نهضت کلامی امام رضا یاد می‌کند و در ادامه نمونه‌هایی از احتجاجات و مناظرات کلامی آن حضرت را با واقفیه، فطحیه، معتزله، یهود و نصارا مطرح می‌سازد. وی عوامل شکل‌گیری نهضت کلامی امام رضا(ع) را در موارد ذیل جستجو می‌کند: ۱- علایق و اغراض سیاسی مأمون در جهت تحکیم پایه‌های حکومت خود و فائق آمدن بر مشکلات جاری و مشروع جلوه دادن خلافت خود، ۲- روحیه علم دوستی مأمون و یا تظاهر به آن، که تا حدی ناشی از احساس سرشکستگی وی در برابر برادرش امین بود، ۳- ترجمه کتب یونانی و ایرانی که سهم زیادی در ایجاد انحرافات فکری و زیر سؤال بردن تعالیم

فلسفه الهی از منظر امام رضا(ع)، آیت‌الله جوادی آملی، قم: اسراء.
توصیف و تبیین فرمایشات امام علی بن موسی الرضا(ع) در برخی از مسائل مهم فلسفه و کلام است. این کتاب در چهار بخش به نام بوستان‌های چهارگانه سامان یافته است. ۱- سخنان امام رضا(ع) در ارزش عقل و دعوت به آن، ۲- سخنان امام در استدلال به مبادی عقلی، ۳- سخنان امام رضا در بیان حقیقت توحید (دلایل توحید، عینیت ذات و صفات، مسئله قضا و قدر و جبر و تفویض)، ۴- سخنان امام رضا(ع) درباره نبوت (ضرورت نبوت و راه اثبات آن).

فرهنگ و آداب کار در کلام امام رضا(ع)، به کوشش دفتر امور فرهنگی وزارت کار و امور اجتماعی، قم: وثوق.
آداب و فرهنگ کار از دیدگاه امام رضا(ع) موضوع بحث این اثر است. نویسنده با بهره‌گیری از آیات و روایات به ویژه از روایات رسیده از امام رضا(ع) موضوع فوق را در چند فصل مورد بحث قرار داده است. ابتدا در مقدمه، بیشتر روایات رسیده در خصوص فرهنگ کار را جمع‌آوری و سپس به شرح هر یک از روایات و احادیث همسو از دیگر ائمه(ع) و آیات قرآن پرداخته است. سرفصل‌های کتاب عبارت‌اند از: اهمیت کار و تلاش، شرایط کار، حقوق کارگزاران، حقوق سایر افراد، اهمیت کسب و تجارت، کارهای ناشایست و حرام، اهمیت کار در اسلام.

غریب طوس، آل عصفور، حسن، قم: منشورات دارالتفسیر
معرفی اجمالی از سیمای حضرت امام رضا(ع) با استناد به روایات است. ابتدا زندگی امام رضا(ع) سه مرحله تقسیم شده، سپس حوادث هر مرحله به اختصار بیان شده است. مسئله ولایتعهدی امام(ع) به همراه نشانه‌هایی از درایت سیاسی و سیره سیاسی حضرت به همراه خصوصیات اخلاقی و عبادی حضرت از بخش‌های مهم کتاب است. در ادامه به حدیث سلسله الذهب و دوران امامت حضرت اشاره شده است. در این دوران حضرت تلاش می‌کرد به اصلاح اقتصادی، اصلاح سیاسی و اصلاح دینی در همه سطوح جامعه بپردازد. گزیده‌ای از کرامات و

عشق هشتم: نگاهی نو به زندگی و زمانه حضرت معصومه (س) و امام رضا (ع)، سید، کمال، ترجمه حسین سیدی، تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه

زندگینامه حضرت امام رضا (ع) و خواهرش بزرگوارشان حضرت فاطمه معصومه (س) است. متن کتاب در ۳۸ فصل، در قالب نثر ادبی معاصر و به طرز روان و شیوا نگاشته شده است. شرح وقایع سفر امام رضا (ع) از مدینه به خراسان و ماجرای تحمیل ولایتعهدی به آن حضرت تا به شهادت رساندن ایشان بازگو شده است. همچنین سفر حضرت معصومه (س) و بیماری حضرت معصومه (س) که به وفات ایشان در شهر قم انجامید، مورد بررسی قرار گرفته است.

سیره امام رضا (ع)، صالحی، محمدقم: دارالهدی. پژوهشی است در تاریخ و سیره و سیمای امام رضا (ع). نویسنده در این اثر، نخست به طور فشرده از تاریخ زندگی آن حضرت سخن گفته و آنگاه به پژوهش مبسوط درباره سیره امام رضا (ع) پرداخته است. کتاب به صورت درسنامه، در بیست درس سامان یافته است. سیره عبادی، اخلاقی و علمی امام رضا (ع)، آگاهی بخشی، سیره امام (ع) در تفسیر قرآن، آثار برجای مانده در مسیر امام از مدینه تا مرو، نگاهی به سیره امام درباره طبیعت، محیط زیست و کشاورزی، برخی از مباحث مورد بحث است.

آفتاب در نگاه خورشید، طاهری، مرتضی، کرج: عهد.

کاوشی است در گفتارهای امام رضا (ع) درباره امام عصر (عج). نویسنده با بهره‌گیری روایات امام رضا (ع) و نیز دیگر امامان معصوم (ع) سعی در بازشناسی شخصیت و مقام امام مهدی (عج) در نگاه امام هشتم دارد. امام رضا (ع) در فراق مهدی موعود اشک می‌ریزد و با شنیدن نامش به احترام از جای بر می‌خیزد. آن حضرت فراوان از هجران و فراق امام سخن گفته‌اند و در موارد بسیاری، رأفت بی‌کران، نشانه‌ها و اخلاق او را توصیف کرده‌اند. شرایط دشوار عصر غیبت و وظایف شیعیان در این عصر و بیان فلسفه انتظار و نوید به ظهور و پیروزی امام مهدی (عج)، از نگاه امام رضا (ع)، از دیگر مباحثی است که در این مجموعه گرد آمده است.

امام علی (ع) یگانه دوران، جلوه‌های امامت و ولایت در کلام امام رضا (ع)، طاهری، مرتضی، قم: دلیل ما.

شناخت ابعاد شخصیت امام رضا (ع) و تبیین جایگاه و منزلت امامت موضوع این نوشتار است. نگارنده در آغاز درباره نقش امامت در زندگی مسلمانان بحث کرده سپس، سیر تحولات زندگی امام علی بن موسی الرضا (ع) را مورد بررسی قرار می‌دهد و روایاتی را که در اثبات موضوع امامت از ایشان و دیگر ائمه (ع) نقل شده از منابع و متون روایی استخراج کرده و محوریت نقش امام (ع) را در پاسداری از دین و استحکام نظام اجتماعی مسلمانان نشان می‌دهد. وی در ادامه در باب دیگر جلوه‌ها مظاهر روحانی و اخلاقی و عاطفی مقام امامت سخن گفته و در پایان موضوع انتخاب امام علی (ع) و فتنه‌ها و کارشکنی‌های حسودان و بدکاران را از نگاه امام رضا (ع) به تصویر می‌کشد.

تحلیلی از زندگانی امام رضا (ع)، فضل‌الله، محمد جواد، ترجمه محمد صادق عارف، مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی. این اثر با شیوه تحلیلی و به تفصیل در باره ابعاد مختلف دوران حیات امام رضا (ع) نگاشته شده است. در آغاز مقدمه نسبتاً مفصل مؤلف در فضایل اهل بیت (ع) آمده است. مهم‌ترین عناوین کتاب عبارت‌اند از: سیمای امام رضا (ع)؛ پدر و مادر و فرزندان و ولادت و شهادت؛ صفات و فضایل آن حضرت؛ تاریخ واقفیان و مواضع امام موسی کاظم و امام رضا (ع) نسبت به آنها؛ امام رضا (ع) در دوران

حکومت هارون و امین و مأمون؛ بررسی جنگ امین و مأمون؛ مذهب مأمون؛ بررسی تفصیلی موضوع ولایتعهدی امام رضا (ع) از جمله نقش مأمون و فضل بن سهل و مخالفان ولایتعهدی؛ مسیر حرکت امام رضا (ع) به خراسان؛ نماز عید آن حضرت؛ بررسی تاریخ سیاسی فضل بن سهل؛ امام رضا (ع) و فضل بن سهل؛ قتل هرثمه؛ چگونگی شهادت امام رضا (ع)؛ امام رضا (ع) و شورش‌های علویان؛ بررسی آثار مکتوب منسوب به امام رضا (ع)؛ مناظرات امام رضا (ع) با دانشمندان مختلف و مواضع کلامی و اعتقادی ایشان در این مناظرات در باره ابعاد مختلف توحید و امامت و نبوت و معاد؛ مواضع امام رضا (ع) در تفسیر و فقه؛ احادیث امام رضا (ع) راجع به علل احکام؛ برخی از احادیث جالب امام رضا (ع)؛ مواضع امام رضا (ع)؛ ارائه متن پیمان‌نامه ولایتعهدی امام رضا (ع).

علی بن موسی الرضا (ع) و القرآن الحکیم، آیت‌الله جوادی آملی، بیروت: دارالصفوة.

پژوهشی است در جهت بررسی رابطه بین قرآن کریم و انسان کامل با استناد به آیات قرآنی و احادیث رضوی (ع). نویسنده در مقدمه‌ای طولانی، قرآن را به دو صورت علمی و عینی تقسیم و مباحثی درباره هر دو وجه ارائه کرده است. وی قرآن علمی را همین قرآن مکتوب و قرآن عینی را امام معصوم (ع) می‌داند و هر دو را مظهر نام الهی قلمداد می‌کند. در تفسیر آیه امانت، آن را قرآن و ولایت (قرآن عینی و علمی) دانسته و دلایلی بر آن اقامه کرده است. نویسنده شرایط طهارت از ناپاکی‌ها، پرهیز و دوری از پستی طبیعت، معرفت غیب و ایمان‌بدان و موانع معرفت‌شناسی قرآن را بیان انکار غیب، ارتکاب گناه و پیروی از هوا و هوس و در پایان، آن شرایط را برای ائمه هدی (ع) ثابت کرده و ساحت آنان را از موانع پاک و مبری دانسته است. در ادامه از دیدگاه قرآن درباره تفکر، عقلانیت، شهود قلبی و معرفت نفس سخن گفته است.

به بررسی و سیری در سخنان امام رضا (ع) در مباحث توحیدی، حکمت‌های الهی و معارف دینی پرداخته است. نگارنده با نگاه فلسفی و کلامی همراه با شواهد حدیثی و روایی به تبیین و توضیح برخی مسائل کلامی و فلسفی پرداخته است. وی ابتدا به تعریف فلسفه الهی پرداخته و سپس احادیثی از امام رضا (ع) را درباره عقل و استدلال به مبادی عقلی را ذکر و بررسی کرده است. مؤلف دو مقوله، توحید و نبوت را بر اساس روایات نقل شده از حضرت به بحث می‌گذارد.

در مکتب عالم آل محمد امام علی بن موسی الرضا (ع)، قائمی، علی، با تصحیح سید شریفی، تهران: امیر.

این اثر، کاوشی است در تاریخ زندگانی امام رضا (ع)، که به شیوه گزارشی و تحلیلی نگارش یافته است. اهم عناوین کتاب عبارت‌اند از: شرح زندگانی امام رضا (ع) از ولادت تا شهادت، خاندان آن حضرت، دوران امامت و نصوص و براین امامت ایشان، زمامداران عصر امام رضا (ع)، مقام امام رضا (ع) از دیدگاه معصومین (ع) و از زبان مردم و دشمنان ایشان، حالات و عبادات امام رضا (ع)، مناظرات و جلسات علمی امام رضا (ع)، شرایط فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دوران امامت ایشان، وضعیت علویان و شیعیان، مواضع امام رضا (ع) نسبت به مسائل اجتماعی و سیاسی، رابطه مردم با امام رضا (ع)، چگونگی برخورد امام (ع) با مأمون، چگونگی حضور و موقعیت امام رضا (ع) در ایران، امام رضا (ع) و مسئله ولایتعهدی، بحثی پیرامون اهداف مأمون از ولایتعهدی امام رضا (ع)، امام رضا (ع) آماج توطئه‌ها، شهادت امام رضا (ع) و اصحاب و آثار و سخنان آن حضرت.

پژوهشی دقیق در زندگانی امام علی بن موسی الرضا (ع)، قرشی، باقر شریف، ترجمه رشید جاسم، سید محمد صالحی، ۲ جلد، تهران: دارالکتاب الاسلامیه. پژوهشی درباره زندگانی و سیره هشتمین پیشوای

شیعیان، امام علی بن موسی الرضا (ع) است. نویسنده در صدد است با بهره‌گیری از روایات معتبر و منابع تاریخی، کتابی جامع در بررسی سیره و سیمای این امام همام به نگارش درآورد. کتاب، در دو جلد و هفده فصل سامان یافته است و در این فصل‌ها تمام ابعاد زندگی آن حضرت بررسی شده است. اثرات فضایل امام رضا؛ مناظرات و بحث‌های امام رضا؛ تألیفات امام رضا؛ نمونه‌هایی از فقه امام رضا؛ مجموعه سخنان حکمت‌آمیز آن حضرت؛ اصحاب و راویان احادیث امام رضا (ع) عناوین برخی از فصل‌های این مجموعه است.

ترجمه به زبان انگلیسی توسط جاسم رشید و ترجمه به زبان فارسی توسط سید محمد صالحی انجام گرفته.

هشتمین امام علیه السلام، قلندری بردسیری، حمید، قم: فراگفت.

تحلیلی از زندگی، شخصیت و کرامات امام رضا (ع) است. نویسنده در چهار فصل به شرح مراحل زندگی حضرت، ابعاد شخصیتی، امامت، ولایت عهدی و چگونگی شهادت او می‌پردازد. در فصل پنجم، چهل حدیث اخلاقی. اعتقادی از امام رضا (ع) نقل شده و در فصل ششم، چهل بیت از سروده‌های حضرت آمده است. فصل هفتم و هشتم به شخصیت و کرامات حضرت معصومه (س) اختصاص یافته است. نویسنده در فصل نهم و دهم، تعدادی از دعاها و شفا بخش امام رضا (ع) و نیز ادعیه او را درباره حضرت مهدی (عج) آورده است. قصایدی در مدح امام زمان (ع) به همراه کتابشناسی آثار مربوط به حضرت رضا، حضرت معصومه و شهر قم پایان بخش کتاب است.

کرامات رضویه: معجزات امام هشتم (ع)، مروج، علی اکبر، ۲ جلد، مشهد: ولایت.

بیان معجزات و کرامات امام رضا (ع) و نیز نقل احادیثی در فضایل آن حضرت است. مؤلف به روش توصیفی و تاریخی و به شیوه نقلی، کتاب را تدوین کرده است. از جمله مطالب آن است: پانزده کرامت در رأفت امام رضا، فضیلت زیارت امام رضا، آداب زیارت امام رضا، شرح حال دعبل، ذکر حکایت دو زائر امام، اشعار منسوب به امام رضا. مؤلف از منابع متعدد جدید و قدیم بهره گرفته و نام ۱۵۸ منبع را در پایان کتاب آورده است.

بررسی تحلیلی ولایت عهدی حضرت رضا (ع)، موحدی ساوجی، علی، تهران: سپه‌ار.

تحقیقی است جامع، پیرامون پذیرش ولایت عهدی از سوی امام رضا (ع). نویسنده، در این اثر از زوایای مختلف تاریخی، فقهی و حقوقی درباره چگونگی و دلایل پذیرش ولایت عهدی از جانب امام، بحث کرده است. وی، ابتدا با استناد به منابع معتبر تاریخی و حدیثی، زندگی امام رضا (ع) و موقعیت علمی و معنوی آن حضرت را بیان کرده، آن‌گاه به بررسی اوضاع فرهنگی سیاسی عصر امام و نظریات مختلف درباره هدف مأمون پرداخته و، سپس با بررسی موضوع بیعت از منظر فقه اسلامی، مسئله ولایت عهدی را از نگاه عقل و حقوق بحث کرده و پاسخ امام رضا (ع) به اعتراضات مختلف را در زمینه پذیرش این منصب بیان کرده است، و در نهایت با نگاه به اسناد تاریخی به کاوش این موضوع پرداخته است. نویسنده، در قسمتی دیگر چگونگی شهادت حضرت را با استفاده از منابع تاریخی مورد بررسی قرار داده و در پایان کتاب به بیان گوشه‌ای از معارف رضوی پیرامون مباحث امامت، خداشناسی و مناظره آن حضرت با علمای دین، اهتمام ورزیده است این کتاب در ۹ فصل ارائه شده است که عناوین آن عبارت‌اند از: مختصری از تاریخ زندگی حضرت رضا (ع)، بررسی اوضاع فرهنگی و سیاسی عصر امام رضا، سرگذشت ولایت عهدی، نظریاتی پیرامون هدف مأمون، بحثی عقلی و حقوقی پیرامون ولایت عهدی امام رضا (ع)، پاسخ امام رضا (ع) به اعتراضات، نگاهی به اسناد تاریخی،

شهادت غریبانه و برگی از معارف الهی به بیان امام رضا (ع).

زندگانی حضرت علی بن موسی الرضا (ع) و سخنان آن حضرت در علوم مختلف، هاشمی، سید محمد صادق، تهران: منبر.

بررسی فضایل، معجزات، اخلاق، سخنان و مناظرات امام رضا (ع) است. نویسنده در باب اول کتاب، به تولد امام رضا (ع) و اخبار مربوط به مادر آن حضرت و نحوه ولادت ایشان اشاره دارد و سپس در باب دوم، نصوص وارد شده در مورد امامت امام رضا (ع) و اثبات امامت وی را مطرح می‌کند. در باب سوم به برخی از کرامات امام رضا (ع) اشاره شده و در باب چهارم فضایل، مناقب، اخلاق و سیره امام رضا (ع) مورد مطالعه قرار گرفته است. در فصل پنجم، سخنان امام رضا (ع) درباره توحید، معرفت امام، عصمت و علائم امام معصوم بیان می‌گردد. در فصول و ابواب بعدی کتاب نیز مناظرات امام رضا (ع) با علمای یهود، مسیحیت، مجوس و سایر مذاهب، همچنین نحوه رفتار مأمون با آن حضرت و بالاخره شهادت آن حضرت تشریح می‌گردد.

شرح زیارت رجبیه: در فضیلت زیارت حضرت رضا (ع) در ماه رجب، شرح زیارت رجبیه ولی عصر (ع)، ترجمه زیارت جامعه صغیر امام رضا (ع)، آیتی قائینی، محمدباقر؛ با تصحیح محمد حسین صفخواه؛ عبدالحسین طالعی، تهران: ابرون.

ذکر برخی از اعمال ماه رجب به ویژه زیارت رجبیه امام عصر (عج) و بررسی سندی و شرح آن است. در این اثر پس از بیان فضیلت زیارت ائمه اطهار (ع)، به شرح زیارت رجبیه و ترجمه و شرح زیارت جامعه صغیره امام رضا (ع) پرداخته شده است. نویسنده در ضمن بیان اعمال ماه رجب اموری را که خرج مال در آنها ثواب دارد، ذکر کرده و آنگاه به موضوعات زیر در این دو زیارت پرداخته است: نفی جبر و تفویض، شفاعت، رجعت و کرامات امام رضا (ع).

جامعه در حرم: نگرش به زیارت جامعه کبیره، بحرینی، سید مجتبی، تهران: منبر.

شرح خاطرات نویسنده درباره خواندن زیارت جامعه کبیره در حرم حضرت امام رضا (ع) است. نویسنده، با بیان خاطراتی از اولین مسافرتش به مشهد و اهمیت خواندن زیارت جامعه در آن مکان مقدس، تصمیم گرفته با شرح و توضیح عبارات و بخش‌هایی از این زیارت، مجموعه‌ای از خاطرات و داستان‌های اخلاقی مربوط به فضایل اهل بیت (ع)، معجزات و کرامات امام رضا (ع) و زیارت جامعه را بنگارد. او سیره عالمان و فقیهان شیعه همچون حر عاملی، شیخ بهایی، ملاعباس تربتی و اشعار شاعران اهل بیت را در اهتمام به زیارت جامعه نقل کرده است. نویسنده، هر فصل از کتاب را به اسم یکی از بخش‌های حرم مطهر حضرت رضا (ع) نامگذاری کرده و با ذکر فقراتی از زیارت جامعه و نقل خاطرات، به توضیح و تشریح آن پرداخته است. در پایان، فهرس اعلام، کتاب‌ها، مکان‌ها، احادیث و آیات برای کتاب تهیه شده است.

چهل حدیث حضرت امام رضا (ع)، گردآوری کاظم مدیر شانه‌چی، مشهد: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی.

انسان کامل و معرفت امام و امامت در کلمات گهربار حضرت ثامن الحجج علی بن موسی الرضا (ع)، طباطبائی، علی، قم: مطبوعات دینی.

در این کتاب با رویکردی عرفانی و حدیثی مجموعه‌ای از ویژگی‌ها و فضایل «امام معصوم» را تشریح می‌کند. در بخش اول از جایگاه «امامت» و معارف اعتقادی که از این اصل اساسی به دست می‌آید بررسی شده سپس از شناخت امام صفات او و مفاهیمی مانند عصمت، علم، تقوا و حکومت بحث شده است. در میحث آخر طی هفتاد و نه اصل، امام به عنوان «انسان کامل» که جامع جمیع صفات کامل الهی در عین بشر بودن است، معرفی شده است.

نگاهی به «آنای باغ سیب»
بورخس غمگین است

آنای باغ سیب / احمد بیگدلی / نشر آگه / چاپ اول ۱۳۸۶ / ۲۲۰ نسخه

قصه‌های بورخس، فضایی تو در تو و پیچیده دارند؛ چیزی که بورخس بارها اعتراف کرده که از هزار و یک شب ایرانی آن را به تاثیر گرفته است. احمد بیگدلی که سال گذشته برنده جایزه کتاب سال حوزه ادبیات شده بود، در کتاب «آنای باغ سیب» چنین فضایی را بر کارش غالب کرده است. راوی قصه‌های احمد بیگدلی می‌خواهد بیرون و فراتر از زمان، نقاط مبهمی را در یک اتفاق که در روایت دیگری آمده کشف کند یا تکه‌ای از یک روایت را در روایتی دیگر بسط و تسری دهد.

بیگدلی در نوشتن قصه‌های مجموعه «آنای باغ سیب» بیش از هر نویسنده‌ای تحت تاثیر بورخس است و البته بی توجه به حصلت اساسی قصه‌های این نویسنده کلاسیک ادبیات آمریکای لاتین، نگاهی ویژه‌ای به روایت دارد اما تفاوت‌هایی نیز بین کتاب بیگدلی و آثار بورخس وجود دارد. آن طیزی است که بورخس در کارهایش از آن بهره می‌برد؛ نگاهی که قصه‌های مجموعه «آنای باغ سیب» از آن خالی است و این، قصه‌ها را از بنیان بامشکلی ساختاری روبه‌رو کرده است.

راوی قصه‌های بیگدلی، کتاب خواننده است و آنچه روایت می‌کند، روایت‌هایی است در دل روایت‌های مکتوب دیگران و تعلیقاتی بر آنها. قصه‌ها قرار است با تداخل روایت‌ها با متن‌های دیگر شکل بگیرد و با تقلای راوی برای محو زمان محدود و کشف آنچه با محو این زمان آشکار می‌شود اما محو زمان محدود در قصه‌های مجموعه «آنای باغ سیب» روایت‌ها و تعلیقات راوی در میان روایت‌های دیگر، آن بی‌نهایت زمانی و روایی و در نهایت آن شکاکیت بورخسی را نمی‌سازد، چرا که بر نثر پخته قصه‌های «آنای باغ سیب»، حسی نوستالژیک نسبت به کتاب‌ها سنگینی می‌کند و این حس و احساساتی شدن راوی در برابر کتاب‌های دیگران، زبان را در تنگنایی گرفتار می‌کند که تنها چند روایت محدود در آن جا می‌گیرد.

این را قیاس کنید با قصه‌های بورخس که در آنها با روایت ضربدری شمار روایت‌ها روبه‌رو هستیم، حال آنکه در قصه‌های «آنای باغ سیب» در بهترین حالت، تنها یک یا نهایتاً دو روایت وجود دارد، بی آنکه این یک یا دو روایت، خوانش روایتی را که پیش از این مکتوب شده از اساس دگرگون کند چرا که در این قصه‌ها از آن شکاکیت طنزآلود هستی‌شناسانه خبری نیست یا دست کم این شکاکیت به عمق قصه‌ها راه نیافته و زبان را به خود آغشته نکرده است. به همین دلیل در این قصه‌ها، داستان - مقاله - بی آنکه کارکرد جدیدی از خود ارائه دهد به تاملاتی در باب قصه‌ها و روایت‌های دیگر بدل شده است. راوی، گرچه به شدت با روایت‌های دیگر و اصلاً با ساخت قصه و شیوه‌های قصه‌گویی درگیر است اما این درگیری، در ساخت قصه‌ها دخیل نمی‌شود و به همین دلیل داستان - مقاله در مجموعه «آنای باغ سیب» به شکلی از قصه تبدیل نشده است.

گذری بر «قتل در کمیته مرکزی» اثر «مانوئل باثکت مونتالبان»

کارآگاه عاشق آشپزی است

سال ۱۸۴۰ بود که ادبیات جنایی - معمایی با داستان کوتاه «قتل‌های کوی مورگ» به قلم ادگار آلن پو تولد یافت. پس از آن داستان‌های کوتاه و بلند بسیاری در این زمینه منتشر شد و نویسندگان نام‌آشنایی چون دیکنز، همینگوی، تواین، آهنری، اکو، رب‌گری، یه، لندن و ... در این زمینه آثار مختلفی از خود به جای گذاشتند.

متأسفانه، این نوع ادبیات در کشور ما آنچنان که باید جدی گرفته نمی‌شود، از این رو خوانندگان حرفه‌ای با دیدی مبتذل به آن نگاه می‌کنند، در حالی که برخی از آثار جنایی - معمایی - که به اشتباه پلیسی نامیده می‌شوند - نظیر محاکمه ابلیس (پیر فورکن)، گرگان ماده (بوآلو - نارسزاک)، شاهین مالت (دشیل همت)، ده روز شگفت‌انگیز (الری کوئین)، جغدها چشمک نمی‌زنند (ا.ا. فیر)، پرده (آگاتا کریستی)، تازی باسکرویل (سر آرتور کنان دویل)، محاکمه آتشین (جان دیکسون کار) و خمیره (فریمن ویلز کرافتر) در رده شاهکارهای ادبی جهان قرار می‌گیرند.

هر چند در کشورمان ادبیات جنایی - معمایی تاکنون - غیر از یکی دو اثر - وجود نداشته است اما کتاب‌های خوبی در این زمینه ترجمه شده‌اند که «سرخ و سیاه» نشر خاتون، رمان «سیاه» نشر طرح نو و «دایره هفتم» نشر نیلوفر از آن جمله‌اند.

قتل در کمیته مرکزی، اولین اثر از سری کتاب‌های دایره هفتم است که از قضا اولین کتاب جنایی - معمایی ترجمه شده از مانوئل باثکت مونتالبان نویسنده شاخص اسپانیایی است. این کتاب اثری متفاوت در زمینه آثار جنایی - معمایی به شمار می‌رود، از این رو از زاویه‌های مختلف به آن پرداخته ایم.

مقطعی از تاریخ اسپانیا

قتل در کمیته مرکزی، پیش از آن که یک اثر جنایی - معمایی یا بهتر بگویم کارآگاهی باشد، نقد بر مقطعی از تاریخ سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسپانیا است. به نظر می‌رسد مترجم کتاب که تجربه زیادی در ترجمه آثار ادبی دارد، این کتاب را از آن رو، اولین کتاب از مجموعه دایره هفتم قرار داده تا ثابت کند یک اثر جنایی - معمایی می‌تواند علاوه بر سرگرم کردن خواننده، به اطلاعات مختلف تاریخی سیاسی وی بیفزاید و ذهن او را روشن کند.

خواننده پایه پای «پیه کاروایو» کارآگاه خصوصی قصه پیش می‌رود و همان طور که گره‌های معمایی به ظاهر مشکل اما کاملاً ساده داستان، یکی یکی گشوده می‌شود، ذهن او نیز حوادث و عقاید سیاسی - اجتماعی روی داده در اسپانیا را حلاجی می‌کند تا به نتیجه کلی برسد.

کارآگاه عاشق آشپزی است!

داستان با جلسه کمیته مرکزی یکی از احزاب اسپانیا که آزادی عمل یافته‌اند آغاز می‌شود. رئیس حزب در یک خاموشی ناگهانی به قتل می‌رسد و برای آن که مسئله از حزب به بیرون درز پیدا نکند، بهترین کارآگاه خصوصی اسپانیا مامور یافتن قاتل می‌شود.

از این جا به بعد ضرباهنگ داستان سریع تر می‌شود و توالی حوادث کوتاه‌تر و خوشونت آن نیز افزایش پیدا می‌کند؛ ضرباهنگی که در داستان‌های دشیل همت، ریموند چندلر و به ویژه راس مک دانلد دیده می‌شود. کاروایو نه جوان است نه مسن، مرد میانسال مجردی که عاشق آشپزی است و در شرایط بحرانی دنبال بهترین رستوران شهر می‌گردد! او یک ضدقهرمان است که با تمام زرنگی‌اش فریب خورده، دستگیر

می‌شود و اگر دستگیرکنندگان او را رها نکنند یارای رهایی از دست آنها ندارند. او پس از آزادی، به جای پیگیری رد آنها، به اولین اغذیه‌فروشی می‌رود و جلوی چشمشان حیرت زده صاحب رستوران، اندازه چند انسان غذا می‌خورد!

اینجاست که سرخوردگی او از سیستم غلط اقتصادی، وی را به مارلوی چندلر نزدیک می‌کند. مونتالبان قلم صریحی دارد و این موضوع به تجربیات دورانی بازمی‌گردد که در زندان سپری کرده است. گفتارهایی که او برای کاروایو نوشته است مجمل، برنده و در عین حال طنزآلود است، چرا که کاروایو از مرگ نمی‌هراسد. او زندان را در زمان دیکتاتوری فرانکو تجربه کرده، از زندگی مشترک سرخورده و از زندگی فعلی وامانده است و چیزی برای از دست دادن ندارد، برای همین خودش را غرق کار می‌کند و آشپزی مفری برای فرار از حقیقت می‌شود.

جایی برای فرار نیست

مادرید و بارسلون، مکان‌های رویداد داستانند. دو شهر شلوغ با تمام مضامین شهری و معضلات اجتماعی که به دلیل فقر اقتصادی ناشی از دوران دیکتاتوری، هنوز در بی‌نظمی به سر می‌برند.

شهرها از عناصر اصلی داستان‌های جنایی - معمایی‌اند، به خصوص وقتی مستور سرباهی شب‌های بی ستاره یا بارانی می‌شوند. در واقع در نگاه نویسنده این نوع از ادبیات، شهرها هیولاهایی در خوابند که شب‌ها بیدار می‌شوند و آدم‌های تنها و بی‌پناه را می‌بلعدند، درست همان‌طور که کاروایو انواع و اقسام غذاهایی را که با علاقه تمام درست کرده، می‌بلعد. این شکم‌بارگی نماد از بین رفتن محاصل کار شخصیت‌ها

در یک لحظه است. آنها باز حمت تمام کارهایی می‌کنند که نتیجه آن در زمانی کوتاه از بین می‌رود و کسی که آن را به باد می‌دهد، فردی غیر از خودشان نیست! در نگاه سیاه مونتالبان به زندگی و در پایان داستان نور امید دیده می‌شود که مختص رمان‌های سیاه است. قتل در کمیته مرکزی اگرچه یک رمان سیاه به معنای متداول نیست اما عناصر رمان سیاه را دارد و شاید بتوان آن را «رمان سیاه نو» نامید، اگرچه شیوه نگارش و فراز و فرودها و نتیجه‌گیری آن به شدت کلاسیک است.

این موضوع نشان می‌دهد که «قتل در کمیته مرکزی» کتابی خاص در رده آثار جنایی - معمایی است که شخصیت‌هایی بکر و تازه دارد و با این وجود، به خاطر این که این کاراکترها منبعث از تجربیات نویسنده‌اند، برای خواننده ملموس و باورپذیرند.

یک اقدام مثبت

نکته مثبتی که در حاشیه چاپ کتاب قتل در کمیته مرکزی دیده می‌شود، توجه ناشر به چاپ کتاب‌هایی ارزشمند است که نویسندگان آن تا به حال در کشور ما مهجور بوده‌اند. از چهار کتاب اول این مجموعه، منهای اثر ژرژ سیمون با نام «مسافری که با ستاره شمال آمد»، سه کتاب برای اولین بار از مونتالبان، مارگارت میلار و نیکلاس بلیک در کشور به چاپ می‌رسند که اقدامی شایسته است، چرا که از نویسندگانی چون آگاتا کریستی، ژرژ سیمون، سیدنی شلدون و ... به وفور کتاب ترجمه شده و جالب این که از هر کتاب گاهی هفت نسخه با هفت نام مختلف و متأسفانه ترجمه‌های نادرست و ناآگاهانه به چاپ رسیده است. امید این که با عنایت ناشران به چاپ آثار ادبیات جنایی - معمایی آموزنده، این معضل از بین رفته و به فراموشی سپرده شود.

همراه با پل استر، نویسنده پست مدرن، به بهانه چاپ قریب الوقوع کتاب خاطراتش

پست مدر نیسم؟ نمی دانم چیست!

کتاب خاطرات پل استر به زودی منتشر می شود. به فارسی یا انگلیسی هم خیلی فرق نمی کند چون عادت کرده ایم کتاب های او را با فاصله خیلی کمتری بعد از انتشار به زبان اصلی در ایران ببینیم و بخوانیم. با این همه این کتاب به طور حتم رازهای موفقیت نویسنده اش را پیش روی ما می گذارد؛ نویسنده ای که به اندازه یک جهانگرد، تجربه های گوناگون دارد و به اندازه یک بازیگر، مشهور است. او فیلم هم می سازد و فیلمنامه هم می نویسد و داور جشنواره های سینمایی هم هست اما همیشه اصرار دارد که او را فقط یک نویسنده بنامیم.

زندگی پل استر در پاریس، سرزدن او به سینما تک این شهر و دیدن برترین های تاریخ سینما، مطالعات او روی ادبیات فرانسه و خلاصه کارهای دیگری که او را به رمان هایی به این خوبی رسانده، حتما در این کتاب خاطرات منتشر می شود. او در این مورد می گوید: «البته در کتاب خاطراتم خیلی نباید دنبال چیزهای تازه بگردید. من در کتاب هایم به شدت خودم بوده ام و زندگی ام را لو داده ام، به همین دلیل چیزهای آنقدر عجیبی در این زندگینامه نخواهد دید.» پل استر سپس به کتاب «دفتر چه قرمز» اشاره می کند که همه داستان های او در زندگی واقعی تجربه کرده است. وی که چند سال پیش در این مورد گفته بود: «همه این داستان های باورنکردی برای من اتفاق افتاده اند.» در توضیح بیشتر در مصاحبه ای که به تازگی منتشر شده، می افزاید: «به طور کلی ترجیح می دهم درباره چیزهایی بنویسم که راجع به آنها اطلاعات دارم. آدم به جز تجربیات خودش بر چه چیز دیگری تا این اندازه مسلط است؟ من همواره درباره نیویورک و بروکلین نوشته ام چون جایی است که در آن زندگی کرده ام و بهتر از بقیه دنیا زوایای سیاهش را می شناسم.» استر با توضیح این نکته که کتاب خاطراتش برخی مسائل شخصی زندگی اش را در بر می گیرد، می گوید: «زندگی ما بدبختانه پیش از آن که در آرامش و خلوت سپری شود، جلوی فلاش های دوربین لو می رود. در این شرایط به نظرم اگر خودم چیزی را رو کنم، بهتر از آن است که یکی کشفش کند و آن گاه آن را در بوق و کرنا کند.»

بسیاری از منتقدان ادبی پل استر را نویسنده ای پست مدرن خطاب می کنند و او را نویسنده ای می دانند که بر مبنای اصول و مبنای کلاسیک، داستان هایی خلق می کند که ارتباط مضمونی با فرم و روایت داستان های او ندارد. به طور مثال او فرم و ساختار روایی رمان پلیسی را انتخاب می کند تا خواننده، کتاب را با التهاب موجود در این ژانر بخواند و جلو برود. با این همه استر به روایت قصه ای می پردازد که روایت شخصی خودش به حساب می آید. اما خود نویسنده چنین موردی را قبول ندارد. او خود را قصه گویی همچون داستایوفسکی، ویلیام فاکتور، مارسل پروست، جیمز جویس و فرانتس کافکا معرفی می کند و می افزاید: «من خیلی اهل برچسب زدن به خودم نیستم و خیلی خوشم نمی آید که مرا در چارچوب های از پیش تعیین شده بگذارند. به نظر من مدر نیسم و پست مدر نیسم تفاوت چندانی با هم ندارند. من داستانم را تعریف می کنم و داستایوفسکی هم این کار را انجام می داد. البته هر کدام به شیوه خودمان. پس این عنوان ها از آن چیزهایی است که خودم هم چیزی درباره اش نمی دانم.» وی می افزاید:

«قصه های من عصاره زندگی و تجربیاتم هستند. البته این به آن معنا نیست هر چه را که نوشته ام، در زندگی ام تجربه کرده ام. گاه از خیال و رویا نوشته ام اما این هرگز به آن معنا نیست که درباره واقعیت حرف زده ام.»

به اعتقاد پل استر، که به تازگی کتاب «دیوانگی در بروکلین» او به فارسی ترجمه شده بیش از آن که او به داستان های کمک کند، داستان های او در کمک کرده اند تا با دنیای واقعی کنار بیاید. او بر این باور است که اگر روزی بتواند به هر طریق به جز نوشتن با دنیا کنار بیاید این کار را کنار خواهد گذاشت. وی سپس به زندگی اش در فرانسه اشاره می کند که بخش مهمی از کتاب خاطراتش را شکل داده است: «وقتی رفتم آنجا، ۲۴ سالم بودم. دوره جنگ وینام بود و آمریکایی ها دقیقاً مثل امروز محبوبیت خاصی نداشتند. آن روزها تلاش می کردم چیزهایی بنویسم چون به نوشتن آنها نیاز داشتم. کمی هم حس موفقیت داشتم اما هنوز نمی دانستم می خواهم نویسنده ای را ادامه بدهم یا نه.» وی می افزاید: «آن سال ها این نیاز را در خودم می دیدم که از هیاهوی آمریکا فاصله بگیرم و کمی بیشتر به درونم نگاه کنم. هدف من از زندگی کردن چه بود؟ مهم ترین چیزی که در این سال ها به آن رسیدم این بود که من در آینده قصد دارم نویسنده شوم.» پل استر مطالعه دقیق ادبیات کلاسیک فرانسه را یکی دیگر از مسائلی می داند که در دوره اقامتش در پاریس به آن رسیده است. وی که برخی از این آثار را به انگلیسی هم ترجمه کرده است، در توضیح بیشتر می گوید: «به جز ترجمه اشعار و نوشته های

بیشتر آثار پل استر در حالی به فارسی ترجمه شده اند که هنوز بسیاری از آثار کلاسیک به فارسی ترجمه نشده و بسیاری از نویسندگان، در بهترین حالت با قصه کوتاهی به زبان فارسی آمده اند

یادداشت

مینا زندگی

عصر حجر در دنیای مدرن

پل استر را پیش از آن که نویسنده ای بدانیم که به فرم و ساختار نویسنده گی بهامی دهد باید قصه نویسی بدانیم که مسائل و مشکلات انسان معاصر را روایت می کند. او در داستان هایش به خوبی نشان می دهد که انسان معاصر تا چه اندازه اسیر حوادثی است که خود هیچ نظارتی بر آنها ندارد. از همین روست که شخصیت رمان های پل استر را اغلب آدم هایی ایفا می کنند که ناتوان از حل مشکلاتشان هستند؛ آدم هایی که به یک کارگاه احتیاج دارند تا آنها را از گرفتاری بی حد و حصری که دچارش شده اند، نجات دهد. این گرفتاری ها را نباید در مسائلی که در سطح داستان ها روایت می شود خلاصه کرد، بلکه باید آنها را در سطحی عمیق تر به قضاوت نشست؛ سطحی که آدم های مستاصل دنیای صنعت زده غرب، در آن گیر کرده اند و راه فراری از آن ندارند. در این استیصال، گاه شخصیت ها به ناچار به کسی تلفن می کنند که هیچ شناختی از او ندارند. آنها همان طور که نمونه بارز آن در رمان «شهر شیشه ای» آمده، سرگردان رنجی هستند که دست از سرشان بر نمی دارد. این مسئله در رمان «کشور آخرین ها» به شکل دیگری خودنمایی می کند. ما در این رمان سرگذشت دختری به نام آنایولوم را می خوانیم که در جست و جو برای یافتن برادرش خود را به آب و آتش می زند. در نهایت او در سفری که پیش از آن که واقعی باشد، استعاری است سراز جایی درمی آورد که بی شباهت به ناکجا آباد ذهنی ما نیست. دختر توان برگشتن ندارد. او موقعیت قبلی اش را از دست داده و حتی به چیز قابل توجهی نیز دست نیافته است. قدرت استر در خلق این رمان در آنجاست که او فضایی را می آفریند که به خوبی قابل تصور است و واقعی جلوه می کند. استر به خوبی نشان می دهد که در این شهر به ظاهر متمدن و با آسما نخرش های سر به فلک کشیده باید بدبختی را متصور شد که حتی در عصر حجر هم نمی شد آن را به ذهن آورد! هری که آنایولوم در آن زندگی می کند، هیچ قانونی ندارد و حریم شخصی در آن کاملاً فاقد معناست.

دنیای داستان های پل استر، دنیای اسرار آمیز و دوست داشتنی است؛ دنیایی که با قصه های پری وارش، خواننده را در خود غرق می کند تا پس از زاده شدن دوباره او، چشم به مشکلات اطرافش بیشتر باز کند. او در کتاب «شب پیشگویی» به زندگی روزمره مردم آمریکا می پردازد و فضاهای عمومی را به نمایش می گذارد، اما در نهایت تنهایی آدم ها را در شهر شلوغ نیویورک به تصویر می کشد. آدم های «شب پیشگویی» به مانند بسیاری از شخصیت های دیگر پل استر، خسته از شکست های مداوم عاطفی، میل کمی به ادامه زندگی دارند، با این همه جهان آنقدر بد نیست و هنوز کورسوی امیدی وجود دارد، هر چند دنیای صنعتی و سیاستمدارانی که فقط به مسائل ظاهری نیویورک توجه کرده اند، هر روز به امیدوی را بر آدم ها بسته اند.

پل استر را نویسنده ای پست مدرن به حساب می آورند. او قصه هایش را بر اساس و مبنای کهن روایت ها و به شکلی بسیار ساده روایت می کند و از این رو کمتر خواننده ای است که با داستان های او همراه نشود. او چندان خود را وابسته به یک سبک خاص نمی داند و از همین روست که شاهد شگردهای مختلف داستانی در کارهایش هستیم. گاه از ساختار داستان های پلیسی بهره می گیرد (سه گانه نیویورک) و گاه به کلاسیک های داستانی نظر دارد (مون پلاس و شب پیشگویی). اما آنچه که در داستان های این نویسنده معاصر وجود دارد، ارائه فضایی درونی از اشیاء پیرامونش است؛ روایت دنیایی بی قهرمان که همه چیز در آن رنگ دلهره و حادثه دارد.

کلاسیک فرانسه از نویسنده های معاصر هم چیزهایی را به انگلیسی برگرداندم. به نظر من در این مورد موفق نیز بودم چرا که نوشته های کلاسیک را پیش از من چهره های سرشناسی همچون الیوت و ساموئل بکت به انگلیسی ترجمه کرده اند.»

بیشتر آثار پل استر به فارسی ترجمه شده است از این لحاظ می توان این نویسنده را نویسنده ای خوش شانس به حساب آورد. نوشته های او در حالی که به فارسی ترجمه شده اند که هنوز بسیاری از آثار کلاسیک به فارسی ترجمه نشده و بسیاری از نویسندگان هم نسل او، در بهترین حالت با قصه کوتاهی به زبان فارسی آمده اند. شاید حس شهودی خاصی که نویسنده خود را به آن متعلق می داند در توجهی که ما ایرانی ها به کارش داریم تاثیر بسیاری داشته باشد. او در گفت و گویی درباره تاثیر از فضای پیرامون گفته بود: «گاهی وارد برخی از فضاهای شوم می گویند ما را بنویس، گاهی بعضی از چیزها را می بینم که انگار در حال حرف زدن با من هستند. به همین دلیل گاه حس می کنم که کار خاصی به عنوان یک نویسنده نمی کنم و فقط آن چیزهایی را که از اطراف به من می رسد، می نویسم.»

پل استر علاقه چندانی به سیاست ندارد. با این همه قهرمان داستان های او آدم هایی هستند خسته از تکنولوژی، تنها و ناتوان از این که بتوانند مشکلات زندگی شان را حل کنند. به گفته این نویسنده بیان برخی از این مسائل از ضروریات دنیای داستانی است. او می افزاید: «شاید خیلی جالب نباشد درباره مردی بنویسم که با همسرش، دو فرزندش و امکاناتی که دارد در حال یک زندگی عادی و متعارف است. او در حال گذران زندگی اش است. اما همین که یک اتفاق غیر عادی برایش رخ می دهد، زندگی اش جاذبه داستانی پیدا می کند.» به گفته پل استر، از دست دادن چیزهایی که به آن دل بسته ایم و قرار گرفتن در یک موقعیت جدید، همیشه به بیان داستان هایی نو خواهد انجامید. وی در توضیح بیشتر می گوید: «آدم تا وقتی که چیزی را از دست نداده باشد نمی تواند مورد قضاوت قرار بگیرد و تا زمانی که زندگی عادی ات را می کنی، خیلی خوب و ساکتی. نکته در اینجا است که بعد از اتفاق یک رویداد ناگوار، شما باز هم می توانی ساکت و بی اعتنا باقی بمانی؟»

کامبیز روشن روان:

بارمان میانه ای ندارم

کامبیز روشن روان نامی آشنا در عرصه موسیقی است. او علاوه بر آن که آهنگسازی برجسته به حساب می آید آثار او -چه به عنوان موسیقی همراه با کلام و چه بی کلام- همواره طرفداران بسیاری داشته است.

علاوه بر اینها روشن روان، موسیقی بسیاری از آثار موفق سینمای ایران را نیز ساخته است. به هر حال حضور او به عنوان یکی از آهنگسازان عرصه موسیقی فیلم در سه دهه گذشته کارنامه پربراری از خود برجای گذاشته است. حضور روشن روان به عنوان استاد دانشگاه و یکی از چهره های تئوریک عالم موسیقی از سویی دیگر نام وی را در مجامع فرهنگی هم مطرح می کند. بر افتخارات روشن روان باید حضور در دو دوره جشنواره موسیقی فجر را نیز بیفزاییم. وی در این دو دوره کارها و فعالیت های بسیاری را در مورد موسیقی و تقویت آن در جشنواره انجام داده است. روشن روان در مورد آخرین کتابی که خواننده است، به رشته تخصصی اش اشاره می کند و می گوید: «من معمولاً آخرین کتاب های تخصصی حوزه موسیقی را دنبال می کنم، به همین دلیل، کتاب «هارمونی مدرن» ترجمه مصطفی پورتراب آخرین کتابی است که با دقت آن را خوانده ام.» وی ترجمه دقیق و اطلاعات به روز را از شاخصه های این کتاب برمی شمرد و می افزاید: «از آنجایی که مادر حوزه تئوری موسیقی کتاب های کمی داریم، باید به دو مسئله ترجمه خوب و اطلاعات به روز و دقیق کتاب ها توجه داشته باشیم؛ دو نکته ای که در کتاب مورد بحث مصداق دارد.» روشن روان خواندن کتاب را از سن بسیار پایین شروع کرده است. او از محیط فرهنگی خانه شان می گوید و می افزاید: «انقدر کتاب دور و برم بود که هیچ وقت برای خواندن با کمبود کتاب های درست و دقیق مواجه نبودم اما در طول سال ها، آنقدر عناوین مهم از جلوی چشم رد شده که الان نمی توانم از کتابی نام ببرم.» وی از دو مجموعه «تاریخ ایران» و «تاریخ جهان» به عنوان یکی از آثاری نام می برد که همواره در یادش خواهد ماند. به گفته این موسیقیدان او علاقه چندانی به ادبیات داستانی ندارد. با این همه وی همواره به کتاب های فلسفی، ادبی و هنری توجهی ویژه داشته است.

دیر دو دوره جشنواره موسیقی فجر، سپس به «تاریخ تمدن» نوشته ویل دورانت اشاره می کند و می گوید: «من دست کم دویار این کتاب مرجع را به طور کامل خوانده ام. بارها هم به آن رجوع کرده ام.» وی از علاقه اش به شعر می گوید و از این که دیوان شاعران قدیم و جدید را در خانه اش نگهداری و همواره آنها را می خواند. از روشن روان می پرسیم که خواندن کدام کتاب با ریتم موسیقی در ذهنش همراه بوده و او «ژان کریستف» و «موسیقی شعر» نوشته دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی نام می برد و می افزاید: «من هنگام خواندن این دو کتاب، با خواندن هر عبارت احساس موسیقی داشتم. یعنی حس می کردم که کلمه ها با نوعی موسیقی همراهند.» روشن روان که از خواندن تازه های کتاب در حوزه موسیقی - حتی آنهایی که به زبان انگلیسی چاپ می شوند - غافل نیست، «کتابشناسی موسیقی ایران» را به شاگردان خود هدیه می دهد. وی در توضیح این انتخاب می گوید: «بسیاری از دانشجویان در جریان کتاب ها و مقالات منتشر شده موسیقی نیستند از این رو این کتاب به عنوان اثری مرجع به آنها کمک می کند تا آثار مورد نیاز خود را بیابند.»

کارشناسان از وضعیت چاپ کتاب های تجسمی می گویند

تابلوهای نقاشی بر دیوار کتاب

امکان برای همه وجود ندارد که مثلاً به موزه لوور بروند و آثار هنری را ببینند. طبیعتاً اگر مجموعه ای از این آثار به صورت کتاب وجود داشته باشد بسیار مفید خواهد بود. البته بهتر است بگوییم اصلاً چاره ای جز اینکه آنها را در کتاب یا از طریق اینترنت دید وجود ندارد.

این هنرمند با اشاره به ضرورت وجود کتاب های تصویری مربوط به هنرهای تجسمی بر ضرورت دقت در چاپ مطلوب آنها نیز تأکید می کند: «ناشران و هنرمندانی که می خواهند آثارشان را چاپ کنند باید این دقت عمل را داشته باشند و وسواس لازم را به خرج بدهند.»

پارسائزاد درباره تفاوت های کتاب و اینترنت در دیدن آثار هنری هم معتقد است: «اصولاً دیدن یک کار هنری در کتاب با دیدن آن از طریق رایانه بسیار متفاوت است و هر کدام حس خاص خود را در بیننده ایجاد می کنند و هیچکدام نمی تواند جای دیگری را بگیرد. دیدن آثار هنری از طریق اینترنت، مثل خواندن کتاب در رایانه است. آیا می تواند آن حس طبیعی را ایجاد کند؟»

حبیب الله آیت الهی که دبیری دوسالانه هفتم نقاشی را بر عهده دارد و به زودی قرار است کتاب مربوط به دوسالانه را چاپ و منتشر کند، درباره یک کتاب نقاشی با تصاویر قابل قبول معتقد است که همه اینها به چاپخانه، سرمایه ناشر، نظارت و سطح کار آن هنرمند بستگی دارد. او با بیان اینکه در ایران این امکان وجود دارد که با حداکثر دقت و نزدیک بودن نقاشی ها به اصل، یک کتاب هنری چاپ شود می گوید: «ما این امکان را داریم که کتاب ها را به همان خوبی و با همان کیفیتی که در خارج از کشور چاپ می شوند، چاپ کنیم.»

آیت الهی با بیان اینکه ایجاد چنین کیفیتی به ناشر بستگی دارد و اینکه آیا او می خواهد به اندازه کافی سرمایه گذاری کند یا نه، می گوید: «بعضی از ناشران دولتی این کار را نمی کنند. گاهی هم برای اینکه کتاب ارزان تر تمام شود از خیر کیفیت مطلوب می گذرند که درست نیست.»

او درباره کمک هایی که دولت می تواند برای چاپ چنین کتاب هایی به ناشران داشته باشد می گوید: «دولت می تواند با پرداخت وام های کم بهره با اقساط بلندمدت این حمایت را انجام دهد تا قیمت چنین کتاب هایی پایین بیاید و ناشران هم نگران برگشت سرمایه شان نباشند.»

به گفته آیت الهی یکی از دلایل پایین بودن کیفیت کتاب های نقاشی، استفاده نکردن ناشران از ناظر است. او با بیان اینکه قرارداد ناشر با مولف، جدای از قرارداد او با ناظر چاپ است، می گوید: «معمولاً ناشرها برای اینکه هزینه ناظر را نپردازند این قرارداد دوم را منعقد نمی کنند و به همین دلیل معمولاً کتاب ها بدون نظارت چاپ می شود که نتیجه خوبی ندارد.»

وی با این توضیح که ناظر کسی است که به کار چاپ و رنگ آگاه است و باید در هنگام چاپ بر وضعیت آن نظارت کند تا همه چیز به طور طبیعی انجام شود، می گوید: «اگر ناشر نخواهد کتاب از چاپ خوبی برخوردار باشد و بخواد برای این کار هزینه کند از ناظر چاپ هم استفاده می کند و با توجه به افزایش روزافزون علاقه مندان به هنر، این کتاب ها فروش می روند؛ چون دانشجویان هم به این گونه کتاب ها احتیاج دارند. پس ناشران نباید نگران فروش کتاب ها باشند. این اتفاق به هر حال می افتد.»

تیره تر از اصل کارها مواجه می شویم. این اصلاً درست نیست که به عوض کردن رنگ ها بیننده گمراه شود. چرا که در یک کار نقاشی، رنگ، نقش تعیین کننده ای بازی می کند. به هر حال در چاپ یک کتاب مربوط به هنرهای تجسمی نظارت دقیقی لازم است؛ چه آن کتاب آثار هنرمندی صاحب نام باشد و چه گمنام.»

کوروش پارسائزاد دیگر هنرمند گرافیست هم با تأکید بر اینکه در چاپ این دست کتاب ها باید یکسری قوانین کلی را رعایت کرد می گوید: «کیفیت بالای چاپ، یک اصل غیر قابل اجتناب است. کاغذ مرغوب هم نقش مهمی را در این میان بازی می کند. در کل لازم است این اصول اولیه رعایت شود تا بیننده در حد امکان با کارها ارتباط بهتری برقرار کند.» او معتقد است در سال های اخیر کیفیت چاپ بهتر شده، در فناوری چاپ تغییرات اساسی ایجاد شده و ماشین آلات چاپ جدیدتری وارد ایران شده اند. پارسائزاد این پیشرفت فناوری را در نتیجه کار چاپ در ایران چندان موثر ارزیابی نمی کند و می گوید: «در صنعت چاپ در ایران کارهای خوبی انجام نمی شود. مشکل از کاربران و خود دستگاه هاست. کاربر باید تحصیل کرده این رشته و دوره کار با آن دستگاه را دیده باشد تا بتواند از آن دستگاه بهترین چاپ را بگیرد.»

پارسائزاد علاوه بر اینها جنس کاغذ و رنگ هایی که برای چاپ استفاده می شوند را هم مؤثر می داند و می گوید: «اگر رنگ غیر مرغوب باشد، ماشین چاپ از سرویس خارج شده باشد، کاربر خسته باشد و... نتیجه اش بیرون آمدن یک کتاب با کیفیت نامطلوب است.»

وی به چاپ محدود آثاری با کیفیت های مطلوب در سال های اخیر اشاره می کند و با بیان این که این مسئله نشان دهنده وجود امکانات چاپی مناسب در کشور است توضیح می دهد: «این نشان می دهد که چاپخانه های ما این بضاعت را دارند و می توانند با توجه بیشتری کتاب هایی با کیفیت بهتر را در بیآورند و امکاناتی که در حال حاضر در ایران وجود دارد پیش از این وجود نداشت.»

دیدن آثار هنری به طور مستقیم و بدون واسطه هایی چون اینترنت و... قطعاً تأثیر گذار است. پارسائزاد در این باره نیز معتقد است: «بسیاری از آثار هنری در هیچ نمایشگاهی وجود ندارند. آنها یا در موزه ها پراکنده اند و یا در مجموعه های خصوصی و این

دیدار از نمایشگاه ها و موزه ها و داشتن یک مجموعه خصوصی قابل توجه از آثار نقاشان بزرگ، اگر چه آرزویی شیرین، اما دیر یاب و حتی نایاب است. دسترسی به آثار هنرمندان بزرگ تاریخ بسیار دشوار است. اگر چه وجود کتاب های تصویری مربوط به هنرهای تجسمی نمی تواند رضایت تمام و کمال علاقه مندان را فراهم کند، اما به هر حال تنها راه و یا شاید بهترین راه موجود است. در عین حال مشکل دیگری که اکنون گریبانگیر کتاب های تصویری مربوط به هنرهای تجسمی ماست کیفیت پایین چاپ این کتاب ها و نبود دقت در چاپ آنهاست. در واقع باید توجه داشت ضرورت چاپ کتاب هایی از این دست به دستاویزی برای توجیه کیفیت نامطلوب آنها تبدیل نشود به گفته کارشناسان همواره لزوم فراهم ساختن شرایط مطلوب و تخصیص امکانات ویژه برای این کتاب ها، بیش از سایر انواع کتاب ها احساس می شود.

کوروش شیشه گران هنرمند نقاش با بیان این که برای هر کتاب مربوط به هنرهای تجسمی، وجود تصویر، یک امر ضروری است؛ معتقد است که مخاطب کتاب از هر قشری که باشد برای درک بیشتر متن نیازمند دیدن تصویر است. این هنرمند با بیان این که درباره کتاب های هنرهای تجسمی این ضرورت بیشتر احساس می شود می گوید: «در کتاب های تجسمی حتی اگر کتابی تئوریک باشد، باز هم وجود تصاویر ضروری است. زمانی می توانیم یک نقاش را درک کنیم که آثارش را بشناسیم و زمانی آثارش را می شناسیم که آنها را ببینیم. به هر حال امکان دیدن اصل همه این آثار وجود ندارد و تنها از طریق دیدن تصاویر در کتاب امکانش وجود دارد.»

او با تأکید بر اینکه صرف چاپ کردن یک کتاب تصویری اهمیتی ندارد در توضیح بیشتر می افزاید: کاری که از یک نقاش چاپ می شود لازم است با چاپ خوبی همراه باشد. باید رنگ ها درست باشد، مشخصات کار به دقت در کنار آن نوشته شود، اندازه تابلو، ابزار و مواد اولیه مورد استفاده در کار و همه اینها باید در کنار اثر ذکر شود. چرا که لازم است خواننده کتاب از ویژگی های فیزیکی نیز مطلع شود. شیشه گران، حرفه ای یا غیر حرفه ای بودن مخاطب را در ضرورت درج این اطلاعات اولیه در ذیل هر اثر دخیل نمی داند و با اشاره به اینکه این کتاب برای هر مخاطبی که باشد ذکر اطلاعات ضروری است می گوید: «به هر حال باید دانست که مشخصات این تابلوها چه بوده است.»

این هنرمند نقاش وجود یک چاپ خوب را بسیار ضروری می داند و می گوید: «گاهی پیش می آید که کتاب ها با چاپ های نه چندان خوبی بیرون می آیند، چرا که مثلاً چاپخانه مناسبی برای این نوع کار انتخاب نشده است. برای چاپ یک کتاب تصویری باید تمهیدات مناسب تری اندیشید و ظرافت های بیشتری را برای چاپ مد نظر قرار داد.»

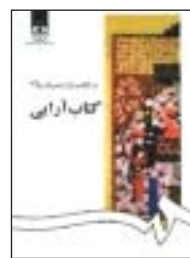
این نقاش با تأکید بر اینکه آثار مربوط به هنرهای تجسمی را باید دید تا بتوان درباره اش نظر داد، تأکید می کند: «درباره هنرهای تجسمی تنها با خواندن مطالب نمی توان به آن شناختی که باید رسید.» شیشه گران معتقد است اگر دقت لازم در هنگام چاپ اعمال نشود، حاصل کار می تواند برای بیننده گمراه کننده باشد. او تأکید می کند: «گاهی مولف کتاب بر کار چاپ نظارت می کند و مصر است که کار درست از آب دربیاید اما گاهی هم این اتفاق نمی افتد. گاهی در کتابی با رنگ های روشن تر یا

گزارشی از «کتاب آرای» بخشی از مجموعه تاریخ هنر ایران در دوره اسلامی

شانه بر زلف کتاب

تاریخ پرشکوه فرهنگ ایران اسلامی آنچنان است که دستاوردهای آن را نمی توان بر فرهنگ جهانی نادیده گرفت. یکی از مسائلی که در این فرهنگ باید جست و جو کرد، اهمیتی است که به کتاب به عنوان یکی از نهادها و دستاوردهای مهم فرهنگی داده شده است. از این روست که کتاب در فرهنگ ایران اسلامی، همواره با نوعی قداست همراه بوده است و هنرمندان و صنعتگران بسیاری کوشیده اند تا کتاب های منتشر شده را به بهترین وجه ممکن تزئین کنند. پیدایش هنر - صنعتی با عنوان کتاب آرای را باید محصول چنین دیدگاهی دانست؛ مسئله ای که در کتاب «کتاب آرای» از مجموعه تاریخ هنر ایران در دوره اسلامی دستمایه تحقیق و پژوهش قرار گرفته است. مولف در مقدمه ای که بر کتاب حاضر نوشته نخست به تعریف این واژه پرداخته و در این مورد نوشته است: «کتاب آرای اصطلاح سنتی است و هنرهای متفاوتی را دربرمی گیرد. این هنر به اندازه عظمت خود کتاب و آرایش آن پیچیده و وسیع است.» به گفته این پژوهشگر، کتاب آرای به معنای سنتی به تنهایی یک هنرستان و یک مدرسه هنری است که شامل کلیه اقدامات متنوع مربوط به روی جلد و درون آن می شود. وی می افزاید: «به بیان دیگر، کتاب آرای مباحث مربوط به شکل (فرم) و محتوا را دربرمی گیرد و از زاویه ای دیگر کتاب آرای با همان مفهوم سنتی، مجموعه ای است از شکل و محتوا و فناوری (تکنیک) و به بیان جزئی نگر فهرستی است از فعالیت های هنری چون نگارش، خط، خوشنویسی، طراحی، تزئینات، رنگ، صفحه آرای و تصویرگری همراه با ساخت و جنس و نوع کاغذ و روش های مربوط به جلد سازی.» مولف در فصل های بعدی کتاب، کتاب آرای را از منظر تاریخی بررسی کرده است. او در فصل اول کتاب به تاریخ کتاب آرای تا پایان دوره سلجوقی پرداخته است. وی در این مورد می نویسد: «اگرچه نسخ و اسناد باقیمانده از هر دوره ای کلیدی ترین اسناد برای بررسی وضعیت کتاب آرای در آن دوره است اما متأسفانه به دلیل موجود نبودن اسناد کافی، بررسی کتاب آرای در گذشته چندان مقدور نیست.» وی به بررسی کتاب آرای به عنوان هنری بنیادین در سال های پس از ورود اسلام به ایران اشاره می کند و از قرآن به عنوان کتابی نام می برد که همواره بیشترین و زیباترین تزئین ها را به خود اختصاص داده است. وی سپس به تاسیس نهادهای آموزشی در دوره سلجوقی می پردازد که خود سبب پیدایش هنرمندان صاحب سبک و معتبری در عرصه کتاب آرای شد:

«نظام الملک مدارس و نهادهای آموزشی را بنا نهاد که به نام وی نظامیه خوانده می شدند و در آن به ترویج علوم دینی می پرداختند. بیشتر شهرهای بزرگ نظیر بغداد، نیشابور، اصفهان و هرات نظامیه داشتند. وی شخصا علما و دانشمندان را به تدریس در نظامیه ها فرامی خواند. این مدارس احتمالاً کتابخانه داشتند. هر چند امروزه آثار معتبری نظیر نسخ خطی که وی سفارش داده باشد در دست نیست.» وی سپس به تحولات کتاب آرای در این دوره اشاره و از سبک های مختلف آن می نویسد: «نقوش به کار رفته در این تزئینات را نقوش هندسی همراه نقوش گیاهی نظیر برگ یا درخت (به خصوص در تزئینات سوره ها) شکل می دهند... ویژگی خاص هنر سلجوقی در این دوره به کارگیری عناصر هندسی بود. تزئینات گیاهی به خصوص اسلیمی نیز تحول بیشتری در این

دوره یافت. نقوشی نظیر اسلیمی همراه برگ نخل و... را در سرلوح ها می توان تشخیص داد.» مولف پیش تر از این به تحول هنر کتاب آرای که با ورود اسلام به ایران مقارن بود اشاره کرده است به گفته وی، با ورود به دوره اسلامی، کتاب آرای سرعتی عظیم یافت تا از این طریق مکنونات معناگرایانه این دین توحیدی نخست در چهره قرآنی و با نگارش و آرایش قرآن جلوه گر شود و سپس قلمروهای علم و ادبیات را درنوردد. فصل دوم کتاب به کتاب آرای در دوره مغول اختصاص دارد. وی این دوره را دوره تاریکی و افول فرهنگ و هنر ایران می داند و از این رو معتقد است که کتاب آرای نیز از سرنوشتی مشابه برخوردار بوده. به گفته مولف کتاب و کتاب آرای از این دوره آثار چندانی به جای نمانده است اما از روی آثار باقیمانده می توان به نکات مهمی درباره کتاب آرای دست یافت. وی از «وقف نامه ربیع رشیدی» به عنوان یکی از آثار باقیمانده نام می برد. وی مصورسازی دیوان شاعران، تحولات مینیاتور و تاثیر ایلخانان را از خصوصیات انتهای این دوره عنوان می کند و می نویسد: «شیوه تزئین و تذهیب کتاب در دوره مظفری بعدها نقش ویژه ای در شکل گیری سبک شیراز در کتاب آرای دوره تیموری، تحت نظر شاهزادگان تیموری چون اسکندر سلطان و ابراهیم میرزا داشته است.» این پژوهشگر، گرایش از هنر هندسی به سوی طبیعت را از خصوصیات دوره مغول عنوان می کند. به گفته وی، در صفحات میانی یکی از قرآن های تزئین شده در این دوره، تزئینات آن از حالات انتزاعی و هندسی اندکی متعادل تر شده و به خصوص گرایش هایی به

طبیعت گرایی را می توان در آن مشاهده کرد. مؤلف در فصل سوم به دوره تیموری در فصل چهارم به دوره صفوی، در فصل پنجم به دوره قاجار و در فصل ششم به تحول صفحه آرای در مینیاتورهای نسخ خطی پرداخته است و تصاویر، شرح اصطلاحات کتاب آرای و منابع و مآخذ از بخش های انتهایی کتاب است. او در هر کدام از این فصول، علاوه بر بررسی سیر تحول هنر صنعت کتاب آرای، آثار موفق این حوزه را به خوبی معرفی کرده است. به عنوان نمونه، وی در فصل مرتبط با عصر صفوی - که آن را می توان از دوره های درخشان کتاب آرای عنوان کرد - کتاب آرای آثاری همچون خمسه نظامی، ظفرنامه تیموری، دیوان امیرشاهی سبزواری، دیوان حافظ، کلیات سعدی، دیوان سنایی و کلیات سعدی را از نظر فرم و اجرای کتاب آرای مورد بررسی قرار داده است. وی در مورد دیوان حافظ که در دوره صفوی کتاب آرای شده می نویسد: «این دیوان با سرلوحی آغاز می شود که تاحدودی از بین رفته، اما مشخص است که نقوش ظریفی داشته است. سرلوح نیم تاج کم ارتفاعی در بالا و کنیبه ای عریض در پایین دارد که از فرم کلی سرلوح دیوان امیرشاهی پیروی می کند.» این پژوهشگر و استاد دانشگاه در ادامه می نویسد: «رنگ غالب این سرلوح طلایی و لاجوردی و پس از آن قرمز شنگرف است که با کاربرد آن در دورگیری لچک ها نمود بیشتری دارد و اسلیمی ها و گل های آن نیز به شیوه مکتب هرات نقش اندازی شده اند.» تصاویری که در انتهای کتاب آورده شده، می تواند سیر تحول کتاب آرای در ایران را به شکل تصویری روایت کند. این آثار هر چند با کیفیت چندان مناسبی به چاپ نرسیده اند اما می توانند ما را تا اندازه زیادی با این روند تحول آشنا کنند. «کتاب آرای» توسط مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی (سمت) منتشر شده است.

صفویه؛ اعتلای نگارگری

کتاب «نگارگری» که از مجموعه کتاب های تاریخ هنر ایران در دوره اسلامی منتشر شده، به بررسی این سبک هنری از پیدایش آن تا پایان دوره قاجار پرداخته است. این کتاب که توسط مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی «سمت» منتشر شده، در دو رویکرد تاریخ نگارانه و زیبایی شناسانه این مسئله را مورد بررسی قرار داده است. افزون بر این بسیاری از چهره های مطرح نگارگری ایران از جمله افرادی همچون لطفعلی (صورتگر)، نجفعلی (آقا نجف)، کمال الملک، رضا عباسی، سلطان محمد، آقا میرک و محمدزمان رامعرفی و به بررسی سبک کاری شان پرداخته است. مولف در مقدمه ای که بر کتاب حاضر نوشته از اهمیت این هنر در طول تاریخ هنر اسلامی ایران سخن رانده و درباره اعتبار آن در حوزه کتاب آرای گفته است: «نسخ خطی ایران، همواره مجموعه ای از زیباترین نمونه های هنر خوشنویسی و نگارگری را به نمایش می گذارد. در واقع، در صنعت کتاب آرای، دو هنر نقاشی و خوشنویسی کنار هم قرار می گیرد. البته در بهترین نمونه های نگارگری، نظیر مکتب هرات دوره تیموری و تبریز صفوی، هنر نقاشی بر خطاطی پیشی می گیرد.» به گفته این مولف، هنر نگارگری ایران با تصویرسازی نسخ خطی پیوندی ناگسستنی دارد، بنابراین نگاره ها همواره در اندازه های کوچک صفحات نسخ خطی قرار می گیرند.

کتاب «نگارگری» دوازده فصل دارد که به ترتیب عبارتند از «نگارگری در دوره سلجوقی»، «نگارگری در دوره ایلخانی»، «نگارگری در دوره آل اینجو»، «نگارگری در دوره آل مظفر (مظفریان)»، «نگارگری در دوره آل جلایر»، «نگارگری در دوره تیموریان»، «نگارگری در دوره ازبکان»، «نگارگری در دوره ترکمانان»، «نگارگری در دوره صفویه»، «نگارگری در دوره زندیه» و «نگارگری در دوره قاجار». وی در ابتدای هر کدام از فصل ها، نخست به شرحی اجمالی از تاریخ عمومی دوره مورد نظر ارائه می دهد و سپس به شرح خصوصیات هنری و سبکی آن دوره و معرفی هنرمندان مطرح می پردازد. این مولف در فصل پایانی کتاب که به هنر قاجاریه اختصاص دارد، آن را به شدت متأثر از هنر دوره زندیه می داند و می نویسد: «نقاشی عهد زندیه که خود ادامه دهنده سنت فرنگی سازی صفوی بود با مختصر تغییری به دوره قاجار انتقال یافت. او در این جمله به خوبی نشان می دهد که نگارگری علاوه بر آن که سیری پیوسته را در تاریخ هنر ایران طی کرده، مقارن با تغییرات فرهنگی با موضوع جدید خود را همخوان و همراه کرده است. وی در ادامه این فصل به بررسی نقاشی ها و نگارگری این دوره می پردازد. «تک چهره های تمام قد فتحعلی شاه»، «شاهنامه داوری» و کتاب «هزار و یک شب» از جمله آثاری هستند که رهنورد آنها را بررسی کرده است. وی در مورد این دوره که آن را پیوندی بین سنت و مدرنیسم در نگارگری ایران می داند، می نویسد: «در دوره قاجار، با تلفیق سنت های ایرانی - اسلامی با سنت های غربی و تلفیق سبک عامیانه و تاثیر اروپا، مکتبی پدید می آید که نمی توان آن را جزو مکاتب گذشته یا حتی مکاتب غربگرا قرارداد. این مکتب به رغم نوآوری و منحصر به فرد بودن، فاقد ارزش های متعالی است، نگارگری سنتی ایران به لحاظ محتوایی و بصری با کمال الملک پایان می یابد و دوره رئالیسم که واسط سنت و مدرنیسم است در نقاشی ایرانی آغاز می شود.»

بازخوانی دفاع مقدس

جنگ ایران و عراق پرسش‌ها و پاسخ‌ها / فرهاد درویشی / مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه / ۱۳۸۶ / ۱۲۰۰ تومان.

اهمیت جنگ تحمیلی بسیاری از کارشناسان داخلی و سیاسی را بر آن داشت تا اهمیت این رخداد عظیم را از زوایای گوناگون بررسی کنند. در این مسیر تلاش شده ماهیت، زمینه‌ها، تاثیرات و نتایج جنگ مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. اما به رغم بررسی‌هایی که تاکنون در این خصوص انجام شده، باز هم سوالات و ابهاماتی در اذهان مردم وجود دارد که پاسخ به آنها ضروری به نظر می‌رسد. در این باره مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ سپاه با انتشار کتابی به سوالات و ابهامات مطرح درباره جنگ ایران و عراق پاسخ گفته است. تدوین‌کنندگان کتاب «پرسش‌ها و پاسخ‌ها» سعی کرده‌اند سوالات مطرح در زمینه جنگ ایران و عراق را از محافل و نشست‌های مختلف جمع‌آوری و به صورتی روان جواب دهند.

حدود ۱۵۰ سوالی که در کتاب مطرح شده، حاصل مراجعه به مراکز آموزشی مختلف در مقاطع تحصیلی راهنمایی، دبیرستان و دانشگاه، تعدادی از مساجد شهر تهران و... است که با بهره‌گیری از ۵۵ منبع داخلی و خارجی اعم از کتاب و نشریه پاسخ داده شده‌اند. کتاب دربرگیرنده هفت فصل و شش ضمیمه است. نویسنده در فصل اول سوالات مطرح در مورد ابعاد تاریخی جنگ را جواب داده است. فرهاد درویشی ۱۳ سوال مطرح را تحت دو عنوان زمینه‌های جنگ و دلایل و اهداف آغاز جنگ آورده و سعی کرده است به آنها پاسخ گوید.

فصل دوم شامل ۲۲ سوال درباره ابعاد نظامی جنگ است که به وضعیت نظامی دو کشور در آغاز جنگ، نحوه تجاوز عراق به ایران، اهداف اولیه و علل ناکامی عراق، محل تامین تجهیزات این کشور، رفتار عراقی‌ها و ایرانی‌ها با اسیران دو کشور، دلایل ادامه جنگ توسط ایران پس از آزادی خرمشهر و... اشاره می‌کند. محور فصل سوم ابعاد سیاسی جنگ است که در شش محور و در قالب ۵۵ سوال مطرح شده است.

فصل بعدی تحت عنوان ابعاد تبلیغی، فرهنگی و اجتماعی شکل گرفته و به سوالاتی نظیر ابزارها و شیوه‌های تبلیغاتی ایران و عراق چه بود؟ فیلم‌های جنگی تا چه اندازه مستند هستند؟ و نیز سوالاتی درباره شعر و موسیقی و نقش آن در دوران جنگ، سازندگان اشعار و... پاسخ می‌دهد. در فصل پایانی نیز نتایج و پیامدهای جنگ مورد سوال بوده که سعی شده ابهاماتی که درباره خسارات مادی، آمار شهیدان و جانبازان کشور وجود دارد پاسخ داده و برطرف شود. همچنین اصطلاحات نظامی در جنگ، فهرست عملیات‌های ایران و اقدامات عراق، توافق الجزیره (۱۳۵۳/۱۲/۱۵)، عهدنامه الجزایر (۱۹۷۵) و متن قطعنامه ۵۹۸ در قالب ضمایمی ارائه شده است.

به طور کلی کتاب اطلاعات و آگاهی‌های مفیدی به مخاطب به ویژه نوجوانان و جوانان امروز که جنگ را درک نکرده‌اند می‌دهد و بسیاری از شبهات مطرح شده را تا حدود زیادی برطرف می‌کند.

با شعاع‌الدین فلاح دوست درباره تدوین تقویم تاریخ دفاع مقدس

تقویم سنگرها و ورق خورد

هفتمین جلد از مجموعه تقویم تاریخ دفاع مقدس به تازگی چاپ و منتشر شده است. مجلدات هشتم تا دهم نیز در مرکز اسناد انقلاب اسلامی مراحل آماده‌سازی چاپ را پشت سر می‌گذارد. در این مجموعه سعی شده همه رویدادها و وقایع دوران دفاع مقدس بر اساس اسناد و مدارک و به تفکیک ماه تدوین شود. این کار را مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی به عهده گرفته است.

به گفته فلاح دوست، رئیس این مرکز با وجود این که نیروی زمینی ارتش یکی از ارکان اصلی جنگ به شمار می‌رفت، اما تاکنون در این عرصه کاری انجام نداده بود. به علاوه احساس می‌شد جای کتابی مستند - که بر مبنای اسناد و مدارک به واقعیت‌های جنگ پرداخته باشد - خالی است. بنابراین تصمیم به تدوین مستند تاریخ دفاع مقدس گرفتیم.

در این مجموعه حوادث و رویدادهای هر ماه در قالب کتابی منتشر شده که دربرگیرنده ۳۰ فصل و هر فصل نیز متعلق به یک روز است. البته پیش از این نیز سپاه پاسداران روزشمار دفاع مقدس را تدوین و منتشر کرده بود.

ثبت ایام پرحادثه دفاع مقدس

مجموعه تقویم تاریخ دفاع مقدس از شهریور سال ۵۹ شروع شده و اکنون به وقایع سال ۶۲ رسیده است. آن طور که رئیس مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس می‌گوید تاکنون حدود ۳۹ جلد از این مجموعه تدوین شده است: «ما وقایع و حوادث هر ماه را از درون اسناد و مدارک موجود استخراج و تدوین می‌کنیم و سپس برای چاپ در اختیار مرکز اسناد انقلاب اسلامی قرار می‌دهیم.»

اما به نظر می‌رسد که با توجه به نوسانات وقایع و حوادث دوران دفاع مقدس، نه تنها حجم کتاب‌ها با هم بسیار متفاوت باشد، بلکه حتی رویدادهای برخی ماه‌ها به اندازه‌ای نباشد که بتوان از آن کتابی منتشر کرد. سرهنگ فلاح دوست در این باره به ماه‌های پر عملیات و پرحادثه اوایل جنگ اشاره می‌کند و می‌گوید: «طبیعتاً حجم کتاب‌ها در این ایام زیاد است اما در اواسط دوران دفاع مقدس با توجه به کاهش رویدادها، حجم کتاب‌ها کمتر می‌شود و این امکان وجود دارد که حوادث چند ماه را در قالب یک کتاب منتشر کنیم.»

او در مورد نوع منابع و اسناد استفاده شده در این مجموعه نیز چنین توضیح می‌دهد: «ما می‌خواهیم یک نگاه کلی به جنگ داشته باشیم و از آنجایی که نگاه ما نگاهی تاریخی گونه است، از تمام مطالب و منابع مستند موجود بهره گرفته و می‌گیریم. حتی از کتاب‌هایی که قبلاً با این رویکرد تهیه شده‌اند، استفاده می‌کنیم. در واقع هر مطلب و نوشته‌ای که می‌تواند به تقویت بنیه استنادی کتاب کمک کند، از نگاه ما دور نمانده است.»

فلاح دوست معتقد است این مجموعه سعی کرده است واقعیات جنگ را شفاف و با دقت تاریخ نگاری، ارائه دهد. او اضافه می‌کند: «جنگ ما یک جنگ هشت ساله بود که در آن دو نیروی نظامی سپاه و ارتش و نیز بسیج که همان نیروی مردمی است، شرکت داشتند. کل عملیات‌هایی که ارتش یا سپاه به تنهایی و یا به صورت مشترک انجام داده‌اند در کتاب عرضه شده است.»

فلاح دوست در پاسخ به این سوال که آیا این

مجموعه آنقدر جامع و کامل است که هیچ رویدادی را از قلم نینداخته باشد، می‌گوید: «با توجه به محدودیتی که در هر سازمان وجود دارد، ما نیز به همه اسناد و مدارک دسترسی نداشته‌ایم اما از آنچه در دسترس ما قرار گرفته نهایت استفاده را کرده‌ایم، همچنین از سایر سازمان‌های مرتبط با دفاع مقدس در حد توان مطلب و سند گرفته و بهره‌برداری کرده‌ایم. اگر هم نقصی در کتاب باشد، شاید به محدودیت دسترسی ما به منابع برگردد. به هر حال جای تکمیل این مجموعه باز است. زیرا مسائل تاریخی دستخوش اتفاقات مختلفی می‌شود. ما این سعه صدر را داریم که اگر اشکال، کمبود و نقصی در مجموعه تقویم تاریخ دفاع مقدس موجود باشد، آن را بپذیریم و آن را در چاپ‌های بعدی اضافه و یا اصلاح کنیم.»

تدوین تاریخ و کشف حقایق

این مجموعه حاصل تلاش امیران و فرماندهان زمان جنگ با حمایت کارگروهی و جمعی کارکنان پایور و وظیفه مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس در معاونت عملیات نیروی زمینی ارتش از سال ۱۳۸۲ تاکنون است و از ویژگی‌های مشخص آن این است که همزمان با ارائه گزارش وقایع و حوادث جبهه‌های جنگ، از رویدادهای سیاسی داخلی غافل نشده است و به اخبار مهم کشور تحت عنوان بازتاب‌های رسانه‌ای نیز اشاره می‌کند.

پیش از این نیز شرح حوادث شهریور ۵۹ تحت عنوان «آخرین روزهای صلح» حوادث مهرماه با نام

مجموعه تقویم تاریخ

دفاع مقدس از شهریور

سال ۵۹ شروع شده و اکنون

به وقایع سال ۶۲ رسیده

است. تاکنون حدود

۳۹ جلد از این مجموعه

تدوین شده

«غرش توپ‌ها»، حوادث آبان در کتاب «پل‌های تسخیرناپذیر» و شرح حوادث ماه‌های آذر، دی و بهمن همین سال در کتاب‌هایی تحت عنوان‌های «تنبیت متجاوز»، «گام‌های نخستین» و «گام بر بام میمک» چاپ و منتشر شده بود.

در این کتاب‌ها به کوچک‌ترین رویدادهای نظامی و سیاسی اشاره شده است تا جایی که حتی از زخمی شدن یک سرباز نیز نام برده می‌شود. رئیس مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش در این باره می‌گوید: «یکی از منابع مورد استفاده ما در این مجموعه، گزارش‌های نوبه‌ای ارتش بوده است. در این گزارش‌ها کوچک‌ترین اتفاقات جنگ نیز ثبت و ضبط شده و به صورت یک سری گزارش‌های روزبه‌روز از وقایع جنگ گردآمده است.»

او اشاره به رویدادهای جزئی را برای درک فضا و جو حاکم بر آن ایام ضروری می‌داند و از کشف حقایقی بزرگ در جریان تدوین تاریخ دفاع مقدس سخن می‌گوید: «تعداد شهداء، جانبازان و مجروحان ما در شمال غرب بسیار قابل توجه است. در واقع اشاره به این که رزمندگان در جبهه‌ها در معرض خطر، مجروحیت و شهادت بودند، با انتشار همین اطلاعات ریز مشخص می‌شود.»

فلاح دوست معتقد است که در جریان تدوین این مجموعه نکات و واقعیت‌های بسیار مهمی از لابه‌لای اسناد و مدارک کشف شده است البته این موارد به دید و نگاه مخاطب و نتیجه‌ای که او می‌خواهد از مطالعه مجموعه بگیرد، بستگی دارد. او همچنین بر این باور است که مخاطبان کتاب کاملاً ویژه هستند، زیرا تاریخ جنگ برای محققان و افرادی جذاب است که به دنبال روشنگری ذهن خود یا جامعه هستند. همچنین برای نویسندگان می‌تواند منبع بسیار خوبی باشد.

جلد یازدهم از مجموعه تقویم تاریخ دفاع مقدس با نام «آزادسازی نولود» چند روز پیش به کوشش سرتپ نی کریمی از سوی انتشارات توسعه قلم چاپ و منتشر شده است. این کتاب به رویدادهای تیرماه سال ۱۳۶۰ می‌پردازد. به گفته فلاح دوست این اقدام تجربه‌ای جدید در کنار سایر کتاب‌های منتشر شده مرکز اسناد است.

با منصور بهرامی، روان شناس و مترجم «تحلیل رفتار متقابل»

ترجمه تئوری، تئوری ترجمه

اولین بار در سال ۱۹۵۵ نظریه تحلیل رفتار متقابل توسط اریک برن روانپزشک کانادایی ارائه شد. این نظریه به سرعت فراگیر و کاربردی شد تا جایی که امروزه افراد بسیاری به صورت روان درمانی فردی یا گروه درمانی و یا کلاس های آموزشی به تغییرات ریشه ای مورد نیاز در ساختار شخصیت خود یا در روابط اجتماعی با دیگران دست یافته اند. در دوران معاصر مقالات و کتاب های زیادی در زمینه تحلیل رفتار متقابل منتشر شده که بسیاری از آنها به فارسی برگردان شده اما به تازگی انتشارات خط هنر کتابی با همین عنوان را که اثر تالیفی منصور بهرامی است منتشر کرده است. منصور بهرامی دانش آموخته روان شناسی و رئیس هیئت مدیره انستیتو تحلیل رفتار متقابل است. وی همچنین در انجمن های مختلف فعال در زمینه روان شناسی مانند انجمن روان شناسان بالینی ایران و انجمن روان شناسی اجتماعی ایران عضویت دارد. «روان شناسی افراد موفق از دیدگاه تحلیل رفتار متقابل»، «تربیت کودک بدون تنبیه» و «امپراتوری های ذهن» از دیگر آثار وی است که بهرامی ترجمه کرده است.

تحلیل رفتار متقابل در روان شناسی چه جایگاهی دارد و تولید منابع مکتوب چه کمکی به مخاطبان می کند؟

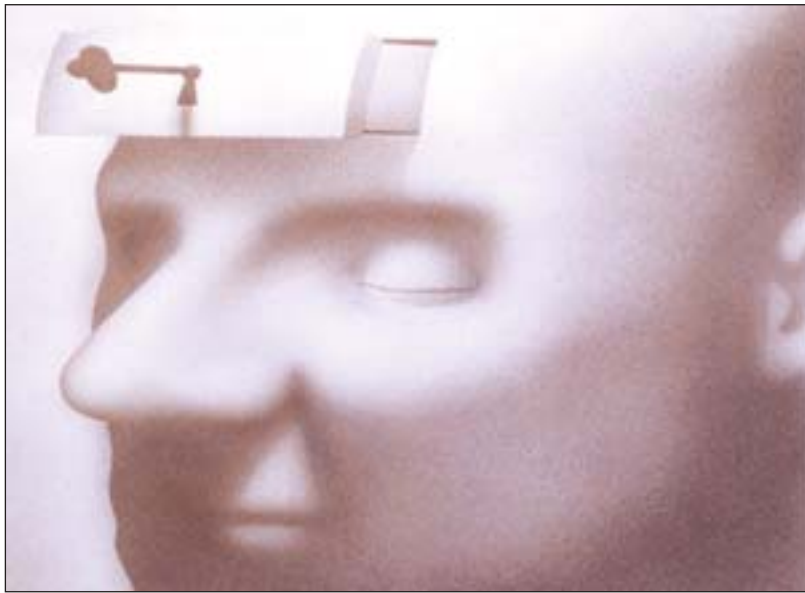
روان شناسی یکی از علوم قرن جدید به شمار می آید. هرچه این علم کاربردی تر باشد بیشتر مورد توجه و استفاده قرار می گیرد و برای افرادی که نیاز به اصلاح ارتباطات خود دارند موثرتر خواهد بود. تحلیل رفتار متقابل از تئوری های مهم روان شناسی است که به علت علمی و کاربردی بودن آن فراگیر شده به طوری که در زمینه های مشاوره، روانکاو، گروه درمانی، مدیریت، جامعه شناسی، توسعه سازمانی، آموزش و... کاربرد پیدا کرده و نظریه های جدیدی توسط متخصصان در این زمینه ها ارائه شده است. ابهام و پیچیدگی در مفاهیم تخصصی بودن و زمان طولانی درمان در دیگر روش های روان درمانی باعث شد تا تحلیل رفتار متقابل با مفاهیم اساسی و واژه های ساده سریعاً جایگزین روش های روان درمانی قدیمی شود. به همین دلیل تحلیل رفتار متقابل عمومیت یافت و هر جا که انسان ها حضور داشته و با یکدیگر رابطه ایجاد کرده اند کاربرد عملی پیدا کرده و به عنوان ابزاری برای تغییر و حل مشکلات مورد استفاده قرار می گیرد. یک نکته مهم در تحلیل رفتار متقابل است که در این مکتب علمی کاربردی از به کار بردن مفاهیم پیچیده اجتناب می شود و نظریات آن به صورتی مطرح می شوند که به راحتی می توان آنها را مشاهده و تجربه کرد. بنابراین منابعی که در این باره تولید می شوند کمک می کنند که افراد به نقش محیط و ارتباط اجتماعی بیش از پیش پی برده و البته بدانند که هر فرد مسئول زندگی و رفتار خود است و باید این مسئولیت را پذیرا باشد و به نقش خود در زندگی بیش از هر عامل دیگری توجه کند. منابع تحلیل رفتار متقابل هم چنین کمک می کنند تا افراد به روابط و مشکلات درونی و روابط انسان ها با یکدیگر توجه خاصی داشته باشند و بتوانند روابط

سالم، صمیمانه و صادقانه را جایگزین روابط مخرب، منفی و تحقیر آمیز کنند و این مسئله در نهایت باعث می شود که از فشارهای روانی افراد کاسته شود. از نظر شما منابع موجود در این زمینه چه کاستی هایی دارند که تالیف این کتاب در بر طرف کردن آنها موثر است؟

در بین کتاب هایی که تاکنون درباره تحلیل رفتار متقابل ترجمه شده اند جایگاه مجموعه ای که حاوی تمامی مفاهیم به صورت منظم و با ترتیب مطالب و قواعد پیوسته باشد، خالی بود. به همین دلیل کتاب حاضر به گونه ای تدوین شده تا نیاز متخصصان و علاقه مندان به تحلیل رفتار متقابل را با نظم و ترتیبی که لازمه فراگیری و یا آموزش است برآورده کند. در عین حال از توضیحات غیر ضروری و کلی گویی هم دوری شده است. چرا که مجموعه مطالب تحلیل رفتار، مانند زنجیره ای است که ترتیب این زنجیره ها باید حفظ شود تا آموزش به نحو بهتری صورت گیرد. بنابراین در این کتاب مطالب از ساختار شخصیت آغاز شده و پس از آن به ارتباط متقابل پرداخته شده است. در قسمت ارتباط متقابل، بازی ها شکل می گیرند که به آنها به طور مختصر اشاره شده است. در ضمن در این کتاب سعی شده به نظریه ها و روش های جدید تحلیل رفتار متقابل - که در سال های اخیر توسط متخصصان این رشته در دنیا مطرح شده - نیز پرداخته شود.

آیا در این کتاب مباحثی وجود دارد که نتیجه پژوهش های شخصی و یا تجربه کاری شما باشد؟

پیشنهاد نمی کنم افراد بدون یکسری مطالعات مقدماتی این کتاب را بخوانند بهتر است با مطالعه کتاب هایی مثل روان شناسی افراد موفق، ابتدا با مفاهیم این حوزه آشنا شوند

در این کتاب فقط به مفاهیم پرداخته شده و در واقع کتابی نیست که بومی شده باشد. به طور خلاصه می توان گفت که دخل و تصرف در نظریات اریک برن - واضع نظریه تحلیل رفتار متقابل - صورت نگرفته است.

آیا این کتاب را برای مطالعه به عموم مردم توصیه می کنید؟

مطالعه این کتاب برای برآورده ساختن نیاز علاقه مندان، دانشجویان رشته های تخصصی روان شناسی، مشاوره و مدیریت منابع انسانی مفید و قابل استفاده است اما من پیشنهاد نمی کنم که افراد بدون یکسری مطالعات مقدماتی این کتاب را بخوانند و بهتر است با مطالعه کتاب هایی مثل روان شناسی افراد موفق، ابتدا با مفاهیم این حوزه آشنا شوند و سپس این کتاب را مطالعه کنند. در کل این کتاب برای تمامی افرادی که با مفاهیم اولیه روان شناسی آشنا هستند راهنمای خوبی است و می توانند به عنوان مرجع از آن استفاده کنند.

چرا بعضی مباحث کتاب از جمله بازی ها مختصر شرح داده شده اند؟

البته شاید این ایراد به کتاب وارد باشد ولی لازم به ذکر است که بازی ها مبحث ظریف و پیچیده ای است که اتفاقاً نیاز دارد به آن مفصل تر پرداخته شود البته برای تشریح آن حجمی معادل همین کتاب هم لازم است علاوه بر آن مبحث بازی ها از دو دیدگاه Game و Play قابل طرح است که ما به هر دو بازی می گوئیم در حالی که در Game دو طرف با هم یک ارتباط تعادلی دارند و برای کسب توجه، ارتباطی دو سطحی برقرار می شود ولی Play مربوط به مواردی است که افراد از دوران کودکی آنها را یاد می گیرند و همراه آنها وجود دارد که این بخش دوم در کتاب ذکر نشده زیر Play جزو تئوری های اریک برن و افرادی که در این زمینه تحقیق کرده اند نبوده است.

آیا در زمینه روان شناسی آثار دیگری در دست تالیف یا ترجمه دارید؟

«کلیات تحلیل رفتار»، «تنهایی از دیدگاه تحلیل رفتار» و «هیچ گاه برای خوشبختی و موفقیت دیر نیست» از جمله کتاب هایی هستند که مشغول ترجمه آنها هستم.

یادداشت

فهیمة کاشی زاده

نقشه دقیق

کتاب «مفاهیم تحلیل رفتار متقابل» نوشته منصور بهرامی حائز نکات مهمی است که نگارنده این سطور را بر آن داشت تا در نگاهی اجمالی برخی از ویژگی های شاخص آن را یادآور شود. پیش از هر چیز باید بگویم که نظریه تحلیل رفتار متقابل - که برای اولین بار از سوی اریک برن ارائه شده است - نظریه ای منظم و هماهنگ درباره شخصیت و پویایی های اجتماعی ارائه می دهد که در نتیجه تجربه های بالینی و شکلی است که از درمان عقلانی و عملگرا استنتاج شده است. همچنین سهولت درک آن در مقایسه با روش های دیگر بسیار بالاست. تحلیل رفتار متقابل روشی است که قادر است توانایی بیمار و مراجع را در تحول و کنترل اضطراب هایش به سرعت افزایش دهد و روند عملکرد نامطلوب او را محدود کند.

شخصیت در این روش از طریق چارچوب ها و ساختار های بسیار کاربردی تقسیم بندی شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد که البته در کنار آن خود مراجع نیز در روند درمان فعال است و به همراه تشخیص و درمان، نکات بسیار مفیدی را برای بهبود بیشتر به صورت خودکار می آموزد. بنابراین روند تشخیص و انتخاب روش برای درمانگر بسیار هموار شده و قابل استفاده است. در نهایت طبیعی است که نتیجه درمان نیز از مطلوبیت و موفقیت چشمگیری برخوردار باشد. در این خصوص منابع بسیاری موجود است که از جمله آثار ترجمه شده به فارسی در این زمینه می توان از نمونه هایی چون «تحلیل رفتار متقابل، روش های نوین در روان شناسی» نوشته ون جونز و یان استوارت با ترجمه بهمن دادگستر و سه کتاب «وضعیت آخر»، «ماندن در وضعیت آخر» و «بازی ها، روان شناسی روابط انسانی» نام برد. اما متأسفانه در هیچ یک از این کتاب ها، خواننده با مجموعه ای از اطلاعات نظام یافته، کامل و کاربردی - آنچنان که در کتاب مفاهیم تحلیل رفتار متقابل منصور بهرامی آمده است - روبه رو نمی شود. خواننده در این کتاب با مفاهیم و مبانی این نظریه با ترتیب و نظم لازم برای درک و آشنایی با ساختار شخصیت انسان به ساده ترین و قابل استنادترین نحو آشنا می شود. البته باید این نکته را هم یادآور شد که این منبع جزو کتب مرجع برای تدریس و آموزش تخصصی به حساب می آید که خواننده را با ساختار تقریباً کامل این نظریه به صورت عملکردی و قابل فهم آشنا می سازد و می توان گفت آشنایی با این کتاب نیاز خواننده را در حد قابل ملاحظه ای به منابع مشابه در این زمینه مرتفع می سازد. این کتاب در حکم منبع اطلاعاتی نظام یافته ای است که همچون یک نقشه دقیق و منظم خواننده را به مقصد راهنمایی می کند.

در ضمن باید یادآور شوم که اصول این نظریه به دلیل استفاده های علمی و درمانی شهرت بسیار زیادی یافته است و به بیانی دیگر به جرئت می توان گفت این نظریه در مقایسه با نظریه های درمانی دیگر بسیار کاربردی و از لحاظ قابلیت شمول آن برای درمان، از گستردگی و نتیجه عملکرد آن از پیامد مطلوب قابل ملاحظه ای برخوردار است.

نگاهی به "گروگان گیری و جانشینان انقلاب" نوشته محمد جعفری

تناقض های یک تحریف

بهشتی، مطهری و منتظری بودند. مذاکرات آنها با من بر این اساس بود که من عضویت شورای انقلاب را که در شرف تشکیل بود قبول کنم... به من تلویحاً پیشنهاد کردند که ریاست شورا را عهده دار بشوم. (خاطرات سیاسی دکتر کریم سنجابی به کوشش طرح تاریخ شفاهی هاروارد، انتشارات صدای معاصر، سال ۸۱، ص ۳۴۸) آقای سنجابی در فرازی دیگر مدعی است: مدتی جلوتر یا عقب تر، برای اینکه تواریخ وقایع کاملاً در نظرم نیست، یک نفر از دوستان ما و از مرتبیین با آقایان روحانیون که مقام دولتی نسبتاً مهمی هم داشت محرمانه به دیدن من آمد و از من خواهش کرد که اسم او را بنرم. او از طرف آیت الله خمینی ماموریت داشت و به من گفت: آقا فرموده اند آیا شما حاضر هستید که ریاست دولت را قبول کنید؟ در آن موقع اختلاف بین بنی صدر و حزب جمهوری اسلامی شدت یافته بود. (همان، ص ۳۷۹)

برخلاف ادعای آقای جعفری، امام از یک نگاه اصولی پیروی می کرد؛ هر کسی با این نگاه همراه بود، به کار گرفته می شد و هرگز تعلقات غیر اصولی مبنای واگذاری مسئولیت به فردی نبود. اگر جبهه ملی در برابر نص قرآن موضع نمی گرفت و به مصالح ملی و اعتقادات مردم پایبند می ماند همچنان برای پذیرش مسئولیت مورد رجوع قرار می گرفت؛ بنابراین در مقطع قبل از آبان ۵۸ که هنوز جبهه ملی علیه قانون اسلامی قصاص موضعی نگرفته بود هیچ محدودیتی برای به کارگیری اعضای آن وجود نداشت، اما در این ایام موضع گیری های شداد و غلاظ آقای بنی صدر علیه دولت موقت قابل تأمل است. وی که خود را برای ریاست جمهوری آماده می کرد آقای مهندس بازرگان را رقیبی جدی می پنداشت؛ از این رو به هر مناسبتی، وی را به شدت آماج حملات خویش قرار می داد. البته این بدان معنا نیست که دولت موقت دارای ضعف های بسیاری نبود، اما برخورد رقابت گونه طیف روزنامه انقلاب اسلامی مقوله ای متمایز از دیگران بود. یکی از دلایل ادعاهای خلاف واقع آقای جعفری در مورد نوع ارتباط امام با ملیون آقای بنی صدر باشد. البته این درگیری آنچنان پررنگ به ثبت رسیده است که با این شیوه یعنی جابه جایی واقعیت ها، قابل رفع و رجوع نخواهد بود.

ادعای این که دانشجویان بازپچه آمریکایی ها شدند؛ هرچند این ادعا در چندین فراز تکرار شده، اما آنچنان دور از ذهن است که پرداختن به آن به نوعی اتلاف وقت تلقی خواهد شد. آیا می توان احتمال حتی اندکی برای این ادعا قائل شد که آمریکا بزرگترین تحقیر تاریخ را برای خود رقم بزند؟ اگر تسخیر سفارت آمریکا در یک برنامه کوتاه مدت پیروزی را برای این کشور به ارمغان می آورد، می توانستیم این احتمال را قابل بررسی ببنداریم، اما رسوایی برای بزرگترین قدرت نظامی جهان تاجایی رقم خورد که مجبور شد دست به اقدام نظامی برای پایان دادن به غائله سفارت خود بزند و این اقدام نیز صرفاً بر رسوایی هایش افزود. ویلیام سولیوان آخرین سفیر آمریکا در ایران در پایان کتاب خود (مأموریت در ایران) در این زمینه می نویسد: ... روش سست و بی بنیاد حکومت کارتر در سیاست خارجی و اقدامات برژینسکی. که هنوز قادر به درک واقعیت مسائل ایران نبود. که در نوامبر ۱۹۷۹ به گروگان گیری اعضای سفارت آمریکا منجر شد و یک دوران تحقیر ملی - که در تاریخ آمریکا نظیر آن دیده نشده است - آغاز گردید... (خاطرات دو سفیر، مترجم محمود طلوعی، تهران، نشر علم، ۱۳۷۵، ص ۲۵۵). ضمن این که همان گونه که اشاره شد، آقای بنی صدر قبل از درگیری با دانشجویان بر سر چگونگی پایان دادن به ماجرای سفارت همواره از آنان با احترام یاد می کرد و

می شود و برای اجرای تصمیم خود حتی با افرادی چون آقای بنی صدر هم مشورت می کند. ثالثاً اگر کسی معتقد بوده که دانشجویان آلت دست آمریکایی ها بودند آیا امروز به این جمع بندی می رسد که آنها احساسی و شتابزده عمل کرده اند؟

اما در مورد احتمالاتی که به صورت مخدوش مطرح می شود؛ دانشجویان با این اقدام در خدمت حذف روشنفکران قرار گرفتند و اصولاً تسخیر سفارت آمریکا برای ضربه زدن به ملیون بود.

آقای جعفری وقتی قصد دارد خصومت خود را با امام توجیه کند! این مسئله را به فراموشی می سپارد که شخص ایشان و آقای بنی صدر در آن مقطع معتقد بودند در حالی که آمریکا استقلال کشور را به مخاطره می اندازد و کودتای دیگری را سامان می دهد نه تنها نقض این گونه مقررات بلامانع می نمود، بلکه این حساسیت دانشجویان نسبت به استقلال کشور قابل تحسین نیز بود؛ به همین دلیل نگاهش را به دانشجویان ۱۸۰ درجه تغییر می دهد و ضمن خیانت خواندن تسخیر سفارت، آنان را عامل عینیت بخشیدن ضدیت امام با ملیون معرفی می کند. در این ادعا نویسنده محترم با دو واقعیت تاریخی مواجه است که باید از پیش رو بردارد؛ اول این که امام نه تنها نگاه صنفی به قشر روحانی نداشتند، بلکه تأکید ویژه ای بر به کارگیری شخصیت های غیر روحانی در مناصب اجرایی می کردند و ایجاد محدودیت برای شخصیت های روحانی حتی بعضاً موجب دلگرمی غیر روحانیون به ایشان می شد، اما آقای جعفری برای مستند ساختن ادعای خویش نسبت های کاملاً خلاف واقع به رهبر انقلاب اسلامی می دهد که از آن جمله است: از نظر آقای خمینی هسته اولیه روحانی شورای انقلاب، اعضای شورای انقلاب: ۱- نبایستی از شورای جبهه ملی باشند ۲- نبایستی از طرفداران دکتر مصدق باشند... (ص ۶)، تشکیل شورای انقلاب از آیت الله طالقانی از جمله به علت این که وی عضو شورای جبهه ملی است، مخفی نگاه داشته شده بود. (ص ۵) و...

این ادعاها حتی براساس آنچه در این اثر آمده نقض می شود. برای نمونه، آقای بنی صدر عضو جبهه ملی سوم بود و به عضویت شورای انقلاب درآمد. آقایان مهندس بازرگان، دکتر سبحانی و دکتر شیبانی هم به همین ترتیب. بنابراین تلاش آقای جعفری برای ارائه چهره ای صنفی گرا از امام به هیچ وجه با واقعیت های تاریخی تطبیق ندارد. دکتر سنجابی به عنوان دبیر کل جبهه ملی در این زمینه می گوید: در همین روزها بعضی از روحانیون درجه اول از طرف آقای آیت الله خمینی متناوباً با من ملاقات می کردند و آنها سه نفر آقایان

موضوع نقض قوانین بین المللی آنچنان پررنگ می شود که در سایه آن تأیید امام از دانشجویان زیر سوال می رود. آیا آقای جعفری به عنوان سردبیر یک روزنامه بعدها متوجه می شود که حرکت دانشجویان چنین تبعاتی داشته است یا این که یافته های جدید ایشان این موضوع را که سفارت آمریکا کانون همه تحرکات برای انجام کودتایی در سال ۵۸ بوده نفی می کند؟ در هر صورت خواننده اثر انتظار دارد علت این تغییر فاحش نظرات را دریابد. به ویژه این که آقای جعفری از این تغییر نظرات به مناسبت های مختلف بهره می گیرد. براساس روایت صاحب اثر، ارتباط دانشجویان معترض به عملکرد آمریکا با آقای بنی صدر به حدی خوب بوده که در مورد تصمیم خود با ایشان مشورت کرده بودند.

بر اساس این روایت، آقای بنی صدر قبل از این که حتی مسئولیت رسمی پیدا کند نه تنها با حضور خود در جمع دانشجویان حرکت آنها را تأیید می کند بلکه بر تک تک دلایل اشغال سفارت نیز صحنه می گذارد، اما بعداً این دانشجویان و آقای بنی صدر بر سر نحوه آزادی گروگان ها اختلاف بروز می کند. بدون این که در این مقطع از بحث بنخواهیم متعرض جزئیات این تفاوت دیدگاه شویم بر این نکته تأکید می کنیم که برخلاف ادعای آقای جعفری، دانشجویان نه تنها با حزب جمهوری اسلامی ارتباطی نداشتند بلکه با آن در تقابل هم بودند. ابراهیم اصغرزاده یکی از دانشجویان در این زمینه در مصاحبه اخیر خود می گوید: ما با حزب جمهوری مرزبندی داشتیم (هفته نامه شهروند امروز شماره ۵۴، تاریخ ۱۳/۸/۸۶) بنابراین طرح این ادعا از جانب آقای جعفری - که دانشجویان با هدایت حزب جمهوری اسلامی برای کنار گذاشتن ملیون به چنین اقدامی دست زده بودند - کاملاً عاری از حقیقت است و وی صرفاً برای توجیه اختلافاتی که بعداً بین آقای بنی صدر و دانشجویان بروز می کند به این سوژه تمسک می جوید که خود تناقضی غیر قابل هضم برای خواننده می آفریند. این تحلیل از وضعیت دانشجویان که مربوط به دوران تقابل آنان با آقای بنی صدر است هم به لحاظ شکلی ایراد دارد و هم به لحاظ محتوایی. در این فراز اولاً سه نگاه و تحلیل از عملکرد دانشجویان مطرح شده و نه دو نگاه (دانشجویان آلت دست روحانیون شده، دانشجویان آلت دست آمریکا شده، دانشجویانی که ناگهان چیزی به ذهنشان رسیده و وارد عمل شده اند) ثانیاً احتمالات دیگری نیز در مورد عملکرد دانشجویان براساس مطالب دیگر آقای جعفری وجود دارد از جمله این که دانشجویان بعد از مطالعه در مسائل جاری کشور به این نتیجه رسیدند که همه فتنه ها و آشوب ها به نوعی به آمریکایی ها مرتبط

کتاب گروگان گیری و جانشینان انقلاب توسط آقای محمد جعفری در لندن به نگارش درآمده و در آلمان توسط انتشارات بوزاوند در تیرماه ۱۳۸۶ چاپ و منتشر شده است.

مؤلف در مقدمه این کتاب می نویسد: نظر به اینکه متأسفانه هنوز هیچ کدام از گروگان گیرهای اصلی نه تنها حاضر نشده اند مسئله گروگان گیری و تبعات آن را صادقانه، همان طور که واقع شده است، برای نسل حاضر و نسل های آینده توضیح دهند... این امر مرا بر آن داشت که به تألیف و تحریر کتاب حاضر دست بزنم. بدین امید که نسل حاضر و نسل های آینده دریابند که با دست خودی ها، چه بلایی بر سر کشور آمده است و چگونه خودی ها عامل اجرای منویات آمریکا شده اند...

چنین ادعایی در حالی صورت می گیرد که خانم معصومه ابتکار در سال ۲۰۰۰ میلادی روایت خود را از تسخیر سفارت آمریکا تحت عنوان "تیک آور این تهران" توسط انتشارات تالون بوکز در کانادا به چاپ رساند و ترجمه فارسی این کتاب نیز در سال ۱۳۷۹ در تهران توسط انتشارات اطلاعات به زیور طبع آراسته شد. خانم ابتکار که از فعالان جمع دانشجویان تسخیر کننده سفارت بود، به نام مری یا همان مریم شناخته می شد و چون مسلط به زبان انگلیسی بود، اشراف کاملی بر امور داخلی و بین المللی این رخداد داشت، اما ظاهراً از آنجا که این کتاب پاسخگوی تمایلات و انگیزه های سیاسی آقای جعفری نبوده، کاملاً نادیده گرفته شده است.

کتاب گروگان گیری و جانشینان انقلاب از ۹ فصل تشکیل شده و دارای ۴۳۶ صفحه است.

نویسنده این اثر، یعنی آقای جعفری، گاهی دانشجویان را در معرض به کانون فتنه ها علیه استقلال ملت ایران، محق می داند و گاه آنان را به دلیل نقض قوانین بین المللی به شدت مورد سرزنش قرار می دهد. البته آنچه موجب شده آقای جعفری به عنوان سردبیر روزنامه انقلاب اسلامی نتواند موضع روشن و دقیقی در برابر تحولات سیاسی سال های ۵۷ تا ۶۰ داشته باشد، در هم آمیختن موضوعات مختلف با یکدیگر است. به ویژه این که این تحولات سرانجام به پیوند خوردن آقای بنی صدر با مجاهدین خلق (منافقین) و خارج شدن از طیف پایبند به مصالح ملی منجر شد. این درهم آمیختگی سیاسی نویسنده محترم را در مقام روایتگر آن دوران دچار نوعی آشفتگی می کند؛ از این رو خواننده نه تنها اثر را روشنگر تاریخ معاصر نمی بیند، بلکه حب و بغض ها را حاکم بر روایتگری رخدادهای این سال های پر فراز و نشیب می یابد. آقای جعفری هنگام انعکاس دادن مواضع آن روز خود و آقای بنی صدر، حرکت دانشجویان را اقدامی قابل تکریم قلمداد می کند اما هرگاه موضع امروز خود و طیف روزنامه انقلاب اسلامی را بازتاب می دهد، دشمنی و عداوت بر همه چیز حتی مصالح ملی و واقعیت های قابل تکریم تاریخی سایه می افکند.

پاسخ این تناقض را می یابست در عداوت های سیاسی امروز آقای جعفری با شخصیت های مؤثر در آن دوران جستجو کرد. باید ادعا داشت این گونه رویکرد به موضوعات تاریخی نه تنها کارگشا نیست، بلکه راوی را گرفتار کلافی سردرگم می کند که راهی از آن به سهولت ممکن نیست. هنگامی روایتگری های جعفری از جریان و جریان روزنامه انقلاب اسلامی در زمان وقوع آن حادثه تاریخی کاملاً روشن و شفاف بیان می شد و در صورت تغییر دیدگاه آن روز بنا به دلایل و یافته های، علل آن به اطلاع خواننده می رسید. اما آنچه پیش روی خواننده قرار گرفته روشن نمی سازد چرا در فرازی حرکت دانشجویان به حدی قابل دفاع است که نویسنده سعی می کند خود را به آن نزدیک سازد و در فرازی دیگر

گذری بر «نقش جهانی شدن و رسانه‌ها در هویت فرهنگی»

جهانی شدن، فریب بزرگ

مراکز از قبیل سینماها، مدارس، دانشگاه‌ها، مراکز رسانه‌ای و خبرگزاری‌ها.

حتی در مقوله تغذیه یا پوشاک، رستوران‌های زنجیره‌ای مک دونالد در بسیاری از کشورها شیوه غذاخوری غرب را ترویج می‌کنند. در حوزه زبان و گویش‌ها نیز همین گونه است. اکنون زبان انگلیسی به عنوان زبان رسمی در بسیاری از کشورهای دنیا ترویج شده است، به گونه‌ای که حتی اگر شماره پشت پیراهن بازیکنان فوتبال، انگلیسی نباشد مورد توجه قرار نمی‌گیرند! در این پروسه سیاه یک جامعه و یک فرهنگ در سراسر سیاره زمین مستقر خواهد شد و فرهنگ یکسان می‌شود.

از این بابت است که اندیشمندان از روند جهانی شدن نگرانی شدیدی دارند زیرا جهانی شدن تهاجم فرهنگی را به طور گسترده‌ای به دنبال دارد که این عمل باعث از بین رفتن هویت‌های ملی و سست شدن زمینه دینی در افراد خواهد شد.

نویسندگان نقش جهانی شدن و رسانه‌ها در هویت فرهنگی نیز به همین بحث تاکید ویژه‌ای می‌کنند: «جهانی شدن و هدف آن در بعد فرهنگی، از نظر دولتمردان کشورهای غربی و کشورهای در حال رشد تفاوت دارد. ظاهرآ وقتی هیئت‌های حاکم کشورهای غربی از جهانی شدن صحبت می‌کنند در واقع منظورشان جهانی سازی است. هدف آنها اشاعه فرهنگ غرب در جهان است. برخی از مسئولان رسانه‌های جمعی در غرب انتظار دارند که کشورهای دیگر مخصوصاً کشورهای جهان سوم فرهنگ آنها را بپذیرند و از آن تقلید کنند و به طور کلی دیدگاه‌های غریبان درباره علم و فناوری، اخلاق و دین را بپذیرند و از آن پیروی کنند. این باور، به ویژه در ذهن اعضای هیئت حاکم بر آمریکا وجود دارد که کشورهای دیگر به سبب عقب ماندگی علمی و پیشرفت نکردن در فناوری و این موضوع که کشورهای جهان سوم جلوترند، انتظار دارند که جهان سوم از فرهنگ آنها تقلید کند و راه و رسم آنها را سرمشق قراردهد.»

کتاب حاضر از این لحاظ نیز قابل توجه است که مولفان تنها به توضیح برخی مفاهیم کلی درباره جهانی شدن نپرداخته‌اند بلکه در پایان به ارائه راهکارهایی برای مقابله با جهانی شدن غربی برآمده‌اند.

بازسازی و نوسازی هویت فرهنگی، تکیه بر عقلانیت و فناوری، در صحنه بودن، سرمایه‌گذاری در صنایع فرهنگی و فناوری اطلاعاتی، همکاری در برنامه‌ریزی دقیق محلی، ملی و بین‌المللی در سطح کلان پنج پیشنهادی است که دکتر رحمان سعیدی و دکتر علی اصغر کیاباقر برای مرعوب نشدن در مقابل جهانی سازی ارائه داده‌اند. کتاب حاضر را نشر خجسته در شمارگان هزار و پانصد نسخه و با قیمت ۱۵۰۰ تومان منتشر کرده است.

احمدرضا عساری: جهانی شدن در آغاز هزاره سوم، ریشه‌های نه چندان عمیق خود را از آیشخور ایده «دهکده جهانی» سیراب می‌کند. هنوز سه دهه از طرح ایده مارشال مک‌لوهان -که جهان آینده را به دهکده‌ای کوچک تشبیه کرده بود- نگذشته است. اندیشه مک‌لوهان بر بستر دستاوردهای انقلاب الکترونیک و به وجود آمدن تدریجی شاهراه‌ها و کلبه‌های الکترونیک شکل گرفته بود. وی پس از تقسیم‌بندی دوره‌های تاریخی که جوامع سپری کرده‌اند و برشردن سه دوره «ارتباطات شفاهی»، «ارتباطات کتبی» و «ارتباطات الکترونیک»، بر نقش رسانه‌ها در زندگی انسان‌ها و روابط اجتماعی تاکید کرده است.

در کنار واژه جهانی شدن، واژه‌های نسبتاً مترادف و هم‌خانواده دیگری نیز وجود دارند که روشن ساختن نسبت و تفاوت آنها با این واژه بی‌فایده نخواهد بود. واژه جهانی کردن (Globalizing) گرچه به فرایندهای وابستگی و همگونی جهانی معطوف است، اما دلالت بر این دارد که قصد، برنامه‌ها و آگاهی سیاهی پشت این فرایندها نهفته است. به بیان دیگر، جهانی کردن دربرگیرنده این معنا و مفهوم است که نیروهایی در قالب دولت - ملت و یا شرکت‌های چند ملیتی، در راستای علایق و منافع خود، به کار همگون و یکدست‌سازی جهان پرداخته‌اند و به همین دلیل، باید از جهانی کردن سخن گفت نه از جهانی شدن.

همچنین باید بین دو مفهوم تمایز قائل شویم؛ یکی جهان گرایی یعنی یک ایدئولوژی نئولیبرالی در مورد بازار با منشأ آنگلو امریکن که هنجارها، ارزش‌ها و معانی خاصی را به جهانی شدن نسبت می‌دهد و دیگری جهانی شدن یعنی مجموعه‌ای از فرایندهای اجتماعی که به وسیله شارحان مختلف و به شیوه‌های مختلف و اغلب متضاد تعریف و تفسیر می‌شود.

کتاب «نقش جهانی شدن و رسانه‌ها در هویت فرهنگی» نوشته دکتر رحمان سعیدی و دکتر علی اصغر

کیا در ۹ بخش به بررسی رویه طراحان جهانی شدن در حوزه فرهنگی می‌پردازد. این کتاب از این لحاظ قابل بررسی است که مطابق بررسی‌ها و داده‌های آن متأسفانه نظریه‌ای که اکنون در باب جهانی شدن و فرهنگ حاکم است این است که فرهنگی که در جهانی شدن می‌کوشد فراگیر شود فرهنگ غرب است. بر این اساس تمامی مردم جهان باید دارای یک

فرهنگ، یک زبان، یک نوع سلیقه در مورد لباس و غذا باشند و این درست بر اساس رویه‌ای خواهد بود که اکنون آمریکا و محافل صهیونیستی دنبال می‌کنند. در عین حال جریان‌هایی که از کشورهای مختلف صادر می‌شوند زمانی که به عنوان فرهنگ غالب قرار گیرند، فرهنگ‌های مغلوب را با مشکل مواجه می‌کنند و تمامی مراکز این کشورها اعم از مراکز اقتصادی، نظامی و سیاسی و از همه مهم‌تر مراکز فرهنگی آن کشورها تحت تاثیر شدید قرار می‌گیرند؛

سری تحلیل‌های ذهن‌گرایانه خویش خیال می‌کند می‌تواند نیروهای متعدد و معتقد به خط‌امام را به بازی گرفته و با بیهوده‌گویی‌های خود ملت را به تمسخر بکشد. بنی صدر؛ بله، آنها عموماً مخالف بودند. مطلب این است، اینان که خود را خط‌امام می‌دانستند به خط ما هم خیلی نزدیک بودند. (درس تجربه، خاطرات ابوالحسن بنی صدر؛ اولین رئیس‌جمهور ایران، به کوشش حمید احمدی، انتشارات انقلاب اسلامی، آبان ۱۳۸۰، آلمان، ص ۲۸۹) همان گونه که اشاره شد، دانشجویان نماینده بنی صدر را بدون کمترین مشکلی به درون سفارت می‌پذیرند، اما نماینده شورای انقلاب را که از مؤسسان حزب جمهوری اسلامی بود هرگز به درون سفارت راه نمی‌دهند؛ وقتی بچه‌ها سفارت را گرفتند و شورای انقلاب مرحوم باهنر را به عنوان نماینده تعیین کرد اما بچه‌ها او را نپذیرفتند، گفتند اگر سحابی بیاید ما با او صحبت می‌کنیم. شورای انقلاب هم پذیرفت که من به عنوان نماینده بروم. من خود هم تعجب کردم و گفتم به این بچه‌ها نباید تسلیم شد. (سقوط دولت بازرگان، به کوشش دکتر غلامعلی صفاریان، گفت و گو با مهندس عزت‌الله سحابی، شرکت انتشارات قلم، چاپ دوم، ۱۳۸۳، ص ۲۰۳)

بنابراین منابع متعدد و متنوع بر این واقعیت تأکید دارند که دانشجویان روابطی غیرحسنة با حزب جمهوری اسلامی داشتند و دارای همراهی و همفکری روشنی با جریان مقابل حزب بودند و اگر بعدها با آقای بنی صدر مشکل پیدا کردند به هیچ وجه به دلیل تحت‌تأثیر حزب واقع شدن نبود.

خواننده در این کتاب با اشتباهات تاریخی زیادی نیز مواجه می‌شود که بعضاً به کم‌اطلاعی آقای جعفری بازمی‌گردد و پاره‌ای به تلاش ایشان به منظور وارونه‌جلوگر ساختن واقعیات؛ مواردی چون اشتباه گرفتن آقای محمد کاظم بجنوردی رئیس حزب ملل اسلامی با برادر روحانی‌اش ناشی از عدم اطلاع است اما ادعای اینکه عربستان در اوایل جنگ حاضر به پرداخت ۵۰۰۶۰ میلیارد دلار غرامت برای پذیرش صلح از جانب ما بوده است به جعل تاریخ ارتباط پیدا می‌کند. آقای جعفری در حالی که به نقل از برخی واسطه‌های دولت‌های اسلامی، اعلام آمادگی آنان را برای پرداخت غرامت مطرح می‌سازد: «ما [عربستان] حاضریم برای خاتمه جنگ ۵۰۰۶۰ میلیارد دلار خسارت به ایران بپردازیم» (ص ۲۹۷) (البته خود رقم اعلام شده با یک نوسان ۱۰ میلیارد دلاری تا حدی واقعیت را روشن می‌کند) اما جالب اینکه در فراز دیگری با افتخار، عامل عدم پذیرش صلح را در درون جریان سیاسی خود پیدا کرده و معرفی می‌کند: «وی [بنی صدر] در همین مصاحبه در رابطه با آتش بس و سخنان صدام حسین و دروغ‌هایش در کنفرانس اسلامی گفت: تا آنجا که به من مربوط است آتش بس را نمی‌پذیرم. با قطعیت دشمن را بیرون می‌رانیم بعد که بیرون رانندیم می‌رویم دنبال راه حل سیاسی.» (ص ۳۳۳)

این موضع آقای بنی صدر تکرار همان موضع امام بود بنابراین اتهام جنگ طلبی زدن به رهبری انقلاب و رد کردن پیشنهاد غرامت ۵۰۰۶۰؟ میلیارد دلاری کاملاً جعل تاریخ است.

آنچه آقای جعفری در این کتاب مطرح ساخته هر چند بسیار در هم پیچیده است، اما می‌تواند انگیزه پژوهش را درباره حرکت قابل تحسین دانشجویان ایرانی در سال ۵۸ تقویت کند. متأسفانه غفلت از تحقیق در این زمینه در سال‌های گذشته شرایط را برای تبلیغات مسلط غرب هموارتر ساخته است. روایت کلیشه‌ای غرب از اقدام جوانان و روشن بینی دانشجویان ایرانی، تاکنون این اقدام جوانان ما را افراطی و متعصبانه و با حاصل عملکرد دست‌نشانده‌گان و تحریک شدگان قدرت‌های شوم و ظلمانی نشان داده است. این روایت رسمی غرب، دیدگاه ایرانی و صدای هیچ هموطن پاینده به مصالح ملی را منعکس نمی‌کند و ایرانیانی که در این کار شرکت داشتند هرگز این فرصت را نیافتند تا روایت خود را از این رخداد مهم در سطح جهان بازگو کنند. هیچ کس از آنها سوالی نپرسید و جوایبی نظر آنها نشد. متأسفانه کم‌توجهی ما به حرکتی که ساختار سلطه آمریکا را برای مدت مدیدی در منطقه در هم ریخت، ممکن است این احساس را ایجاد کرده باشد که چیزی برای گفتن نداریم، یا بدتر، همانند آقای جعفری روایت رسمی غرب را پذیرفته ایم.

به تجلیل از آنان می‌پرداخت. به عبارت دیگر، این احتمال که دانشجویان در جهت اهداف آمریکایی‌ها حرکت کرده باشند از دید طیف روزنامه انقلاب اسلامی در حد صفر بود. برای نمونه، آقای بنی صدر در کسوت ریاست جمهوری نیز در مصاحبه با لوموند از این جوانان به بزرگی یاد می‌کند و به تعبیری از اقدام آنان تجلیل می‌کند: «بنی صدر همچنین خاطر نشان کرد که او سعی خواهد کرد راه حل مصالحه آمیزی را به دانشجویان مبارزی که گروگان‌ها را در اختیار دارند بقبولاند.» او گفت: «ما هرگز علیه این میهن پرستان جوان که صداقت و احساسات انقلابی شان تردید ناپذیر است به اعمال خشونت متوسل نخواهیم شد. در صورت اختلاف نظر، من برای متقاعد کردن آنها به قبول نظر من به سفارت آمریکا خواهیم رفت.» (بیست و پنج سال در ایران چه گذشت، داود علی بابایی، انتشارات امید فردا، جلد دوم، چاپ اول، سال ۸۳، ص ۷۸)

دانشجویان ناگهان مسئله‌ای به ذهنشان رسیده و علیه سفارت آمریکا وارد عمل شده‌اند. این احتمال نیز به دلایل متعددی منتفی است. اولاً آمریکایی‌ها بسیاری از فعالیت‌های خود را علیه انقلاب اسلامی در پوشش گروه‌های چپ مارکسیستی انجام می‌دادند. هر چند ماهیت این گروه‌های چپ‌گرای تجزیه طلب کاملاً آمریکایی بود، اما همین ترغیب برخی از دانشجویان حتی سیاستمداران را به لحاظ تشخیص سیاسی دچار مشکل کرده بود. برای نمونه در همان ایام، برخی انجمن‌های دانشجویی معتقد بودند برای متوقف شدن فتنه‌ها و آشوب آفرینی‌های این گروه‌ها باید سفارت شوروی را مورد تعرض قرار داد. نیفتادن در دام حرکت‌های انحرافی آمریکایی‌ها نشان از مطالعه دقیق تحولات سیاسی و تاریخی، همچنین تیزبینی دانشجویان پیرو خط امام داشت. ثانیاً نوع برنامه‌ریزی تسخیرکنندگان سفارت آمریکا با وجود پیش‌بینی‌های آمریکاییان بعد از انتقال محمدرضا پهلوی به کشورشان حکایت از آمادگی بسیار بالای دانشجویان داشت. ثالثاً علاوه بر این که بعد از تسخیر سفارت اسناد به دست آمده بر صحت تحلیل دانشجویان گواهی می‌دادند، نوع عمل آنها در حالی که دولت و تا حد قابل توجهی شورای انقلاب مخالف تسخیر سفارت آمریکا بود نشان از نوعی پختگی سیاسی داشت؛ به عبارت دیگر این دانشجویان افرادی نبودند که بدون مطالعه و برخورداری از تحلیل به یکباره به ذهنشان رسیده باشد که به چنین کاری اقدام کنند. به طور کلی آقای جعفری تلاش دارد دانشجویان را بی‌هویت و فاقد درک و فهم سیاسی معرفی کند و در این صورت است که می‌تواند آنها را با زیچ بیگانه‌یار و خونین بخواند. اگر دانشجویان آن گونه که نویسنده ادعا می‌کند زمینه‌باز پیچیده شدن را داشتند چرا آقای بنی صدر که با آنها رابطه بسیار صمیمی داشت نتوانست آنها را در خدمت اهداف خود بگیرد، اما روحانیون مؤسس حزب جمهوری که دارای چنین رابطه‌ای نبودند توانستند؟ بر خلاف این ادعای غیرمنطقی بر واقعیت، آقای هاشمی به صراحت موضع خویش را اعلام می‌دارد: «در ۱۳ آبان ۱۳۵۸، من و آیت‌الله خامنه‌ای در مکه بودیم که خبر تصرف سفارت آمریکا را شب هنگام در پشت بام محل اقامتمان، هنگامی که آماده خواب می‌شدیم از رادیو شنیدیم. تعجب کردیم، زیرا انتظار چنین حادثه‌ای را نداشتیم، سیاستمدان هم این نبود... یک بار هم که [در تاریخ ۲۵ بهمن ۱۳۵۷] گروهی مسلح به سفارت آمریکا حمله کردند و آنجا را به اشغال درآوردند، از طرف دولت موقت، نماینده‌ای [ابراهیم یزدی] رفت و مسئله را حل و فصل کرد. بنابراین واضح بود که نه شورای انقلاب و نه دولت موقت تمایلی به چنین اقداماتی نداشتند... اکنون ما در مقابل یک عمل انجام‌شده قرار گرفته بودیم.» (انقلاب و پیروزی، کارنامه و خاطرات سال‌های ۱۳۵۷ و ۱۳۵۸ هاشمی رفسنجانی، به کوشش عباس بشیری، دفتر نشر معارف انقلاب، سال ۸۳، ص ۳۷۰) البته همان گونه که اشاره شد، دانشجویان نیز با حزب جمهوری اسلامی مرزبندی داشتند و این امر به صراحت در خاطرات آقای بنی صدر مورد تأکید قرار گرفته است: در بیانیه دفتر تحکیم وحدت در آن زمان، یک نکته دیگر هم دیده می‌شود... در آن بیانیه اظهار داشتند: آقای آیت از بنیان حزب جمهوری اسلامی و رئیس بخش سیاسی حزب با یک

صبا ثابت: در دنیای امروز که همه چیز مبنای علمی پیدا کرده، کتاب خواندن و ورزش کردن هم عالمی دارد. یعنی به این ورزش علمی می گویند: «ورزش علمی». برای ورزش علمی و کتاب خواندن و دویدن هم کتابخانه تخصصی هست که در آن هر نوع کتاب ورزشی پیدا می شود.

کتابخانه آکادمی ملی المپیک جمهوری اسلامی ایران در سال ۸۱ فعالیت خود را با ۱۸۰۰ عنوان کتاب آغاز کرد و در آبان سال ۸۳ با ادغام در مرکز اطلاع رسانی کمیته المپیک در حال حاضر ۲۱ هزار رکورد اطلاع رسانی دارد.

این کتابخانه با نظارت مستقیم ریاست آکادمی ملی المپیک و واحد آموزش فعالیت می کند و غنی ترین مجموعه در زمینه های مختلف علوم ورزشی، تربیت بدنی، المپیک و پارالمپیک را فراهم آورده است و به این ترتیب مرجع مناسبی برای ترویج ورزش علمی است. این کتابخانه مکانیزه که در ساختمانی با مساحت ۲۲۵ مترمربع ایجاد شده دارای شش بخش است.

خدمات فنی، مجموعه سازی شامل سیاستگذاری در انتخاب گردآوری مدارک مورد نیاز پژوهشگران و ورزشکاران آکادمی ملی المپیک، اطلاع رسانی و مرجع، سمعی و بصری که در آن منابعی نظیر نوارهای صوتی، لوح های فشرده، اسلایدهای آموزشی و علمی در دسترس مخاطبان قرار می گیرد، فضای مطالعه و بخش کتابفروشی که در این کتابفروشی منابع چاپی و غیر چاپی به فروش می رسد.

مراجعات به این کتابخانه می توانند از طریق خدمات مرجع، پاسخ پرسش های تخصصی خود را در همه زمینه های ورزشی یافته و در بخش نمایه از تمامی مجلات اجتماعی، اقتصادی و علمی منتشر شده در ایران استفاده کرده و نیز در بخش گنجینه، چکیده پایان نامه های فارسی علوم ورزشی را در اختیار داشته باشند.

امکان دسترسی به اینترنت و استفاده از مواد مولتی مدیا و VHS و کاست های علمی و آموزشی در این کتابخانه فراهم است. کتاب های چاپی فارسی و لاتین این مجموعه در حال حاضر بالغ بر ۱۳ هزار نسخه و ۱۶۴ عنوان مجله فارسی و لاتین در آن موجود است.

در عین حال فصلنامه علمی پژوهشی المپیک، فصلنامه علمی پژوهشی ورزش در علوم ورزشی و فصلنامه طب ورزش از جمله نشریات منتشر شده در این کتابخانه است. منابع این کتابخانه از طریق تماس با ناشران داخلی و خارجی به روز شده و از صبح شنبه تا عصر چهارشنبه از ساعت ۷/۳۰ صبح تا ۵/۳۰ پنجشنبه ۷/۳۰ تا ۱۱/۳۰ خدمات خود را به تمامی دانشجویان، ورزشکاران، محققان و پژوهشگران ارائه می دهد.

علاقه مندان می توانند برای استفاده از این کتابخانه تخصصی به خیابان ولی عصر، تقاطع بزرگراه نیایش، مجموعه ورزشی انقلاب، آکادمی ملی المپیک و پارالمپیک مراجعه کرده و یا اطلاعات را از طریق سایت اینترنتی www.Olympic.ir دریافت کنند.

کارشناسان IT از تولید محتوای الکترونیکی می گویند:

تورق با کلیک

هر فرایندی به دنبال خود مسائل، نیازها، فناوری ها و فرهنگ خاص خود را به دنبال می آورد. وقتی تلفن وارد حیطه زندگی مان شد، اتفاقات خاص خودش را داشت، وقتی اتومبیل آمد هم همین طور... اما رایانه که آمد باقی اتفاقاتی که در پی خود آورد با همه اتفاقاتی که قبل از آن افتاده بود فرق داشت.

رایانه که آمد به دنبال خود فرهنگ، اصطلاحات و شرایطی را آورد که اکنون نبودنش قابل تصور نیست. معجزه جهانی اینترنت و اطلاعاتی که از آن استخراج می شود چنان با زندگی امروزمان پیوند خورده که راهی نیست جز هم سو شدن با آن. مطالعه الکترونیک در فضای مجازی و ورق زدن صفحاتی که به جای صدای کاغذ، صدای کلیک موس را به دنبال دارد هم بخشی از آن پیوند با دنیای مجازی است.

مطالعه الکترونیکی یعنی خواندن، آموختن و ذخیره کردن مطالبی که به شکلی نو با تصویر و صدا و انیمیشن یا روی لوح های فشرده قرار گرفته اند و یا روی سایت های اینترنتی هستند.

لازمه مطالعه الکترونیکی تقویت محتوای الکترونیک است. اما محتوای الکترونیکی چیست؟ معصومه لطفی یکی از کارشناسان فعال حوزه IT معتقد است: «محتوای الکترونیکی مورد نظر ما در حقیقت همان محتوای دیجیتالی است که به غلط مصطلح شده است. به عبارتی محتوای الکترونیکی الزاماً دیجیتالی و بر مبنای صفر و یک نیست و می تواند در قالب میکرو فیلم و یا نوار باشد. محتوای دیجیتالی حتی اگر در فضای وب و اینترنت قرار نگیرد و به اطلاعات صفر و یک تبدیل شده باشد، در قالب یک CD هم که باشد محتوای دیجیتالی نامیده می شود.»

دکتر مزینی ریاست دانشکده مجازی دانشگاه علم و صنعت اما تعریف دیگری از محتوای الکترونیکی ارائه می کند: «در مورد محتوای الکترونیک و چند و چون آن اتفاق نظری وجود ندارد که البته کاملاً طبیعی است. شما می توانید یک فایل pdf را محتوای الکترونیک بنامید. حتی بنابر بعضی تعاریف یک فایل تایپ شده ساده و یا یک کتابخانه شخصی الکترونیک را که در اینترنت می توانید آن را شخصی سازی کنید محتوای الکترونیک است. محتوای الکترونیکی می تواند شامل مطالبی باشد که حاوی انیمیشن یا یک فایل صوتی یا تصویری است.»

جایگاه ایران در تولید محتوای الکترونیکی
طبق آخرین اخبار کشورهای چین، روسیه، ایتالیا، مکزیک، آمریکا، آلمان، دانمارک، ایرلند، هندوستان، ونزوئلا و کویت به ترتیب برترین های جهان در توسعه محتوای الکترونیک و دستاوردهای رایانه ای هستند.

ایران نیز در رقابت جهانی توسعه محتوای الکترونیک WSIS-Award مقام سی و سوم را بین ۱۶۰ کشور کسب کرده است که به عقیده بسیاری از کارشناسان و فعالان این حوزه جایگاه ما اصلاً جایگاه مطلوبی نیست و با توانمندی های فکری، نرم افزاری و تخصص های دانشگاهی که در اختیار ماست می باید جایگاه بسیار مناسب تری داشته باشیم. امادکتر مزینی وضعیت فعالیت برای تولید محتوای الکترونیکی را وضعیت بجا و مناسبی ارزیابی کرده

و می گوید: «جای خوشبختی است مراکز اعم از وزارت علوم که منابع آموزشی تولید می کند و نیز ناشران آموزشی و فعالان بخش خصوصی تلاش خوبی برای تولید محتوا انجام می دهند. ولی به هر حال کاملاً واضح است که هنوز به آنچه باید باشیم نرسیده ایم و خیلی راه مانده تا به شرایط ایده آل برسیم.»

اگر کمی دقیق تر به محتوای آموزشی بپردازیم، متوجه می شویم که در حال حاضر بیشترین کاربرد این محتوا برای دانشجویان، محققان و پژوهشگرانی است که روش های سنتی تحقیق در کتابخانه ها را تبدیل به روش سریع تری به نام «سرچ اینترنتی» کرده اند و ترجیح می دهند به جای رفت و آمد به ساختمان های دانشگاهی، در محل کار یا خانه بمانند و در دانشگاه های مجازی از طریق منابع الکترونیکی و محتوای الکترونیکی تحصیل کنند.

در این میان مهندس سجادی کارشناس ارشد IT، منابع لازم برای دسترسی استفاده دانشجویان را کافی ندانسته و ترجیح می دهد باز هم به سراغ کتاب های معمولی برود.

مزینی هم که خود به گونه ای در رأس گروه مدیریتی یکی از بزرگ ترین دانشگاه های مجازی ایران قرار دارد و این شرایط را از نزدیک لمس می کند، می گوید: «این گونه آموزش های یادگیرنده محور است. اما در شرایط کنونی آموزش های مجازی ما استاد محور بوده و استاد جایگاه خاص خودش را دارد و مازمانی به شرایط مطلوب یا همان یادگیرنده محور خواهیم رسید که منابع و محتوای کافی در اختیار کاربران قرار گیرد تا وابستگی به استاد از بین برود.»

کپی منابع مکتوب

تولید محتوای الکترونیکی؟

وقتی صحبت از کمبود منابع الکترونیکی پیش می آید این سوال مطرح می شود که آیا کپی مطالب کتب معمولی در فایل های رایانه ای و تبدیل کتاب معمولی بر e-book از طریق کپی برداری مشکل را حل می کند؟

جالب است که در پاسخ به این سوال همه فعالان بازار نرم افزار های تولید محتوا، آموزش مجازی و کاربران رایانه ای پاسخ منفی می دهند و این در حالی است که در واقع بضاعت اندک ما در حوزه e-book هم، متأسفانه همان کپی جزء به جزء فایل های تایپ شده کتاب و در نهایت صداگذاری روی آن است!

روند تولید محتوای الکترونیکی

سلامی یکی از ناشران کتب IT و از فعالان عرصه نرم افزار های متنوع تولید محتوا، تاکید دارد که آنچه ما از محتوای الکترونیکی انتظار داریم، باید حداقل ۱۰ برابر متنوع تر، پربارتر و پرقابلیت تر از محتوای ساده کتاب های معمولی باشد، چون هزینه ای که برای یک کاربر الکترونیکی در نظر گرفته می شود شامل سخت افزار یک رایانه و هزینه آموزش کاربر برای استفاده از منابع الکترونیکی، هزینه گران قیمتی است و باید محتوای الکترونیکی نه تنها آن هزینه را جبران کند، بلکه چنان کارایی و توانمندی ای داشته باشد که موجب سوددهی مادی و معنوی در این راستا باشد.

مزینسی، متخصصان فناوری آموزشی را توانمندترین متخصصان برای تشخیص نوع محتوا و مواد لازم برای ایجاد زیرساخت های محتوای الکترونیکی معرفی و در توضیح یک فرایند تولید

محتوا از نخستین قدم این گونه بیان می کند که: «ما قبل از هر چیز برای تولید محتوای الکترونیک به یک تیم مدیریتی نیاز داریم؛ تیمی متشکل از استاد علمی، متخصص فناوری آموزشی و متخصص نرم افزار. وقتی این گروه مدیریتی تشکیل شد، اولین نفری که باید تولید محتوای علمی را به عهده داشته باشد استادی مجرب است که قطعاً به دلیل مشغله خاص خود به یک دستیار یا استادیار نیاز خواهد داشت. فرقی هم نمی کند در چه حوزه ای (علوم انسانی، فنی مهندسی و...) بعد از آن که متن و محتوای علمی تهیه شد، مرحله دوم تشخیص چگونگی تولید آن است که به عهده کارشناس فناوری آموزشی خواهد بود. او باید بعد از مذاکرات لازم اجزای محتوا شامل تصویر، صدا، انیمیشن، نقشه ها، نوع فونت، آرشو و... را تشخیص داده و در اختیار تیم پیمانکار نرم افزاری قرار دهد که محتوا را با توجه به نوع کاربری توسط نرم افزار های مناسب و البته بعد از ایجاد لجستیک و پشتیبانی لازم از نظر صدا و تصویر محتوا، تکثیر و در اختیار کاربر قرار دهد.»

تشکیل این تیم به ظاهر چندان مشکل به نظر نمی رسد و با آنچه از شرایط دانشگاهی و امکانات سراغ داریم دور از دسترس نیست. اما سلامی مشکلات خاص ناشران خصوصی در صرف هزینه برای تولید را چندان کوچک نمی داند اما با مزینی در این زمینه هم عقیده است که فعالان این صنف از جمله ناشران خصوصی باید دست به کار شوند و برای تقویت این بخش تلاش کنند.

همچنین مزینی زمان بر و هزینه بر بودن این گونه تولید را به عنوان اصلی ترین دلیل کند بودن رشد تولید محتوا معرفی کرده و دانشگاه مجازی علوم و حدیث را از موفق ترین های این عرصه عنوان می کند. سلامی که عضوی از جامعه ناشران خصوصی نیز محسوب می شود امکان کپی از منابع و از بین رفتن حقوق مادی و معنوی ناشر و مولف را هم بعید نمی داند و با این استدلال مزینی هم عقیده است که اگر ناشران با قیمت پایین و کیفیت مناسب وارد بازار شوند، هم مشتری خود را پیدا خواهند کرد و هم کسی به دنبال کپی منابع ارزان قیمت مرجع و دست اول نخواهد رفت.

نکته جالب دیگری هم که این کارشناس نشر الکترونیک به آن اشاره دارد این است که مردم پیش از این در مقابل الکترونیکی شدن نظام بانکی جبهه می گرفتند و حاضر نبودند فرهنگ بانکداری الکترونیک را بپذیرند، اما با فراگیر شدن اجرای آن و اعمال قانون در زمینه استفاده از کارت های بانکی بسیاری از مردم خود را با این شرایط وفق داده و حالا باز نسنسته ها با خیال راحت آخر ماه به جای مراجعه به بانک به سراغ خودپردازها می روند. فرهنگ استفاده از e-book و آموزش از طریق محتوای الکترونیکی هم با صرف کمی زمان، انرژی و اعمال قانون به راحتی در بین مردم جا می افتد و وقتی مزایای استفاده از آن را با شرایط قبل مقایسه کنند خود به خود به سمت استفاده و صد البته تقاضای محتوای الکترونیکی پیش رفته و طبیعتاً تولید آن هم روز به روز آسان تر و بیشتر خواهد شد.

حراج دستنوشته های دیکنز

بسیاری از مطبوعات فرانسه این روزها تیر «پاریس در انزوا» را برای مطالب فرهنگی خود انتخاب می کنند اما به هر حال قطعا این عنوان برای پارسی ها خوشایند نیست. این اتفاق آن هم به خاطر کج سلیقگی تیم حاکم بر سرنوشت فرهنگی این پایتخت فرهنگی در حال وقوع است به گونه ای که نه تنها بسیاری از مجلات و گاهنامه های ادبی فرانسوی که حتی روزنامه های جریان اصلی و مطبوعات اروپایی هم نسبت به آن واکنش نشان داده اند.

روزنامه لس آنجلس تایمز هفته گذشته در گزارشی با موضوع تحریم نمایشگاه کتاب پاریس از سوی برخی کشورهای اسلامی از جمله ایران نوشت: تصمیم برگزارکنندگان نمایشگاه کتاب پاریس برای دعوت از رژیم صهیونیستی به عنوان مهمان ویژه این دوره از نمایشگاه، کشورهای اسلامی سراسر جهان را به خشم آورده و بسیاری این نمایشگاه پنج روزه را تحریم کرده اند.

این در حالی است که علاوه بر کشورمان، لبنان و سایر کشورهای اسلامی نیز این نمایشگاه را تحریم کردند. نمایشگاه کتاب پاریس که یکی از بزرگ ترین نمایشگاه های کتاب جهان است از ۱۴ مارس (۲۴ اسفند ماه) آغاز به کار می کند.

این در حالی است که تاکنون ۵۰ سازمان علمی، فرهنگی و آموزشی از کشورهای مختلف اسلامی این نمایشگاه را تحریم کرده اند و علاوه بر ایران و لبنان، کشورهای اسلامی دیگری از جمله مصر، تونس و الجزایر نیز این نمایشگاه را تحریم کرده اند.

تراژدی بوش

کتابی علیه بوش هفته گذشته با اقبال خوب سیاسی خوان ها مواجه شد و فروش خوبی را تجربه کرد. در این کتاب بوش به هنری پنجم تشبیه و مصائب و مشکلات دوران ریاست جمهوری او به صورت تمثیلی با ناهنجاری های دوران هنری پنجم مقایسه شده است.

این کتاب که به قلم یاکوب ویسبرگ در ۲۹۶ صفحه منتشر شده، رفتارها و عملکردهای بوش را با لحنی انتقادی به تصویر کشیده و مسائل خانوادگی و کم فهمی بوش را که نقش عمده ای در سقوط سیاسی وی داشته، بررسی کرده است. نویسنده این کتاب که خود یک روزنامه نگار است، با بررسی های ادبی و تاریخی، سیمای رئیس جمهور فعلی آمریکا را به شخصیت جنگ طلب «هنری پنجم» اثر ویلیام شکسپیر تشبیه کرده است که از جوانی تا زمان پادشاهی جنگ و ستیزه جویی را در ذهن خود می پروراند. در این کتاب بوش فرزند فردی مادی گرا و قدرت طلب خوانده شده که به جز فاجعه چیزی از خود برجای نگذاشته است.

حراج آثار دیکنز در لندن

تعدادی از آثار نایاب چارلز دیکنز، شامل یک صفحه دستنویس از داستان «ورق بازی احمقانه» و اولیور توئیست در هفته گذشته برای حراج در ماه آوریل (اردیبهشت) قرنطینه شد. در میان این آثار کتابی به چشم می خورد که با دستخط دیکنز به جورج الیوت نویسنده صاحب نام هم عصر دیکنز پیشکش شده است. کارشناسان قیمت این کتاب ۱۰۰ تا ۱۵۰ هزار دلار برآورد کرده اند. در حالی که این مجموعه شامل آثار طراحی از خود دیکنز و

همچنین شماره اول روزنامه «دیلی نیوز» که خود دیکنز در سال ۱۸۴۶ سردبیر آن بوده نیز وجود دارد.

ماجراجوی کوچک

برنده جایزه ۱۷۴ هزار دلاری

آنتونیو اورلاندو رودریگز نویسنده کوبایی، برنده جایزه ۱۷۵ هزار دلاری «آلفا گونا» در سال ۲۰۰۸ شد. این اثر که از میان ۵۱۱ اثر راه یافته به جایزه انتخاب شد پس از رقابت با ۱۰۲ اثر از مکزیک، ۷۶ اثر از آرژانتین، ۱۲۰ اثر از اسپانیا و مابقی از سایر کشورهای اسپانیایی زبان برگزیده

شد، زندگینامه تخیلی یک شخصیت واقعی است. این اثر یک رمان ماجراجویانه تاریخی است که شخصیت آن با وجود ضعف جسمانی و قد ۶۵ سانتی متری در زندگی به دنبال موفقیت است.

رودریگز ضمن ابراز خوشحالی از دریافت جایزه گفت: «زمان چیکیتا حکایت سفری تاریخی از دوران جنگ، استقلال کوبا و دهه های بعد از آن است.» هیئت داوران رمان را اثری ارزنده توصیف کرده است که با نگاهی عمیق به زندگی، روایت ماهرانه ای از رویدادهای واقعی ارائه داده است.

فروش خوب

در هفته گذشته فروش کتاب و محصولات فرهنگی همانند سال های گذشته در روزهای منتهی به پایان زمستان، رشد خوبی را تجربه کرد. در عین حال هفته گذشته بخت همراه کتاب های غیرتخیلی و رمان بود.

هفته قبل رمان استیون جان گریشام در حالی در صدر پرفروش ها قرار گرفت که از جایگاه دیگر رمان پرمخاطب کشوری نه مناسب پیرمردها به قلم کمراک مک کارتی گذشت.

داستان این کتاب متهم شدن یک شرکت مواد شیمیایی به مشارکت در یکسری جنایات سازمان یافته و مخوف در ارتباط با قاچاق است. این شرکت در دادگاه ایالتی تقاضای استیناف می کند و کل رمان استماع دفاعیات شرکت در دادگاه است و به رغم اینکه تمام داستان در یک سالن می گذرد اما به لحاظ پرداخت به قدری جذاب است که بسیاری از همین الان این کتاب را نامزد اصلی جایزه کتاب سال آمریکا قلمداد کرده اند.

پس از این کتاب «هفتمین آسمان» نوشته جیمز پاترسون در رده دوم قرار گرفت. این داستان موضوعی پلیسی داشته و ماجرای مرموز یک قتل را دنبال می کند.

«دوما کی» نوشته استفن کینگ نیز که رمانی جذاب است در جایگاه سوم فروش قرار گرفته است. این کتاب داستان مردی را روایت می کند که بر اثر یک جراحت زندگی اش از هم می پاشد. او برای مداوا به فلوریدا سفر می کند و خود را با هنر مشغول می کند...

«بیگانه ای در بهشت» نوشته بی پارکر و «دنیای بی پایان» نوشته کن فولت هم در رده های بعدی قرار دارند در حالی که کتاب «این را بخور آن را نه» نوشته دیوید زینزکو نیز با اقبال خوبی از سوی مخاطبان روبه رو شده است. کتاب «زویاهای دست یافتنی» به قلم باراک اوباما کاندیدای ریاست جمهوری آمریکا در انتخابات آتی و کتاب «عصر معجزه ها» به قلم ماریان ویلیامسون نیز روزهای خوب فروش را تجربه می کنند.

تشنگی برای کره غیرطبیعی

از دیگر اخبار مربوط به کتاب در هفته قبل، اعلام انتشار کتاب برنده پولیتزر در ماه آتی میلادی بود. جو مای لاهیری برنده پولیتزر ادبی، مجموعه داستان جدید خود با عنوان «کره غیرطبیعی» را در حالی ماه آینده منتشر می کند که این کتاب شامل هشت داستان کوتاه است که در اصل در دنباله کتاب «واگویی زخم ها و شبیه تو» است.

درونمایه داستان های این نویسنده هندی الاصل، بیان مشکلات خانوادگی، ازدواج های ناموفق و نظایر آن است و وقایع آن در هند، انگلستان و ایتالیا رخ می دهد. کتاب جدید لاهیری با روایتی متفاوت با عنوان از بروکلین تاسیسات آغاز می شود و روایتگر زندگی دختری است که می خواهد پدر خود را که از مادرش جدا شده به خانه بازگرداند و این تصمیم تنش ها و درسرهایی را برای او به بار می آورد.

لاهییری در تمام مجموعه های خود نیز شخصیت هایی را از قشر آسیب دیده و دخترانی که قربانی مشکلات خانوادگی هستند، انتخاب کرده است.

درگذشت نویسنده «درخت کریسمس»

میشل باتای، نویسنده صاحب نام فرانسوی و خالق بیش از بیست رمان هفته گذشته در حالی در سن ۸۱ سالگی درگذشت که مدت های مدیدی با بیماری دست و پنجه نرم می کرد.

میشل باتای که متولد ۱۹۲۶ پاریس بود طی سالیان طولانی فعالیت ادبی اش، برنده جوایز ادبی متعددی شد. وی جایزه ادبی استاندال را در سال ۱۹۴۷ بابت اولین رمانش به نام «پاتریک» دریافت کرد. میشل باتای جایزه ادبی ژان کوکتو را نیز در سال ۱۹۷۰ دریافت کرد و آثار درخشانی چون «شهر دیوانگان» و «درخت کریسمس» را از خود برجای گذاشت که بسیاری از این داستان ها و رمان ها، الهام بخش بسیاری از کارگردانان سینما و تهیه کنندگان فیلم شد.

حدیث در عرصه تاریخ

حجت الاسلام و المسلمین مهدی مهریزی: دین پژوه

نشر دارالحدیث به زودی مجلد دوم کتاب 'حدیث پژوهی' را روانه بازار خواهد کرد. این کتاب ادامه تلاشی است که طی سال‌های پیش موجد مجلد قبلی این کتاب بود. بنده در کتاب 'حدیث پژوهی' با دغدغه‌هایی که در حوزه حدیث پژوهی داشته‌ام، نگاه‌هایی در موضوعات مختلف این حوزه ارائه کرده‌ام. کتاب بعدی بنده در همین حوزه عنوان 'سهم زنان در نشر حدیث' را بر پیشانی دارد. در اثر حاضر گزارشی از فعالیت زنان مسلمان در طول تاریخ در حفظ و شرح احادیث ارائه کرده‌ام. 'نو اندیشی دینی و مسئله زن' عنوان کتاب بعدی بنده است که در آن با نیم‌نگاهی به چالش‌های موجود در حوزه مسائل زنان به نقد تئوری‌های مطرح شده در این حوزه پرداخته و راه‌هایی که اجتهاد بر پایه مبانی متعارف فقهی پیشنهاد می‌کند را مورد بررسی قرار داده و نمونه‌هایی ارائه کرده‌ام. درباره این کتاب با یکی از ناشران دوست صحبت‌هایی کرده‌ام اما به دلیل قطعی نشدن این مذاکرات فعلاً از بردن نام خاصی اجتناب می‌کنم. سه کتاب دیگر نیز در مراحل نهایی ساماندهی دارم که در همین دو حوزه هستند. اولین کتاب کتابی در حوزه حدیث پژوهی است که جریان‌های حدیثی در جهان اسلام را مورد بررسی قرار می‌دهد.

کتاب بعدی نیز پژوهشی در حوزه مسائل زنان است که عنوان 'جنسیت و تفسیر متون دینی' را بر روی جلد دارد و پژوهشی متن محور پیرامون تأثیر جنسیت در تائیل و تفسیر متون دینی است. در همین حوزه کتاب دیگری دارم که عنوان 'شبهات قرآنی پیرامون مسئله زن' را بر روی جلد خواهد داشت.

شعرهای آیینی

مصطفی محدثی خراسانی: شاعر

پس از انتشار مجموعه شعر 'طنین گام ابراهیم' با موضوع امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی و 'شوق کعبه' (نگاهی زیباشناسانه درباره آئین حج) مجموعه شعر 'بودن در نبودن' را تحویل نشر سوره مهر داده‌ام.

این مجموعه شعر دربرگیرنده دوبیتی‌های عاشقانه و اجتماعی این سال‌هاست. از مجموعه '۷۰ شعر، ۷۰ شاعر' نیز که انتشار آن را وزارت ارشاد برعهده دارد، دفتر شعر 'سکر سماع' منتشر خواهد شد. این کتاب در ۲۶۰ صفحه به قالب‌های غزل، دوبیتی، نیمایی، ترانه و مثنوی اختصاص دارد و در مجموع دربرگیرنده مجموعه‌ای از سیر کار شاعری من در طول این چند دهه است.

نجوایی با معبود

جواد نعیمی: دین پژوه

بوستان کتاب قم پس از انتشار چاپ دوم کتاب 'جرع‌ای از جام ولا' کتابی تحت عنوان 'عاشقانه‌هایی برای خدا' را در دست انتشار دارد.

این کتاب نیایش‌گونه‌هایی در قالب نثر ادبی را در خود دارد که رابطه‌ای عاشقانه میان مخلوق و خالق و عابد و معبود را به تصویر می‌کشد.

به تازگی نیز موسسه انتشارات ضریح آفتاب گل خوش بوی وحدت را چاپ کرده است.

جز این کارها، هم اکنون یک کتاب کودک در دست دارم که در حال حاضر در مرحله تصویرگری است و بنیاد پژوهش‌های

اسلامی آستان قدس رضوی آن را منتشر خواهد کرد. یک مجموعه یازده جلدی نیز با عنوان کلی 'یاران آفتاب' دارم که روایتی است از نهضت عاشورا برای کودکان و نوجوانان. این کتاب نیز توسط انتشارات عروج اندیشه روانه بازار خواهد شد. چند کتاب دیگر نیز در دست تالیف و تدوین دارم که به موقع به معرفی آنها خواهیم پرداخت.

موسیقی و تکامل

تورج زاهدی: پژوهشگر موسیقی

چندی است که درگیر نوشتن زندگینامه پنج موسیقیدان معاصر و کهن شده‌ام که قرار است در کتاب‌های جداگانه‌ای با نام خود موسیقیدانان از سوی سازمان انتشارات کتاب‌های جیبی منتشر شوند.

من در این کتاب‌ها به روایت زندگی پنج موسیقیدان بزرگ ایرانی (نورعلی خان برومند، علینقی خان وزیری، ابوالحسن صبا، عبدالقادر مراغه‌ای و فارابی) پرداخته‌ام.

از این مجموعه، نگارش بیوگرافی علینقی خان وزیری به پایان رسیده و هم‌اکنون در حال نگارش زندگینامه فارابی هستم که در آن، دو جنبه شخصیتی فارابی در زمینه فلسفه و موسیقی بررسی خواهد شد.

دو اثر دیگر نیز در زمینه موسیقی برای انتشار آماده کرده‌ام که اصول پایه سازنشینی (آداب سلوک حضور در مجلس موسیقی)، عنوان یکی از آنهاست.

آداب حضور در مجلس موسیقی نوعی سنت در موسیقی ایرانی است که تاکنون به آن اشاره‌ای نشده است.

'چگونه به موسیقی گوش فرادهم؟' هم کتابی است که در آن، آداب گوش دادن به موسیقی بررسی شده است. در توضیح این کتاب باید گفت که گوش فرادادن به موسیقی به معنای انتخاب اثر و صرف وقت برای آن است، که این کار با شنیدن صرف متفاوت است و این کتاب، شرایط رسیدن به تکامل و معنویت - که از وظایف موسیقی است - را شرح می‌دهد.

کودکی نامه

ویولت رازق پناه: نویسنده کودک و نوجوان

'بادبادک' عنوان کتاب شعری برای خردسالان است که ماجرای بازی بچه‌ای با ابر را به صورت موزون روایت می‌کند البته به علت مطلوب نبودن تصویرگری کتاب، باید تصویرگری مجدد روی آن صورت گیرد. همچنین چاپ دوم کتاب 'زنده باد ایران' نیز با تغییراتی منتشر خواهد شد.

چاپ دوم 'زنده باد ایران' 'کودکی نامه' ۵۰ شخصیت اثرگذار در زمینه‌های مختلف از جمله هنر و ادبیات را دربردارد و بسیار گسترده‌تر و جامع‌تر از چاپ اول آن است.

قصد داشتم چاپ دوم مجموعه همانند چاپ اول آن در کتاب‌های کوچک منتشر شود؛ اما بنا به درخواست ناشر، ممکن است 'کودکی نامه' ۵۰ شخصیت این مجموعه در قالب کتابی واحد منتشر شود.

برخی از شخصیت‌ها درباره کودک خود بسیار خشک و بی‌روح سخن می‌گویند؛ بنا براین باید آنها را داستان‌گونه کرد تا بتوان مخاطب نوجوان را جذب کرد، که این کار زمان‌بر است.

کمدی در سه پرده

مصطفی اسلامی: مترجم

پس از انتشار چاپ چهارم کتاب 'تئاتر تجربی - از استانیسلاوسکی تا پیتربروک اثر آونز' توسط انتشارات سروش، هم‌اکنون مشغول سامان دادن به کتابی هستم که به صورت تألیفی - ترجمه‌ای ضمن بازخوانی زندگی هنریک ایبسن و یوهان آگوست استریندبرگ به تحلیل آثار این دو نمایشنامه‌نویس مدرن و ارائه خلاصه‌ای از آثار آنها پرداخته‌ام.

بخش پایانی کتاب نیز به بررسی آثار و نوشته‌های ایبسن و استریندبرگ اختصاص دارد.

جز این نمایشنامه 'ماجرای شگفت‌انگیز دیوید نیوسام' را نیز

در دست چاپ دارد.

در این اثر در قالب یک نمایشنامه کمدی در سه پرده به روایت زندگی محمدرضا پهلوی در فاصله ۲۶ دی ماه تا ۲۲ بهمن ماه ۵۷ پرداخته‌ام که در این زمان از کشور فرار کرد و در پی اقامت گرفتن در آمریکا بود.

ترجمه 'فراسوی ایمان هنر مدرن، تخیل مذهبی' نیز توسط فرهنگستان هنر تا نمایشگاه کتاب منتشر خواهد شد.

این کتاب دربرگیرنده مجموعه‌ای از تصویرها و تابلوهاست که در مضامین مذهبی توسط نقاشان مدرن خلق شده‌اند. هریک از تصاویر این مجموعه نیز با مقاله‌ای از اشخاص صاحب‌رای و

تورج زاهدی

مهدی مهریزی

شناخته شده همراه شده که برداشت آن فرد از تابلوی مورد نظرش را نشان می‌دهد.

چاپ سوم کتاب 'تاریخ هنر مدرن' نیز همین روزها توسط نشر آگه منتشر خواهد شد.

شعر آمریکای لاتین به روایتی دیگر

سعید آذین: مترجم

گزیده‌ای از شعرهای خوان خلمن - شاعر آرژانتینی و برنده جایزه سروانتس - را از مجموعه شعر 'زیرین' او گزینش و ترجمه کرده‌ام که عنوان 'عاشقانه‌های سفاردی' را بر روی جلد خواهد داشت.

این مجموعه شامل شعرهای این شاعر آرژانتینی است که به دو زبان سفاردی (زبان قرن ۱۶ اسپانیا) و اسپانیولی سروده شده‌اند.

علاوه بر این ترجمه کلیات شعر خوان رامون خیمنس - برنده جایزه نوبل ادبیات سال ۱۹۵۶- را به پایان رسانده‌ام و مترصد فرصتی هستم تا آن را تحویل ناشر بدهم.

همچنین ترجمه‌گزینه شعر آمریکای لاتین با نام 'جزایری در دوردست' به پایان رسیده و انتشارات علمی و فرهنگی آن را درآینده‌ای نه چندان دور روانه بازار خواهد کرد.

این مجموعه شامل آثار ۳۵ شاعر آمریکای لاتین و اسپانیاست و شعرهایی را از شاعرانی چون اکتاویو پاز، پابلو نرودا، فدریکو گارسیا لورکا و خوان رامون خیمنس به همراه شاعران جدیدتری چون: ماریو ملندس، خولیو سزار آگیلار، اسکار هان، خوان خلمن، آنتونیو کاموندا و ماریو بندتی دربر می‌گیرد.

حکایت‌های عرفانی

حبیب الله عباسی: مدرس و پژوهشگر

نشر سخن به زودی کتاب 'دایرة المعارف حکایت‌های عرفانی' را به پژوهش و نگارش بنده روانه بازار خواهد کرد. من در این دایرة المعارف از روی ۱۵ منبع به استخراج قصه‌های منثور عرفانی پرداخته‌ام.

در طبقه بندی این حکایت‌ها توضیحاتی درباره جایگاه داستان‌های عرفانی، نقش قصص قرآنی در متون عرفانی و تبیین حکایت‌ها بر اساس فرم مدنظر قرار گرفته است.

آنک فاطمه زهرا (س) عنوان کتابی است با محوریت زندگی حضرت زهرا (س) نوشته محمد عبده یمانی نویسنده عرب که به صورت مشترک توسط بنده و دکتر حامد صدیقی به فارسی برگردانده شده و قرار است طی ماه‌های آتی توسط نشر سخن روانه بازار نشر شود.

علاوه بر این، یک همکاری مشترک دیگر در حوزه ترجمه متون با دکتر صدیقی دارم که عنوان 'پژوهش‌های قرآنی' را روی جلد خواهد داشت. این کتاب با محوریت مکی و مدنی بودن آیات قرآن کریم، اثری از محمد قدس قرآن پژوه مصری است.

جز این دو اثر مشترک، در حال حاضر کتابی از علی احمد سعید (آدونیس) را در دست ترجمه دارم. آدونیس در کتاب حاضر با عنوان 'ثابت و متحول' به بررسی سنت و نوآوری در فرهنگ اسلامی و در حوزه‌هایی نظیر فرهنگ و شعر می‌پردازد.

سعید آذین

ویولت رازق‌پناه